

HALLÁSSÉRÜLTEK EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI
INTÉZMÉNYE, ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
OM AZONOSÍTÓ: 038515
4031 DEBRECEN, SZÉCHENYI U.60.
TELEFON:(52) 531-766
EMAIL: titkarsag@szechalt-deb.edu.hu

Iktatószám: KLIK038515001/00801-1/2024.
Ügyintéző: Pásku Tibor főigazgató

Pedagógiai Program

2024.

Készítette: a főigazgató a nevelőtestület bevonásával.

Debrecen, 2024. augusztus 29.



Pásku Tibor
főigazgató



DEBRECENI TANKERÜLETI KÖZPONT

Pásku Tibor

főigazgató

részére

Iktatószám: TK/082/03696-2/2024

Ügyintéző: Suszterné dr. Kazamér Éva

**Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános
Iskola és Kollégium
Debrecen**

Széchenyi u. 60.
4031

Tárgy: jóváhagyás

Tisztelt Főigazgató Úr!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 26. § (1) bekezdése szerint a nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

Az Nkt. 83. § (2) bekezdés g) pontja a fenntartó kötelezettségeként határozza meg a köznevelési intézmény pedagógiai programjának jóváhagyását.

A fenti rendelkezésekből fakadó kötelezettségnek eleget téve a Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium, OM azonosítója: 038515, KLIK038515001/00801-1/2024. iktatószámú, a Debreceni Tankerületi Központhoz benyújtott pedagógiai programját jóváhagyom.

Felhívom figyelmét, hogy az Nkt. 26. § (5) bekezdése értelmében az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

Debrecen, 2024. augusztus 30.

Tisztelettel:


Török László
tankerületi igazgató



Székhely: 4026 Debrecen, Kálvin tér 11.
Telefon: 52/550-205
E-mail: debrecen@kk.gov.hu

BEVEZETŐ

Az intézmény pedagógiai programja a következő dokumentumok alapján készült:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 110/ 2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról
- 363/2012. (XII.17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról.
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet

TARTALOMJEGYZÉK:

Bevezető

1. Preambulum
2. Az intézmény küldetése, célja, feladatai és pedagógiai alapelvei
3. Az intézmény tevékenysége, tárgyi és személyi feltételei
4. Az intézmény helye a társadalomban
5. Az intézmény irányítási-szervezeti struktúrája
6. Az ünnepélyek, megemlékezések rendje, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatok
7. Az intézmény kapcsolatrendszere
8. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok
9. A szülők, a tanulók és az intézmény együttműködése
10. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok
11. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok
12. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység
13. Egészségnevelési elveink
 - I. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok
 - II. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv
 - III. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja
14. A nemzeti egységes tanulói fittségi teszt (NETFIT)
15. A környezettudatosságra nevelés elvei
16. Gyermekek, tanulók utaztatásával kapcsolatos feladatok
17. Utazó gyógypedagógusi szolgáltatás
18. Az óvoda pedagógiai programja
19. Az általános iskola helyi tanterve
 - A hallássérült és a beszéd fogyatékos tanulók tanterve
 - A halmozottan sérült (hallássérült és értelmi fogyatékos) tanulók tanterve
20. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, eljárásai, céljai, feladatai, eszközei
21. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység
22. Esélyegyenlőség biztosítása az intézményben

23. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái
24. Otthoni (napközis, kollégiumi) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai
25. Mérés
26. Értékelés
 - Alkalmazott értékelési formák
 - A magatartás értékelése
 - A szorgalom értékelése
 - Értékelési alapelveink
 - A szöveges értékelés szempontjai
27. Az általános iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei
28. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei
29. A Kollégiumi Pedagógiai Program
30. A pedagógiai program megvalósításának személyi feltételei
31. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke
32. Érvényességi rendelkezések
33. Záradék
34. Mellékletek
 - 1. számú melléklet: Az Óvoda Pedagógiai Programja
 - 2. számú melléklet: Az általános iskola helyi tanterve a hallássérült és a beszéd fogyatékos tanulók oktatásához
 - 3. számú melléklet: Az általános iskola helyi tanterve a halmozottan sérült (hallássérült és értelmi fogyatékos) tanulók oktatásához
 - 4. számú melléklet: A Kollégium Pedagógiai Programja
35. Függelék:
 1. rész Az intézmény Szakmai Alapdokumentuma
 2. rész Intézményi, vezetői és pedagógus elvárások
 3. rész Szabályzatok
 4. rész Szöveges értékelés mondatbankjai
 5. rész Művészeti képességfejlesztő nevelés

1. PREAMBULUM

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (4031 Debrecen, Széchenyi utca 60.) feladatait az intézmény fenntartója, a Debreceni Tankerületi Központ által elfogadott Szakmai Alapdokumentumban foglaltak szerint végzi.

A Szakmai Alapdokumentumot a Pedagógiai Program „Függelék”-e tartalmazza.

A Szakmai Alapdokumentum szerinti adatok

Az intézmény elnevezése: Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium

Rövid neve: Hallássérültek EGYMI és Kollégium

Székhelye: 4031 Debrecen, Széchenyi utca 60.

Az intézmény a Debreceni Tankerületi Központ jogi személyiségű szervezeti egységként működik.

A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés joga:

Cím: 4031 Debrecen, Széchenyi utca 60.

Helyrajzi szám: 9443 hrsz.

Hasznos alapterület: 2926,1 nm

Jogkör: ingyenes vagyonkezelési joggal rendelkezik a Debreceni Tankerületi Központ

Működtető neve: Debreceni Tankerületi Központ (4026 Debrecen, Kálvin tér 11.)

Az intézmény egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény (óvoda, általános iskola, kollégium, utazó gyógypedagógusi szolgáltatást nyújtó intézmény).

Egységei: - általános iskola

- kollégium

- óvoda

- utazó gyógypedagógusi szolgáltatás

Az egységek - az utazó gyógypedagógusi szolgáltatás kivételével - szervezetileg és szakmailag önállóan működnek.

Az utazó gyógypedagógusi szolgáltatás szervezetileg és szakmailag az általános iskolai egység keretein belül működik.

Az intézmény alapfeladata: Sajátos nevelési igényű (hallássérült, beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő) gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése.

A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai program nyilvános, az intézmény honlapján bárki számára elérhető.

2. AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSE, CÉLJA, FELADATAI ÉS PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (korábban Siketek Általános Iskolája és Nevelőotthona) egyike annak a nyolc gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézménynek, amely Magyarországon a hallássérült gyermekek intézményes fejlesztését, nevelését és oktatását hivatott ellátni.

➤ „**Az intézmény tevékenységi körébe tartoznak:** a sajátos nevelési igényű – elsősorban a hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő – gyermekek, tanulók.”

- **Az intézmény küldetése:** a sajátos nevelési igényű gyermekek társadalmi esélyegyenlőségének megteremtése, társadalmi rehabilitációja.

- **Az intézmény tevékenységének célja:**

A gyógypedagógia eszközeinek alkalmazásával a sajátos nevelési igényű gyermekek eljuttatása egyéni képességük maximumáig, elősegítve ezáltal társadalmi rehabilitációjukat, rehabilitációjukat.

➤ **Az intézményi tevékenység fő feladatai**

- A hallássérülésből fakadó kommunikációs akadályozottság lehetőség szerinti csökkentése.
- A meglévő hallásmaradvány aktivizálása, maximális kihasználása és fejlesztése.
- A korai gondozás, óvodai nevelés és általános iskolai nevelés-oktatás során a kollégium támogató hatásaival egységes elvek alapján történő gyógypedagógiai fejlesztés megvalósítása.
- A beszéd fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók számára a beszéd és nyelvi zavarok kompenzálása és megszüntetése érdekében végzett folyamatos korrekciós rehabilitációs és sérülés-specifikus egyéni fejlesztő programok megvalósítása.

Az intézményi tevékenység céljainak és feladatainak megfogalmazása során az intézmény egyaránt figyelembe veszi a jogszabályi előírásokat, a szakmai alapelveket és a partnerek igényét.

Fenti feladatok végrehajtása során a normál közoktatási intézmények feladatai és a gyógypedagógiai feladatrendszer komplex módon összeolvad, nem különíthető el egymástól.

➤ **Az intézményi tevékenység során kiemelten szem előtt tartandó alapelvek:**

- Az intézményben folyó tevékenység speciális gyógypedagógiai eszközök, eljárások, módszerek alkalmazásával - beleértve a projektoktatást is - működhet hatékonyan.
- A hallássérült gyermekek fejlesztése csak alacsony létszámú csoportokban (5-13 fő) valósítható meg eredményesen.
- A fokozatosság elvének érvényesülése erőteljesebb a halló gyermekek neveléséhez - oktatásához képest. Megnyilvánul ez a hosszabb ideig tartó általános iskolai képzésben is.
- A kis lépésekben történő haladás lassabb fejlődési ütemet tesz lehetővé, de csak így biztosítható az eredményesség.
- A szemléletesség elvének fokozott figyelembe vétele alapvető kritérium a kommunikációs akadályozottság miatt sajátos gondolkodás-fejlődésű gyermekek fejlesztése során.
- A hallássérülésből fakadó kommunikációs akadályozottság felszámolásában elsődleges módszertani alapelv a hangos beszéd elsajátíttatására, megértetésére irányuló törekvés.
- Az intézmény tevékenységi körébe tartozó sajátos nevelési igényű gyermekek mindannyian beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdenek és tanulási kudarnak vannak kitéve eltérő személyiségfejlődésük és kommunikációs akadályozottságuk miatt. Ezért a gyógypedagógiai eljárásoknak, módszereknek szerves része ezeknek a problémáknak a kezelése is.

➤ **Az intézményben működő belső ellenőrzés főbb ismérvei és alapelvei:**

- Az intézményben az intézményi önértékelés elvégzésére, irányítására munkacsoport alakult.
- Az intézményben a belső ellenőrzés ellenőrzési ütemterv alapján történik, melyet az intézmény vezetősége a tanév elején, egységekre lebontva készít el.
- Az ellenőrzési tervben szerepel az ellenőrzés területe, az ellenőrzött dolgozó, az ellenőrzés kiemelt szempontjai, az ellenőrzésért felelős személy beosztása, az ellenőrzés formája, tervezett időpontja.

- A vezető a belső ellenőrzési ütemterv alapján rendszeresen ellenőrzi a pedagógusok óráit és foglalkozásait.
- Az értékelésben az értékelt munkatársak erősségeire koncentrál, segítséget nyújt a fejlesztő területekhez.
- Az intézmény az egyes feladatok meghatározásakor, a feladatokhoz hozzárendeli az eredményes és hatékony végrehajtást jellemző mutatókat.
- A tanulók tanulmányi eredményeit a pedagógusok folyamatosan nyomon követik. Feltárják a tanulói eredményekben bekövetkező változások okait és megteszik a szükséges intézkedéseket.
- Az ellenőrzési tervben megjelenő és az alkalomszerű ellenőrzések eredményei felhasználásra kerülnek az intézményi önértékelésben.
- Az évenkénti önértékelés alapján meghatározott korrekció a mérési, értékelési eredményekre épül.
- A pedagógiai folyamatok értékelése ellenőrzési terv alapján, objektív módon történik.
- Az ellenőrzések eredményei felhasználásra kerülnek az intézmény dokumentumainak elkészítése, módosítása során.

Az intézmény nevelőtestülete folyamatosan elemzi, értékeli a Pedagógiai Programban foglaltak megvalósulását.

Az intézményi tevékenység tervezésekor a tanév, nevelési év elején éves munkatervekben (intézményi, egységszintű, munkaközösségi, szakmai munkacsoporti osztály-, csoportszintű munkatervek) történik meg az intézmény tevékenységeinek, terveinek ütemezése.

A munkatervek nyilvánosak.

Az intézményi tervekben részcélokra, felelősökre, határidőkre lebontva jelennek meg a megvalósítás részletei.

A nevelőtestület az intézményi tevékenység megvalósulásának elemzése után az értékelés eredményeit figyelembe véve fogalmazza meg a jövőbeli igényeket, elvárásokat és a munkatársak szakmai tudásának fejlesztésére irányuló kívánalmakat.

A vezetőség koordinálja az intézmény szervezeti és tanulási kultúrájának fejlesztését az intézmény sajátos arculatának figyelembevételével.

A vezetés az intézmény fejlesztés folyamatára hosszú, közép és rövid távú terveket dolgoz ki a nevelőtestület bevonásával.

A vezető biztosítja, hogy az óvodai nevelési program, az általános iskola helyi tanterve és a kollégiumi program a hatályos jogszabályoknak megfelelően és megjelenjenek bennük az intézmény gyógypedagógiai sajátosságai.

A nevelőtestület bevonásával elkészíti az éves munkatervet, elkészítteti a tanmeneteket, tematikus terveket, foglalkozási terveket. Biztosítja a különböző területek közötti egyeztetést a tervezés és megvalósítás fázisaiban.

A nevelőtestület közösen alkotja meg azokat a normákat és szabályokat, melyek az SNI-s tanulók tanulási kultúráját jellemzik. Igyekszik azok egységes betartására.

3. AZ INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGE, TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI

- Az intézményben három önálló szervezeti egység működik:
 - általános iskolai egység
 - kollégiumi egység

– óvodai egység

Az óvoda azokat a hallássérült, illetve súlyos beszédzavarral küzdő gyermekeket fogadja, akik 3. életévüket betöltötték, és fejlődésük érdekében speciális gyógypedagógiai intézményben ajánlatos fejlesztésüket folytatni. Az óvodai ellátásban 6 éves korukig részesülhetnek. Indokolt esetben – a szakértői bizottság véleménye alapján – ez az életkori határ kitolódik 7 éves korig.

Az általános iskola 8 évfolyamán a súlyos fokban hallássérült („siket”) gyermekek, a középsúlyos fokban hallássérültek („nagyothallók”), a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók 9 év alatt sajátítják el azokat az ismereteket, amelyek társadalmi beilleszkedésük folyamatában elengedhetetlenek.

Az intézmény kollégiuma teszi lehetővé a távolabb élő családok gyermekei számára, hogy a speciális nevelési szükségletüknek megfelelő ellátást igénybe vehessék.

A sajátos nevelési igényű érzékszervi fogyatékos hallássérült, többségi nevelésben-oktatásban részesülő gyermekeket/tanulókat, valamint a befogadó intézmények pedagógusait, utazó gyógypedagógus segíti.

Az óvoda és az általános iskola igénybevétele a Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság; a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhely Szakértői Bizottsága és az adott vármegyeiek illetékes szakértői bizottságai szakvéleményének birtokában, a szülő kérése alapján lehetséges.

- Az intézmény tevékenységének tárgyi feltételeit Debreceni Tankerületi Központ, mint intézményműködtető biztosítja. A tárgyi feltételeket alapvetően meghatározzák az épületek építészeti sajátosságai és műszaki állapotuk.
A főépületet 1913-ban építették a Hajós Alfréd-Villányi Lajos tervezőpáros tervei alapján. Ennek külső homlokzatrekonstrukciójára 2000-2001-ben került sor.
A főépülethez kapcsolódik egy 1964-ben épített, három tantermet, orvosi szobát és betegszobákat tartalmazó épület, valamint az 1973-ban épült ebédlő-konyha épülete.
A kötelező felszerelés jegyzékben foglalt helyiségek megléte kb. 90 %-os.
A hiányzó helyiségek egy részének a kialakítása építészeti okokból nem kivitelezhető.
A kötelező felszerelés és a taneszközjegyzékben az intézménytípusra előírt eszközök tekintetében megfelelő szinten áll az intézmény.
Az igazgató gondoskodik az intézmény tárgyi eszközrendszerének szakszerű, biztonságos használatáról. Biztosítja a hagyományos és az infokommunikációs csatornák zavartalan és folyamatos működését.
A rendelkezésre álló és a tanítási folyamatba beépített IKT-eszközöket a pedagógusok a lehetőségek függvényében alkalmazzák, használatuk nyomon követhető dokumentációkban.
Az intézmény fejlesztési terve magában foglalja az intézmény képzési rendszerét, a nevelő-oktató munka feltételeit, céljait.
Szükség szerint felméri a reális igényeket a pedagógiai programban foglaltak megvalósításához, az SNI-s gyerekek megfelelő tárgyi környezetének kialakításához, majd jelzi azt a fenntartónak.
A fejlesztési tervben rögzítettek megvalósítására törekszik a meglévő tárgyi eszközök felhasználásával.
- A személyi feltételek megfelelőek a színvonalas tevékenység végzéséhez, melyeket az intézmény igyekszik úgy biztosítani, hogy az megfelelően szolgálja az SNI-s tanulók előmenetelét. Az igazgató rendelkezik a szükséges emberi erőforrás menedzsment ismeretekkel, azokat hatékonyan alkalmazza. Szakemberhiány esetén a fenntartóhoz fordul.

Összesen 106,5 fő köznevelésben foglalkoztatott vesz részt a gyermekek ellátásában. Ebből 69,8 fő pedagógus, kiknek mintegy harmada gyógypedagógiai végzettséggel rendelkezik. A pedagógiai munkát végzők a megfelelő szakértelem birtokában teljesítik feladataikat, szem előtt tartva az intézmény céljait. A feladatkörök kiosztásánál a vezetők figyelembe veszik az egyéni adottságot, rátermettséget, képzettséget, a terhelhetőséget, figyelve az egyenletes terhelésre is a közösségben. A pedagógiai munkában részt vevők a munkaköri leírásukban foglaltaknak megfelelően végzik munkájukat, s időközönként beszámolnak a tevékenységükről. A dokumentumok tartalmazzák és szabályozzák a hatásköröket és a felelősségeket, a lehetőségek függvényében segítik a feladat megvalósulását.

Az egyéni igények és az intézményi érdek figyelembe vételével a nevelőtestület hatékony közreműködésével készül el az intézmény továbbképzési programja.

Az intézmény irányításáért felelős személyek alkalmasak a pedagógiai munka szakszerű koordinálására.

A nevelő-oktató munkát 25 fő dolgozó segíti (iskolaitkár, könyvtáros, gyógypedagógiai asszisztensek, dajkák, ápolónők).

Az intézmény működtetéséhez szükséges feltételeket a működtető, Debreceni Tankerületi Központ biztosítja.

4. AZ INTÉZMÉNY HELYE A TÁRSADALOMBAN

Az intézmény, mint a köznevelési rendszer egyik eleme, a köznevelési törvény hatálya alá tartozik.

A törvény a feladatok megosztását az alábbiak szerint rendeli el:

- a köznevelési rendszer működtetéséért felelős az állam;
- a működtetéséért felelős a Debreceni Tankerületi Központ;
- a szakmai működésért és irányításért felelős a főigazgató, és a nevelőtestület;
- az irányítási feladatok ellátásában közreműködnek a szülők, a pedagógusok, a tanulók és ezek különböző szervezetei.

Az állam a törvények, jogszabályok alkotásán, valamint az intézmény fenntartásán keresztül gyakorol közvetlen hatást az intézményre.

A működtető a Debreceni Tankerületi Központ, biztosítja az intézmény működési feltételeit.

A nevelőtestület és a főigazgató, mint a szakmaiság hordozói teremtik meg a kívánatos arányt és a megfelelő összhangot a törvényi szabályozás, a szakmai színvonal és az intézmény partnereinek elvárásai között.

Az intézmény vezetése a fenntartóval való maximális együttműködésre törekszik.

A főigazgató folyamatosan elemzi a mikro- és makro környezeti változásokat, ezekhez alkalmazkodva korrigálja az intézményi tevékenységeket.

Az intézményi tevékenységet érintő változtatásokat és azok kockázatelemzését folyamatosan megvitatja munkatársaival, a szükséges döntések meghozatalánál figyelembe veszi véleményüket.

Az intézményi változtatás folyamatát szakszerűen megtervezi, következetesen végrehajtja (végrehajtatja) és munkatársai bevonásával értékeli, szükség szerint korrigálja.

A jogszabályváltozásokról naprakész információkkal rendelkezik.

A szülők, mint gyermekeik érdekeinek érvényesítői, és maguk a tanulók érdekeik és elvárásaik megfogalmazásával közreműködnek az intézményi tevékenység alakításában.

A beiskolázási körzet tág földrajzi határai megnehezítik a szülők szervezeteinek kialakulását. Az intézmény és a helyi társadalom kapcsolatát is szűkíti e sajátosság. Mivel a szülők többsége nem a város egy meghatározott területéről kerül ki - mint ez az óvodák és általános iskolák többségénél jellemző - ezért az egy területhez való kötődés nem alakult ki.

Így az intézmény nem kap a szorosan vett helyi társadalomtól olyan anyagi és erkölcsi támogatást, mint a kisebb körzetű óvodák, iskolák.

Összességében megállapítható, hogy az intézmény többszörösen is speciális helyzetben van:

- gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményként a keleti országrészben egyedüli a hallássérültek pedagógiája szakterületen;
- Debrecen területén szegregált formában egyedülként látja el a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekeket, tanulókat;
- több megyéből érkeznek óvodásai, tanulói;
- az iskolahasználók lakóhely szerinti megoszlása igen sokrétű: megyei jogú nagyváros, kisváros, nagyközség, kisközség és tanya jellegű település;
- tág földrajzi területet fed le, szorosabb kötődés azonban épp e miatt egyetlen behatárolható területtel sem jött létre.

Fentiek alapján joggal mondható, hogy az intézmény az iskolaváros nagyszámú köznevelési intézményeinek egyike, ám jellegét tekintve nemcsak a városban, de a keleti országrészben is egyedülálló.

5. AZ INTÉZMÉNY IRÁNYÍTÁSI-SZERVEZETI STRUKTÚRÁJA

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény (óvoda, általános iskola, kollégium).

Önálló szervezeti egységei:

- általános iskolai egység;
- kollégiumi egység;
- óvodai egység;

Az intézményt a főigazgató irányítja, kinek munkáját igazgatótanács segíti.

A főigazgató a jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi a társadalmi elvárásokat, a várható változásokat (jogszabályi, gazdasági, humán) és a folyamatban lévő projekteket.

A specifikumok figyelembevételével koordinálja az intézményben történő nevelési-tanulási-tanítási-fejlesztési folyamatokat a jövőkép, az értékrend szem előtt tartásával. Vezetői pályázatában megfogalmazott elképzeléseit az intézmény jövőképeként, alapelveinek és célrendszerének megfelelően határozza meg.

A főigazgató gondoskodik arról, hogy az intézményi folyamatok szabályozottsága az alapidokumentumokban biztosított legyen.

Tanév elején munkaköri leírásban határozza meg a munkatársak felelősségét, jogkörét és hatáskörét.

Az intézményi SZMSZ tartalmazza a vezetők feladatmegosztását.

Az SZMSZ-ben és a Házirendben lefektetett szabályokat betartja és betartatja.

A főigazgató a nevelőtestület bevonásával elkészíti az intézmény pedagógiai programját. Biztosítja, hogy ebben megjelenjenek az általános és gyógypedagógiai nevelési-oktatási alapelvek, célok, feladatok.

Részt vesz az intézmény nevelő-oktató tevékenységében, személyes példát mutat az intézményi célok megvalósítására irányuló törekvésekben.

Irányítja az intézményi belső ellenőrzési-értékelési rendszert. Elkészíti a belső ellenőrzési ütemtervet és szorosan együttműködik az intézményi önértékelési csoporttal.

Az intézmény munkatársaitól megköveteli a pontos, naprakész dokumentumvezetést.

Súlyt helyez a munkatársaival való személyes kapcsolatok fenntartására, nyitott problémáikra, lehetőség szerint közreműködik azok megoldásában.

Az intézmény főigazgatója segíti munkatársait a továbbképzési lehetőségek feltárásában és támogatja részvételüket.

A feladatok delegálásánál kiemelten figyelembe veszi az egyének erősségeit és személyes céljait.

A főigazgató naprakész szakmai ismeretekkel rendelkezik, azokat vezetői és pedagógiai munkájában alkalmazza. Önértékelését és környezetének visszajelzéseit felhasználja vezetői hatékonyságának fejlesztése érdekében. Betartja és betartatja a Pedagógiai Kódexben foglaltakat. Vezetői munkájával kapcsolatban elvárja munkatársai véleményét és lehetőséget biztosít a korrekt véleményezésre. Hangsúlyt helyez vezetői tevékenységének folyamatos kritikai elemzésére, törekszik a következetességre. Folyamatosan fejleszti önértékelését, fejlesztendő területeit kritikusan szemléli, képes a változtatásra.

A főigazgató és a vezetés nyitott minden olyan innovatív törekvésre, amely az intézményi célok megvalósulását szolgálja, és ösztönzi a munkatársak kreatív kezdeményezéseit.

A legfőbb döntéshozó a nevelőtestület. A szabályoknak megfelelően, az oktató-nevelő munkában résztvevők bevonásával történik a döntéshozatal, figyelembe véve az érintettek képességét, szakértelmét és rátermettségét. Mindez tervezetten és dokumentált formában történik. A nevelőtestület döntéseit előkészíti, előterjeszti és végrehajtatja a főigazgató. A döntéselőkészítés folyamatában konzultál az intézmény munkatársaival és partnereivel. A döntések meghozatalakor figyelembe veszi a releváns véleményeket. Döntéseinek meghozatalakor a jogszabályi kereteken belül az intézményi érdekek prioritásának megtartása mellett figyelembe veszi az egyéni véleményeket is.

Az előkészítő fázisban elvégzi a szükséges érdekegyeztetést: a fenntartóval (képviseelve az intézmény érdekeit), a működtetővel, a szülői közösséggel, a szakszervezetekkel és a diákönkormányzattal.

Az intézmény életében jelentősebb szerepet játszó döntéseket – melyek meghozatalához nem szükséges a nevelőtestület – az igazgatótanács hozza meg, melynek tagjai :

- főigazgató;
- főigazgató-helyettes;
- intézményegység-vezetők;
- az általános iskolai, kollégiumi, óvodai egységek delegáltjai;
- valamint tanácskozási joggal a munkaközösség-vezetők, a diákönkormányzatot segítő tanár, az érdekképviseltek vezetői (szakszervezet vezetője).

A főigazgató szoros szakmai kapcsolatot tart a munkaközösségekkel és egyéb munkacsoportokkal.

Tagja a szakjának megfelelő munkaközösségnek, a munkaközösségi foglalkozásokon rendszeresen részt vesz.

Koordinálja az egységek, munkaközösségek, munkacsoportok közötti együttműködést.

A megbeszéléseket, értekezleteket hatékonyan, kommunikatív módon menedzseli.

Szervezi az igazgatótanács tevékenységét, részt vesz az intézményi tanács munkájában.

Az intézményen belül több szakmai pedagóguscsoport működik: természettudományos munkaközösség, anyanyelvi munkaközösség, önértékelési munkacsoport, valamint kollégiumi munkaközösség. Vezetőik meghatározott hatás- és jogkörrel bírnak. A munkaközösségek között hatékony együttműködés valósul meg, tervezett és szervezett formában. Az intézményi dokumentumrendszer alapján alakítják ki munkaterveiket, szakmai csoportjaikat és az intézményi célok figyelembe vételével végzik munkájukat. Kiemelt feladatuk a belső tudásmegosztás működtetése. Az intézmény vezetése ösztönzi és támogatja ezen együttműködések kialakítását. Az ellenőrzés és értékelés a munkaközösségek bevonásával történik.

Az intézményben a tanulók nevelése-oktatása érdekében a szakmai közösségek tevékenységén túl a pedagógusok kezdeményezően együttműködnek egymással és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel a felmerülő problémák megoldásában.

A nevelőtestület tagjai a saját kompetenciájuknak megfelelően tesznek javaslatot az újításokra. A vezetőség minden területen ösztönzi és támogatja az innovációt. A tantestület és a vezetőség lehetőséget biztosít a jó gyakorlatok bemutatására, adaptálására, megvalósítására.

A kizárólag egy szervezeti egységet érintő kérdésekben az adott intézményegység vezetője, illetve nevelőtestülete jogosult dönteni.

Az intézmény működésében, irányítási-szervezeti struktúrájának felépítésében meghatározó vezérelv, hogy a szervezeti egységek folyamatjellegűen építsenek egymás munkájára kiemelkedő pedagógiai szakmai munka és hatékony információáramlás segítségével a különböző korú sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, nevelése, oktatása során.

Az IKT eszközök használatával hatékony információáramlást, valamint eljárásrendet valósít meg az intézmény a szervezeti egységeken belül, a hagyományos információátadások (pl. szóbeli közlés, plakátok, írásos dokumentumok) megtartása mellett. Ezáltal biztosított az intézmény munkatársai számára a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés.

Értekezletek összehívására célszerűségi alapon, illetve az aktuális témához kapcsolódóan kerül sor.

A dolgozók értékelése és elismerése, valamint elmarasztalása szóban, és indokolt esetben írásban is történik.

Az egységes szemléletű, az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó gyógypedagógiai tevékenység optimális kereteit kell megteremtenie a szervezeti egységeknek.

Ezeknek a feltételeknek kell megfelelnie a szervezet irányítási struktúrájának is.

6. AZ ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK RENDJE, A HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az intézményi hagyományok kialakulása hosszú folyamat, az intézmény történelmének része. A felnövekvő nemzedék, iskolánk jelen tanulóinak kötelessége és feladata, hogy a múlt hagyományainak megőrzésével, a jelen értékeinek közvetítésével az intézmény jövőjét szolgálják.

Hagyományaink ápolására szükség van, hiszen ez biztosítja az intézmény identitásának fejlesztését, az intézményi élet folytonosságát. Ápoljuk a pedagógiai programban szereplő hagyományokat, amelyek a mindennapok szerves részét képezik, és megjelennek az oktató-nevelő munkában.

Hagyományörző programjaink segítik tanulóinkat az intézményi értékrend elfogadásában, fenntartásában és átadásában. Fejleszti a közösséget, növeli az összetartozás érzését.

Az intézmény történetéből, szokásrendjéből adódó ünnepek megrendezésén kívül feladatunk, hogy tanulóinkban erősítve a nemzeti hovatartozás érzését segítsük őket a magyarság kultúrájának ápolásában, a nemzeti ünnepeinkre való megemlékezésben.

Az intézmény hagyományörzését szolgáló programok egy része az általános iskolai, a kollégiumi egység és a diákönkormányzat közös programjaként kerül megrendezésre.

A programok megtervezése a tanév elején, a munkatervben kerül rögzítésre. Ekkor kerülnek kiválasztásra a program megszervezéséért, lebonyolításáért felelős személyek: osztályok, tanulócsoportok és pedagógusok. Rögzítésre kerül a rendezvény időpontja, az elvégzendő feladatok határideje is.

Intézményi-programjaink az alábbiak:

- ❖ Hallássérültek Világnapja
- ❖ Október 6-ai megemlékezés
- ❖ Iskola Napja
- ❖ Szüreti Mulatság
- ❖ Megemlékezés az október 23-ai eseményekről
- ❖ Márton-napi népszokások felelevenítése, libalakoma
- ❖ Nyílt nap
- ❖ „Öregdiák”- találkozó
- ❖ Őszi országos és megyei sportversenyek
- ❖ Egészségmegőrzési, egészségvédelmi programsorozat
- ❖ Vámpír-és boszorkánybál
- ❖ Szépíróverseny- iskolai forduló
- ❖ Mikulás
- ❖ Adventi előkészületek
- ❖ Karácsonyi ünnepség
- ❖ Házi kommunikációs verseny hallássérült tanulók számára
- ❖ Magyar Kultúra Napja
- ❖ A kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja
- ❖ Farsang
- ❖ Március 15-e ünneplése
- ❖ Tavaszváró buli
- ❖ „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahét
- ❖ Digitális Témahét
- ❖ Fenntarthatósági Témahét
- ❖ Házi matematika verseny

- ❖ Húsvéti népszokások
- ❖ Magyar Költészet Napja
- ❖ Irodalmi vetélkedő
- ❖ A holokauszt áldozatainak emléknapja
- ❖ Anyák napja alsótagozaton
- ❖ Kihívás Napja
- ❖ Tavaszi országos és megyei sportversenyek
- ❖ Erdei iskola (lehetőség van a megszervezésére, amennyiben a szülők/gondviselők vállalják a program költségeit)
- ❖ Országos Komplex tanulmányi versenyek Kaposváron
- ❖ Gyermeknap
- ❖ Diákközségi találkozó
- ❖ Nemzeti összetartozás napja
- ❖ Osztálykirándulások (lehetőség van a megszervezésére, amennyiben a szülők/gondviselők vállalják a program költségeit)
- ❖ Ballagás-óvodások búcsúztatása
- ❖ Tanévzáró ünnepély: - éves munka értékelése,
- a kiemelkedő teljesítményt nyújtó gyermekek megjutalmazása
Ballagás-8. osztályosok búcsúztatása

7. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

Az intézmény kialakult kapcsolatrendszere tükrözi azt a sajátos helyzetet, melyet elfoglal a közoktatási rendszerben.

Az intézmény nyitott a külső partnerek bevonására a hagyományok ápolásában, és lehetőséget biztosít a kor szellemének megfelelő új hagyományok teremtésére.

A nevelőtestület a vezetők irányításával, a külső és belső partnerek bevonásával, egységes szempontrendszer alapján elkészíti az intézmény stratégiai és operatív dokumentumait, amelyben felhasználja a mikro- és makrokörnyezetből érkező információkat és aktívan bekapcsolódik ezek elvárásainak megfelelő tevékenységekbe.

Az intézmény stratégiai dokumentumai az oktatáspolitikai elvárásoknak megfelelően készülnek.

A stratégiai tervek megvalósulását szolgálja a napi pedagógiai gyakorlat, melynek tevékenységeit az intézményi dokumentumok rögzítik.

Megfelelő felkészítést követően a nevelőtestület részt vesz a tervek elkészítésében.

Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik.

A stratégiai tervek megvalósítását segítik az éves intézményi munkatervek, intézményegységek munkatervei, munkaközösségek munkatervei, valamint az adott tanévről vonatkozó dokumentumok.

Az intézményi tevékenység éves terveinek megvalósítása a belső közösségek és a külső partnerek együttműködésével valósul meg.

Az intézményi tevékenység során a módszerek és eljárások megvalósítását alapvetően meghatározzák a gyógypedagógiai célok és alapelvek.

Az intézményi pedagógiai folyamatok a gyógypedagógiai célok és alapelvek teljesülését, valamint a belső és külső partnerek elégedettségét szolgálják.

Az intézmény vezetése motivált a széleskörű kapcsolatrendszer kiépítésében, fenntartásában. A lehetőségekhez mérten figyelembe veszi a partnerek igényeit és véleményét.

Az intézmény vezetése folyamatosan azonosítja, illetve keresi a potenciális partnereket és meghatározott protokoll szerint tartja velük a kapcsolatot.

Hagyományos és digitális információs csatornákon keresztül folyamatosan tájékoztatja külső partnereit az intézményi tevékenységre vonatkozó terveiről.

A partnerekkel való kapcsolat formai és tartalmi elemeit az intézmény vezetése folyamatosan elemzi, információt nyújt az intézmény munkavállalói számára.

A panaszkezelés során a jogszabályi előírásoknak megfelelő helyi protokoll alapján jár el az intézmény.

Az intézmény folyamatosan felméri partnerei elvárásait és elégedettségét, és ez alapján határozza meg a működés sikeressége szempontjából lényeges indikátorokat. A belső és külső partnerek értékelései alapján az erősségek megtartása mellett a fejlesztési területekre koncentrálna, intézkedési tervet dolgoz ki.

A főigazgató az intézményi folyamatokat ellenőrzi, szem előtt tartja a célok megvalósítását, szükség szerint beavatkozik.

Az intézmény munkatársai elkötelezettek a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése iránt, így intézményünk kiemelten kezeli a gyógypedagógiai fejlesztési- nevelési- oktatási tevékenység hatékonyságát.

Az oktató-nevelő munkában részt vevők gyógypedagógiai szemlélettel, színvonalasan, hatékonyan látják el feladataikat.

A külső és belső tanfolyamokon részt vevők a megszerzett hasznos ismereteket és a jó gyakorlatokat az érdeklődőkkel megosztják, és alkalmazzák a mindennapi gyakorlatban.

Az intézmény pedagógusai részt vesznek a különböző szinteken szervezett szakmai rendezvényeken. Tanulóink rendszeresen képviselik iskolánkat az országos, megyei, városi szintű versenyeken.

Az intézmény nyilvántartja a különböző eredményességi mutatókat (tanév végi eredmények, óvodai képességmérések eredményei, egyéni fejlesztési tervek alapján végzett felmérések eredményei, belső helyi mérés eredményei, versenyeredmények, továbbtanulási mutatók, lemorzsolódási mutatók, neveltségi mutatók, elégedettségmérés eredményei).

Elvégzi a szükséges korrekciókat, a munkatársi, szülői és a külső partnerek elégedettség mérésének eredményei alapján.

Alapvető cél, hogy a kiemelt nevelési célokhoz kapcsolódó eredmények megfeleljenek a tanulók sajátos nevelési igényéből fakadó elvárásoknak.

A helyi kapcsolatokból kiemelkedik a Debreceni Tankerületi Központtal, mint fenntartóval és működtetővel, fennálló napi munkakapcsolat.

A közoktatási feladatokat ellátó intézmények többségével laza, esetenként intenzívebbé váló kapcsolat áll fenn. Több intézménnyel azonban jelentősen erősebb a kötődés. A Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel szoros támogató, konzultációs kapcsolat épült ki. Ennek egyik magyarázata, hogy mindkét intézmény gyógypedagógiai feladatot lát el.

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Hajdú-Bihar Megyei Szervezetével és a SINA Hajdú-Bihar Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálatával a hallássérült gyermekek érdekeinek hatékonyabb érvényesítése a közös cél.

A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmények rendszeresen látogatásokat, gyakorlatokat szerveznek az intézménybe.

Az országos kapcsolatok közül feltétlenül ki kell emelni a következőket:

- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhely Szakértői Bizottsága, mint beiskolázást végző szerv;
- Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága, mint beiskolázást végző szerv;
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Beszédjavító Tagintézménye;
- ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet, Hallássérült személyek pedagógiája és rehabilitációja szakcsoport, mint szakmai iránymutató és gyógypedagógus tanárképző intézmény;
- ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet, Logopédiai szakcsoport, mint szakmai iránymutató és gyógypedagógus tanárképző intézmény;
- a hasonlóképpen hallássérült gyermekek ellátását végző testvér intézmények (Eger, Szeged, Budapest, Vác, Kaposvár, Sopron)
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége és ennek bizottságai;
- Cochleáris implantációt végző műtéti centrumokkal.
- A beszédzavarral küzdő gyermekek óvodai és iskolai életének kezdése kapcsán az adott megyék illetékes szakértői bizottságaival jött létre eseti kapcsolat. Ezek közül a Hajdú-Bihar Vármegyei Szakértői Bizottsággal napi kapcsolatban állunk a beiskolázási és felülvizsgálati időszakban.

A felsorolt intézményekkel, szervezetekkel rendszeres munkakapcsolat alakult ki, amely nagymértékben segíti az intézményt céljai megvalósításában.

Az intézmény nyitott a kapcsolatok továbbépítése és új kapcsolatok kialakítása irányában. Törekszik arra, hogy szakmai és közéleti tevékenységét elismerjék különböző helyi díjakkal, illetve az ezekkel történő jelölésekkel. Cél, hogy partnereink is elismerjék tevékenységünket.

8. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK

A 20/ 2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a gyermekvédelmi tevékenységgel összefüggésben az alábbiak szerint rendelkezik.

„129. §.

(2) A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

(3) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területén működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.”

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Az iskolai gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

Célunk, hogy a gyermekek problémáit korán felismerjük, az okokat megkeressük, és segítséget nyújtsunk.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében valamennyi pedagógus közreműködik.

Intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik.

Feladatai:

- ❖ jelzések fogadása
- ❖ veszélyeztető okok megléte esetén, igazolatlan tanulói mulasztásokról értesíti a lakóhely szerinti illetékes gyermekjóléti szolgálatot, a település jegyzőjét, általános szabálysértési hatóságot, gyámhivatalt
- ❖ a tanulók rossz anyagi helyzete esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi
- ❖ a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a személyekről, intézményekről, akikhez vagy amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes

- ❖ nevelési tanácsadóval
- ❖ gyermekjóléti szolgálattal
- ❖ családsegítő szolgálattal
- ❖ polgármesteri hivatallal
- ❖ Kormányhivatallal
- ❖ gyermekorvossal
- ❖ szülőkkel

Iskolánkban az alábbi tevékenységekkel törekszünk gyermekvédelmi céljaink megvalósítására:

- ❖ indulási hátrányok csökkentése
- ❖ személyes tanácsadás (szülőknek, tanulóknak)
- ❖ egészségvédő programok szervezése
- ❖ családi életre nevelés
- ❖ a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyhez, természetbeni támogatáshoz jutás segítése)
- ❖ szülőkkel való együttműködés
- ❖ tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

9. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS AZ INTÉZMÉNY EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az intézmény törekszik arra, hogy bevonja a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a véleménynyilvánításba, ill. a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába.

Intézményünk folyamatosan kikéri partnerei véleményét, konstruktív javaslatait az intézményi tevékenység színvonalának emelése érdekében.

Törekszik, hogy a tanulói és a szülők minél elégedettebbek legyenek a közösségépítő tevékenységekben való részvétellel.

A partnerek közül kimagaslóan fontosak a tanulók és az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő gyermekek szülei. A velük való együttműködés alapvetően meghatározza a pedagógiai tevékenység hatékonyságát.

Meg kell teremteni és folyamatosan működtetni azokat az intézményes formákat, amelyek lehetőséget adnak a véleménynyilvánításra; érdekérvényesítésre; igények, elvárások és javaslatok megfogalmazására.

Erre alkalmas szinterek:

- szülői értekezletek;
- szülői szervezet tevékenysége;
- a szülők véleményét kérő kérdőívek;
- a szülők egyéni konzultációja az intézmény pedagógusaival, dolgozóival, vezetőivel; fogadó óra
- diákönkormányzat tevékenysége.

➤ A szülőkkel való együttműködés sajátosságai

Az intézmény beiskolázási körzetének tag földrajzi határai jelentős mértékben megnehezítik a közvetlen kontaktust igénylő kapcsolatok rendszeres fenntartását.

Ezen ok miatt szülői értekezletre általában évente három alkalommal kerül sor:

- a tanév megkezdését követően;
- a félévi értékeléskor;
- év vége előtt kb. egy hónappal.

Ezek az alkalmak adnak lehetőséget az intézményi, illetve az osztály szülői közösségek megszólalására.

Ezekén túl a szülői szervezet képviselői útján folyamatosan gyakorolhatja jogait.

Igen jelentős lehetőség a szülők egyéni kommunikációja a pedagógusokkal és az intézmény vezetőivel. Ez közvetlen visszacsatolást jelent az intézmény tevékenységére vonatkozóan.

A szülők, illetve a gondviselők folyamatos tájékoztatást kapnak a tanulók iskolai, tanulmányi eredményéről (pl.: tájékoztató füzet, ellenőrző könyv).

A szülőknek a köznevelési törvény által deklarált joga, hogy amennyiben kívánják, kezdeményezzék az intézményi tanács, iskolaszék létrehozását.

Az intézmény tanulóinak csoportja a diákönkormányzat működésén keresztül fogalmazhatja meg az egyéni érdekeken túlmutató elvárásait. Javaslataikkal, véleményükkel már a tervezés stádiumában hatást gyakorolhatnak a mindennapjaikat formáló döntésekre. A nevelési-oktatási folyamatban a tanulók aktív résztvevőkként közvetlen visszacsatolást biztosítanak, megteremtve ez által a folyamat közbeni korrekció alapfeltételét. Véleményük figyelembevételével és tudatos szem előtt tartásával kell elkészíteni minden őket érintő és a mindennapjaikat befolyásoló dokumentumokat (Házirend, napirend, órarend)

A folyamatos konzultációt, véleménycserét a diákönkormányzat közreműködése biztosítja.

10. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A pedagógusok a speciális gyógypedagógiai eszközrendszer alkalmazása mellett hangsúlyt fektetnek a személyes és szociális képességek fejlesztésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók személyes és szociális képességének felmérésére alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat használnak.

Az intézmény pedagógusai a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok tervezésekor a gyermekek, tanulók sajátos nevelési igényéből fakadó, a normáltól eltérő jellegű és ütemű személyiségfejlődését veszik alapul. Pedagógiai munkájuknak a személyiségfejlesztés szerves részét képezi, alkalmazkodva és építve a tanulók/gyerekek folyamatos személyiségalakulására. Elsősorban önmagukhoz mért fejlődésüket értékelik és szemlélik.

A vezető a tanév, ill. nevelési év elején, valamint félévkor elkészítteti a pedagógiai programban szereplő alapelvek és követelmények alapján az egyéni fejlesztési terveket, meghatároztatja a csoportokra vonatkozó célkitűzéseket.

Pedagógusaink a tanulók teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszenek speciális gyógypedagógiai és saját pedagógiai eszközrendszer alkalmazásával.

Megoldandó pedagógiai feladatok:

- A sajátos nevelési igény tényének elfogadtatása, az önelfogadás kialakítása.
- Megfelelő kommunikációs képesség kifejlesztése, nyelvi szint kialakítása.
- A hallássérülésből, a beszéd fogyatékból és az egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó személyiségfejlődési problémák negatív hatásainak enyhítése.
- Elfogadó, családi környezet megteremtése.
- A hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek fejlesztése képezhetőségük maximumáig.
- Az év eleji és év végi állapotfelmérések alapján a tanulók fejlődésének, ill. a fejlesztés eredményének nyomon követése, dokumentálása és ehhez igazodó fejlesztési korrekció kidolgozása.
- A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető legyen az intézmény dokumentumaiban és a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek); ill. a tanulók személyi anyagában (egyéni fejl.tervek).
- A hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek és családok problémáinak segítő, támogató, megközelítése. A hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő emberek elfogadása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok szerves részét képezik a gyógypedagógiai nevelő – oktató - fejlesztő munkának. Hatékonysága növelése érdekében pszichológus közreműködése kívánatos.

Boldogságóra

Intézményünkben igyekszünk megragadni azokat a lehetőségeket, melyek hozzájárulnak tanulóink pozitív személyiségfejlődéséhez. A Boldogságóra program célja olyan optimista, magabiztos és kitartó óvodások és iskolások nevelése, akik feladatként tekintenek a mindennapi kihívásokra, észreveszik a mindennapok apró szépségeit, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak. Az órákon végzett feladatok fejlesztik a kreativitást, csapatszellemet, kitartást, fokozzák a koncentrációs képességet és a szociális érzékenységet. Célunk hogy a boldogságórák kibontakoztassák a gyerekekben a derűt, életszeretetet és egymás elfogadását.

Témakörök

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Ezek a témakörök segítik, támogatják a gyerekeket a hétköznapi problémákkal való megküzdésben. A folyamatos önismereti fejlesztéssel és boldogságérzetet fokozó technikák bemutatásával személyes, lelki egészségüket is tápláló kompetenciáikat fejleszti.

A témák feldolgozására, alsó és felső tagozatban a délutáni szabad foglalkozások ideje alatt havi egy alkalommal kerítünk sort.

A program megvalósításának felelőse: a megfelelő tanfolyami végzettséggel rendelkező pedagógus.

11. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Intézményünk törekszik a közösségfejlesztési feladatok megvalósítására.

Az intézmény speciális helyzete a többségi intézményektől eltérő feltételeket biztosít a közösségfejlesztéshez, melyek lehetőséget adnak az ez irányú hatékonyság növelésére. A pedagógusok a speciális gyógypedagógiai eszközrendszer alkalmazása mellett hangsúlyt fektetnek a személyes és szociális képességek fejlesztésére.

Az együttműködést támogató, motiváló, speciális gyógypedagógiai/ általános pedagógiai módszerek alkalmazására mind a szaktárgyi oktatás, illetve rehabilitációs, rehabilitációs/délutáni és esti kollégiumi foglalkozás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során a hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók hatékony közösségfejlesztése érdekében. Együttműködésre és a közösségi kapcsolatokat erősítő helyzetek teremtésére az óvodai és az óvodán kívüli tevékenységek során.

Fontos, hogy pedagógusaink rendelkezzenek a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és az alapján valósítsák meg a rájuk bízott tanulócsoportok, közösségek fejlesztését.

Az intézmény, illetve a diákönkormányzat rendszeresen szervez a tanulók számára hagyományörző, szabadidős- és sportprogramokat, ill. kulturális eseményeket. Az intézmény törekszik bevonni a szülőket a közösségfejlesztő tevékenységekbe.

A pedagógusok beszámolóikban rögzítik az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményeit, az osztályfőnöki és diákönkormányzati tevékenységeket (pl. intézményi hagyományok ápolása, egyéb közösségfejlesztést támogató programok).

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok a következők:

- Sorsközösségük a hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekeket közelebb hozza egymáshoz.
- Az óvodai, iskolai és kollégiumi csoportok alacsony létszáma lehetővé teszi egymás jobb megismerését.

- Az intézmény ellátottainak alacsony létszáma biztosítja, hogy intézményi szinten is a családius jelleg domináljon.
- A kollégiumban elhelyezett gyermekek esetenként egy évtizeden keresztül ívelő együttlakása minőségileg magasabb szintű kötődéseket alakít ki.

Az intézmény gondoskodik a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcseréről és együttműködésről, a kommunikációs nehézségeket áthidaló, csökkentő eszközök alkalmazásával.

Ezen sajátos helyzetnek köszönhetően a gyermekek, tanulók kötődése a közösségekhez, a közösségi érzések erősebbek a többségi intézmények tanulóihoz képest.

E kötődésük az általános iskolai tanulmányok befejezését követően is megmarad mind sorstársaikhoz, mind az intézményhez.

12. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Az intézmény lehetőségeihez mérten próbálja enyhíteni azokat a szociális hátrányokat, amelyek az ellátottakat sújtják.

Az intézmény vezetése és érintett pedagógusai információkkal rendelkeznek a tanulók szociális helyzetéről.

Lehetőségeink:

- debreceni állandó lakos tanuló kollégiumi felvétele
- intézményünk támogató rendszert működtet: felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez: egyéni fejl., logopédiai fogl., egyéni anyanyelv, részképesség-kieséses tanulók fejl.
- szülők tájékoztatása támogatási lehetőségekről
- szociális segítő munkatárs közreműködése a családok nehézségeinek leküzdésében
- vidéki önkormányzatokhoz segélykérelmek eljuttatása
- kapcsolatfelvétel és –tartás szakmai támogató hálózattal:
 - Családsegítő Szolgálattal,
 - Gyermejjóléti Szolgálattal,
 - Illetékes jegyzővel,
 - Gyermekevédelmi Szakszolgálattal
- szülők tájékoztatása pályázati lehetőségekről
- pályázatok írása szabadidős tevékenységek finanszírozására, eszközbeszerzésre.
- fokozott odafigyelés bekerülés után; a szocializációs folyamat segítése.

13. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEINK

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az intézményi dokumentumokban, munkatervben rögzített az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata, mely alapján az intézmény igyekszik felkészíteni a tanulókat arra, hogy képesek legyenek egészséges életvitelt és környezettudatos magatartást kialakítani. A pedagógusok ezek gyakorlati megvalósulásáról beszámolókat készítenek.

I. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
 - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
 - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek alkalmával - a gyakorlatban felnőtt irányításával foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia,
 - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
 - a szexuális fejlődés területén
2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
 - testnevelés órák;
 - az iskolai sportkör foglalkozásai;
 - tömegsport foglalkozások;
 - b) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az közösségi nevelés tanóráin feldolgozott ismeretek,
 - c) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
 - d) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak a törvényben előírtaknak megfelelően,
 - támogatjuk a sportegyesületekben végzett munkát,
 - lehetőség van 4-5 napos erdei iskola felső tagozatosok részére illetve 2-3 napos alsó tagozatos erdei iskola megszervezésére, amennyiben a szülők/gondviselők vállalják a program költségeit;
 - a kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a tízórai szünetekben, az ebédlőben, a délutáni uzsonnázás és a szabadidős programok során,
 - helyes szokásrend kialakítása, gyakoroltatása a napköziben
 - e) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
 - az ötödik-nyolcadik évfolyamon osztályfőnöki órák megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)
 - f) A gyermekek életvitelüket minták követésével is alakítják, ezért fontos a pedagógusok személyes példamutatása.
 - g) Együttműködés az iskolán kívüli közösségekkel, alapvetően a családokkal.

II. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
 - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
 - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
 - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
 - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
 - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
 - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
 - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
 - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
 - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
 - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a közösségi nevelés tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelés óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkörök;
 - minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat,

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

III. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja **Nkt. 27.§ (11)**

A mindennapos testmozgásra, testedzésre minden eddigi korszaknál nagyobb szüksége van a felnövekvő nemzedéknek.

A cél, hogy minden diák minden nap bekapcsolódhasson valamiféle sportprogramba.

A mindennapos testmozgás, a testnevelési, testedzési feladatok megoldására intézményünkben három lehetőség kínálkozik.

1. Az órarendbe beépített tanulói testnevelés alsó és felső tagozaton is heti 5 órában.
2. Tanórán kívüli sporttevékenység (déltutáni)
3. Játékos testmozgás, szabadidős foglalkozás

A tanórai testnevelés követelményeit és feladatait a tantervek, valamint szakmai programok írják elő.

Az ISK működését saját szakmai programja illetve a FODISZ versenynaptára határozza meg.

A játékos testmozgás illetve szabadidős foglalkozás szervezését a déltutános pedagógusok végzik. Feladataikat a Kollégium Pedagógiai Programja, ill. a déltutános pedagógusok munkaterve határozza meg. Ebben feladataikat, terveiket havonta, heti lebontásban jelenítik meg.

A mindennapos testnevelés megvalósításának céljai színterenként:

1. Tanítási órák:
 1. a tanulók egészséges testi fejlődésének biztosítása
 2. általános testi képességek fejlesztése
 3. a helyi tantervben előírt mozgásanyag elsajátítása
 4. fizikai képességek felmérése. A mérésekre az adott tanítási év végén (április) kerül sor.

A tanítási órákba épülnek be az úszásórák.
Az úszásórák célja:

 - A tanulók vízbiztonságának kialakítása.
 - Úszásnemek elsajátítása
 - Az úszás egészségmegőrző szerepének tudatosítása.
2. Tanórán kívüli sporttevékenység:
 1. Ezek szervezésére iskolánkban ISK működik, melynek céljai:
 2. a nagyobb mozgásigények rendelkező tanulók sportválasztási lehetőségének biztosítása.
 3. sportágak mozgásanyagának magasabb szintű megismertetése
 4. a tanulók versenyeztetése (országos hallássérült bajnokságok, városi rendezvények)
 5. működtetett csoportok: atlétika, labdarúgás, röplabda, asztalitenisz, kosárlabda
3. Játékos testmozgás szabadidős foglalkozások
 1. a testnevelés órákon túli mindennapos testneveléshez szükséges időkeret biztosítása
 2. megfelelő terhelés biztosítása játékos feladatokkal
 3. évszaknak megfelelő udvari foglalkozások, játékok
 4. kedvező személyiségjegyek kialakítása.

TANULÓCSOPORTOK TESTMOZGÁSRA FORDÍTOTT HETI ÓRASZÁMA :

	Tevékenység	Szervezeti forma	Személyi feltétel	Ellenőrzési forma	Heti óraszám	
					alsó t.	felső t.
1.	Délelőtti órarendbe beépített testnevelési óra	Kötelező	Testnevelő vagy tanító (testnevelési műv. területtel)	Osztálynapló	5 illetve 5	5 illetve 5
2.	Délutáni, tanórán kívüli sporttevékenység	Szabadon választott	Testnevelő tanár vagy tanító (testnevelési műv. területtel)	Csoportnapló	2	2
3.	Délutáni játékos testmozgás, szabadidős foglalkozás	Szabadon választott Kötelező	Délutános nevelőtanár, napközis nevelő	Napló	5*	9*

* 1 óra kötelező kollégiumi foglalkozás, a többi szabadon választható.

A mindennapos testnevelés megvalósításának tárgyi feltételrendszere:

tornaszoba: 1

kézilabda pálya: 1

udvari játszótér: 1

egyéb sporteszközök; melyek kiegészítésre, pótlásra szorúlnak.

kondipark

A mindennapos testnevelés eszközszükséglete:

Testnevelés órák

ISK foglalkozások

Szabadidős fogl.

Szabadidős foglalkozások: röplabda, gumilabdák

Tartásjavító torna: polifoam matrac, gimnasztikai labdák

Egyéb: udvari játékok

szabadidős sporteszközök (görcsoszolya, tollas, asztalitenisz-ütők)

- labdák (kosárlabda, kézilabda, medicinlabda, futball-röplabda, gumilabdák). padok, zsámolyok, szőnyegek

14. A NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT (NETFIT)

A 20/ 2012 (VIII. 31) EMMI rendelet 81.§-a kimondja, hogy

„(1) Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa - az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban - az (5) bekezdésben meghatározott országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fitsségi mérésének célja a tanulók

egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.”

A mérési rendszert nevelési eszköznek tekintjük, amely lehetővé teszi a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését.

A tesztek nem képezik a tantervek tartalmát, és hogy a mérés célja megvalósuljon nem szabad azokat betanítani és gyakoroltatni.

A mérések általános szempontjai:

- testnevelő tanár végzi;
- a tesztek a tanulók sportfelszerelésben hajtsák végre;
- a tesztekhez megfelelő körülményeket kell biztosítani, ezek minden diáknál azonosak legyenek;
- a tesztek között a tanulók pihenjenek.

A NETFIT fittség mérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A fent említett teszteken túl, továbbá, az atlétikai mozgásanyag oktatása, elsajátítása végén azonban további területeken végzünk méréseket:

- Alsó tagozaton:
 - 60 méteres síkfutás
 - távolugrás
 - kislabdahajítás
- Felső tagozaton:
 - 100 méteres síkfutás
 - távolugrás
 - kislabdahajítás
 - magasugrás 7-8. osztályban
 - súlylökés "

15. A KÖRNYEZETTUDATOSSÁGRA NEVELÉS ELVEI

Bevezetés:

Az ember fizikai létét, szellemi és társadalmi fejlődését meghatározó környezte az élővilág élettere, a bioszféra.

Földünkön az általunk ismert élet csak akkor lehetséges, ha a bioszféra az ehhez szükséges összes feltétellel rendelkezik. A feltételek és az ezeket biztosító készletek mennyisége és minősége az élet fejlődésével, a civilizáció terjedésével nagymértékben változott, romlott illetve gyors és rendszertelen felhasználás folytán csökkent. Ez a folyamat korunkban rohamosan felgyorsult, amikor az ipar a népesség szaporodásának és az életszínvonal növelésének kettős kényszerétől hajtva olyan óriási nyersanyagtömegek kémiai átalakítására és energiafelhasználására kényszerül, amelynek melléktermékei és hatásai a Föld méreteihez képest már egyre súlyosabbak.

A természet, az ivóvíz és az emberiség a XXI. század első évtizedében kaotikus - életveszélyes állapotba került. Ezt a tényt a világméretű globális felmérések egybehangzóan állapítják meg.

HELYZETLELMZÉS; HELYZETKÉP:

Intézményünk 1903. októbere óta folyamatosan szolgálja a Tiszántúlon élő hallássérült gyermekek nevelését-oktatását.

1913. szeptemberétől Debrecen belvárosi részén, a Széchenyi utca 60.sz. alatti épületben folyik az oktatás.

Az épületet 1999-2001. között újítták fel. A belső helyiségek felújítását a modern kor követelményeinek megfelelően végezték, míg a külső megjelenésben megmaradt a patinás homlokzat, amely műemlék jellegűvé teszi az épületet. Az épület előtt előkert, mögötte pedig parkosított, fásított udvar biztosítja a tanulók szabadlevegőn való tartózkodását. A tanulók mozgásigényének kielégítésére sportpálya, tornaterem, kondipark és az udvar fából készült játékaik szolgálnak.

Az intézményünkbe járó gyermekek jelentős része Debrecenből távoli településeken lakik, így az intézmény megalakulása óta működik kollégium a vidéki gyermekek elhelyezésére, amely az iskolával egy épületen belül helyezkedik el.

A kollégium nevelési feladatai között régóta szerepel az otthonuktól távol élő gyermekek számára megfelelő, esztétikus lakókörnyezet biztosítása. A szabadidő kulturált eltöltésére nevelés közben folyamatosan megvalósul az esztétikusan díszített környezet kialakítása és olyan programokban való részvétel, amely a környezetet kímélő viselkedésmódot és életmódot alakít ki a tanulóknál.

Iskolánkban és kollégiumunkban jelentős hagyományai vannak a környezeti nevelésnek, amelyben a nevelőtestület szinte minden tagja részt vesz:

a délelőtti pedagógusok: - a szaktárgyak tanítása során;

- tanulmányi séták és kirándulások szervezésével;

- az erdei iskolai programok lebonyolításával;

- Fenntarthatósági Témahét programjai

- a diákönkormányzat programjain való részvétellel.

- kiállítások látogatásával;

- környezetvédelmi pályázatokon, tanulmányi versenyeken való részvétellel;

a kollégiumi nevelőtanárok: - a Debrecen értékeit bemutató séták szervezésével;

- kiállítások, állatkert, botanikus kert látogatásával

- egészség-megőrzési, tisztasági hónap programjainak szervezésével;

- természetvédő szabadidős tevékenység irányításával;

- papírgyűjtésben és szelektív hulladékgyűjtésben való aktív közreműködéssel;

- programok szervezésével a környezetvédelmi "jeles napokra";

- az intézmény udvarának parkosításával;

- az intézmény környezetében történő szemétygyűjtésben való részvétellel;

- a kollégium díszítésével.

ERŐFORRÁSOK:

- Humán: - a szaktárgyakat tanító szaktanárok, gyógypedagógusok
 - a kollégiumi egység nevelőtanárai
 - pedagógiai munkát segítők
 - könyvtáros
 - rendszergazda
 - ápolónők
 - a tanulók és szüleik
- Az intézmény külső partnerei:
- AKSD
 - társintézményeink
 - a fenntartó
 - a Tiszántúli Környezetvédelmi Hivatal
- környezetvédő civil szervezetek
- Anyagi erőforrások:
- a fenntartó által biztosított költségvetési támogatás
 - az iskola "Gondoskodni kegyeskedjék" alapítványa
 - pályázatokon való részvétel
 - szülők anyagi hozzájárulása.

CÉLMEGHATÁROZÁSOK:

A tanulóknál

- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakítását;
- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségén alapuló környezetkímélő magatartást;

A tanulókat

- bekapcsolni a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe;

A tanulóknál

- belső értéké alakítani a természet iránti tiszteletet és felelősség vállalást;
- kialakítani a környezeti károk megelőzésére való törekvést;
- gyakorlati példát szolgáltatni a környezetét kímélő, védő tevékenységekre.
- megalapozni a szaktárgyi órákon elsajátított ismeretekkel a globális összefüggések megértését.

A tanulókkal

- megismertetni az egészséges életmódhoz szükséges módszereket.

A kollégiumban a tanulóknál

- kialakítani a környezettel harmonikus életvezetést és pozitív jövőképet;
- segíteni a környezetbarát életmód és a kulturált lakhely iránti igény kialakulását;
- kialakítani a környezettudatos fogyasztási szokásokat.

A CÉLOKBÓL ADÓDÓ FELADATOK:

- Környezetbarát, környezetkímélő attitűdöket, szokásokat kialakítani a tanulóknál.
- A természeti és a társadalmi környezetről ismereteket, tényeket, közvetíteni a tanulóknak felé.
- A problémamegoldó gondolkodás alapkészségeit kialakítani a tanulóknál.
- Segíteni a környezeti folyamatok közötti eligazodást és az összefüggések megértését a tanulóknál.

A PEDAGÓGAI MUNKA TARTALMA, SZÍNTEREI, SZERVEZETI KERETEI:

Tartalma:	Színterei:	Szervezeti keretei:
- Környezeti nevelés tantárgyi tartalmakban.	- iskolán belül	magyar nyelv és irodalom,

(A tananyag a helyi tantervekben jelenik meg műveltségi területenként, amely a tanmenetekben órákra lebontva az alkalmazni kívánt módszerekkel van jelen.)	szaktantermek osztálytermek - iskolán kívül	környezetismeret technika, rajz, természetismeret földrajz, biológia, kémia történelem tanítási órák; közösségi nevelés óra; tanulmányi séták;
- A pedagógusok, pedagógiai munkát segítők, a technikai dolgozók és a szülők személyes példaadása a környezettudatos életvitelhez.	- iskolán belül és iskolán kívül	- tanórákon - tanórán kívül: képzések, továbbképzések, szülői értekezletek - szabadidős programok
- Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése - Környezetvédelmi akciók szervezése, ilyen akciókon való részvétel.	- iskola épületén belül - udvar, előkert - az iskola környéke	- papírgyűjtés - szelektív hulladékgyűjtés - AKSD szervezésében szemétgyűjtési akció
- Az iskola belsejének és külső környezetének szépítése, díszítése.	- az iskola épületén belül - udvar - előkert	- szabadidős programok zöldsarok kialakítása az osztálytermekben, folyosókon, kollégiumban - faültetés, virágok ültetése az előkertbe és az udvarra;
- Egészségvédő és környezetvédő szokások kialakítása	- az iskola épületén belül - az iskolán kívül	- tanítási órákon; - tisztasági órjártat szervezése; - kollégiumban - egészségnevelési hónap; szabadidős programok
- Takarékoskodás a vízzel és a villannyal	- az iskola épületén belül; - kollégiumban	- tanítási órákon; - szünetben; délutáni foglalkozásokon; - kollégiumban
- Helyes és kulturált étkezési szokásokra való nevelés.	- ebédlő	- reggeli - tízórai - ebéd - uzsonna - vacsora
- A tanulók megismertetése szűkebb környezetükkel. Az értékek, problémák megmutatása, hagyományok ápolása	- iskola épületén belül és és épületén kívül - az iskolán kívül, a városban; állatkertben, botanikus kertben, Nagyerdőn	- tanítási órákon - tanórán kívül szabadidős tevékenységként - kiállítások megtekintése; - séták; - versenyek; vetélkedők
- A tanulók megismertetése szülőföldjük Magyarország tájaival; történelmével; kulturális, természeti értékeivel; hagyományaival.	- iskolán kívül osztálykirándulások lehetősége (amennyiben a szülők/gondviselők vállalják a program költségeit) erdei iskolai programok lehetősége (amennyiben a szülők/gondviselők vállalják a program költségeit) - iskolán belül	- nem kötelező osztályfőnökök által szervezett - diákönkormányzat által szervezett nem kötelező költségtérítési programok; - tanulmányi versenyek - tanítási órákon - pályázatokon való részvétel
- A tanulók problémamegoldó gondolkodás módjának és az önálló ismeretszerző képességének megalapozása	- iskolán belül	- tanítási órákon; - szabadidős tevékenységek - internet használat - könyvtár használat.

A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES ERŐFORRÁSOK:

- Anyagi:
- a fenntartó által biztosított költségvetési támogatás

- az iskola "Gondoskodni kegyeskedjék" alapítványa
- pályázatokon való részvétel
- szülők anyagi hozzájárulása
- Humán:
 - pedagógus kompetenciák fejlesztése;
 - a nevelő-oktató munkát segítők bevonása;
 - szülői érdeklődés felkeltése és támogatásuk elnyerése;
 - kapcsolattartás civil környezetvédő szervezetekkel;

16. GYERMEKEK, TANULÓK UTAZTATÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK

A pedagógiai programban rögzített, tanórán kívüli, illetve óvodán/iskolán/kollégiumon kívüli, külföldi és belföldi, részben vagy egészben autóbusszos utazással járó, az intézmény által szervezett csoportos programok, kirándulások során az utazások megszervezésének rendje és a gyermekek, tanulók közlekedésbiztonságának érdekében fokozott gondossággal kell eljárni; a gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére különös figyelmet kell fordítani.

Az utazást szervező (az intézmény pedagógusa, munkatársa) az Emberi Erőforrások Minisztere 27/2017.(X.18.) EMMI rendeletét figyelembe véve, az abban leírtak szerint nagy gondossággal jár el mind a menetrendszerű, mind a különjáratú utaztatások során.

Magyarország területén kívülre irányuló autóbusszos kirándulást - így különösen külföldi iskolai vagy tanulmányi kirándulást - a következő feltételek érvényesítésével kell megszervezni:

a) a tanulókat, gyermekeket szállító autóbussz nemzetközi forgalomban 23:00 és 04:00 óra között nem közlekedhet (az utazást a személyszállítást végző sofőrök pihenése érdekében meg kell szakítani és a fent megjelölt időszámban a sofőröknek egy szálláshelyen pihenőt kell tartaniuk – ugyanott, ahol a gyermekeket is elszállásolják ezen időre). Kivéve, ha elháríthatatlan külső ok - így különösen közlekedési torlódás, közlekedésrendészeti hatósági intézkedés - miatt e tilalom nem tartható be;

b) a tanulókat, gyermekeket szállító autóbussznak

- meg kell felelnie a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet 112/A. §-ában foglalt műszaki feltételeknek,

- rendelkeznie kell digitális menetíró készülékkel, és

- az autóbussz első forgalomba helyezésének évétől számított életkora nem haladhatja meg a 13 naptári évet.

Magyarország területén kívülre irányuló autóbusszos iskolai kirándulásra olyan szolgáltatóval köthető szerződés, amely vállalja és szakorvos által kiállított dokumentummal igazolja, hogy a kirándulás lebonyolításához a közúti járművezetők egészségi alkalmasságának megállapításáról szóló 13/1992. (VI. 26.) NM rendelet 1. melléklet 6. pont 6.2.1.1. alpontjában meghatározott betegséggel (obstruktív alvási apnoe szindróma) nem küzdő gépjárművezetőt biztosít.

Az utazás szervezőjének a fent elrendeltekről a szállítással foglalkozó cégektől írásos nyilatkozatot/igazolást kell kérnie, mely biztosítja, hogy a szolgáltatás személyi, tárgyi és műszaki feltételei megfelelnek a hatályos előírásoknak.

A szervezőnek pontos és teljes körű programleírást és utas listát kell készítenie, mely tartalmazza az utazásban résztvevő gyermekek, tanulók és kísérőik személyes adatait, törvényes képviselőik elérhetőségét, illetve az utazás helyszíneit. Az intézmény vezetőjének is minden esetben rendelkeznie kell teljes körű információval és pontos utas listával.

A többnapos tanulmányi és a külföldi iskolai kirándulások esetében (köznev. tv. 59/A. §) - külön jogszabályban meghatározott- felelősségbiztosítást kell kötni az iskolának vagy a szervezőnek, amelynek kedvezményezettje a tanuló.

A kísérő pedagógusok a hatályos szabályozás szerint felelősek a vonatkozó rendelkezések betartásáért; az önként jelentkező kísérők, illetve egyéb jelen lévő személyek a pedagóguskíséretet nem helyettesítik a programok során.

17. UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSI SZOLGÁLTATÁS

A főigazgató biztosítja az utazó gyógypedagógusi hálózat működését, konstruktívan együttműködik a befogadó intézmények vezetőivel.

Utazó gyógypedagógusi szolgáltatás óvodás, általános- és középiskolás hallássérült gyermekek számára

A sajátos nevelési igényű érzékszervi fogyatékos hallássérült, többségi nevelésben-oktatásban részesülő gyermekeket/tanulókat, valamint a befogadó intézmények pedagógusait, utazó gyógypedagógus segíti.

A gyermek iránti elvárást fogyatékoságának mértéke határozza meg. A rehabilitációs, egyéni vagy kiscsoportos fejlesztés hallássérült gyermekek esetében szurdopedagógiai kompetencia.

Az ellátás célcsoportja:

Az ellátást nyújtó intézmény beiskolázási körzetében azon sajátos nevelési igényű hallássérült gyermekek, óvodás kortól a tankötelezettség végéig, akiknek ellátási jogosultságát a szakértői bizottság szakértői véleményében rögzítette.

Az ellátás helyszíne:

A sajátos nevelési igényű integrált hallássérült gyermekek/tanulók szurdopedagógiai fejlesztése az utazó gyógypedagógus anyaintézményében, erre a célra kijelölt foglalkoztató helyiségekben történik.

A fejlesztő szobák berendezéséről és eszközellátásáról az intézmény gondoskodik.

A HALLÁSSÉRÜLTEK EGYÜTTNEVELÉSE

A hallássérült gyermekeknél a halláskárosodás következményeként jelentősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége. A hallásállapotnak megfelelően beállított hallókészülékkel, és a szurdopedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A befogadó intézménynek kötelessége a szurdopedagógus biztosítása a hallássérült gyermek/tanuló sérülés specifikus fejlesztésére, és joga, hogy a befogadó pedagógusok felkészítésére, kompetenciáinak erősítésére igénybe vegye a szurdopedagógus szakmai tudását.

Az (utazó gyógypedagógus) szurdopedagógus érzékenyítéssel segíti az együttnevelésben részesülő hallássérült gyermekek beilleszkedését.

A szurdopedagógus feladata a többségi ellátásban:

Az együttnevelésben - többségi óvodai/iskolai ellátásban - részesülő sajátos nevelési igényű hallássérült gyermekek, tanulók megsegítése.

A szurdopedagógus az együttműködés során a többségi óvodákban:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- tájékoztatást nyújt a hallókészülék jelentőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességének érdekében.

A szurdopedagógus az együttműködés során a többségi iskolákban:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,

- tájékoztatást nyújt a hallókészülék jelentőségéről,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását,
- együttműködik a többségi pedagógusokkal,
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján,
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében.

A sajátos nevelési igényű érzékszervi fogyatékos, hallássérült gyermekek egyéni habilitációjában a szurdopedagógus feladata:

A hallássérült gyermekek szurdopedagógiai megsegítése, valamint a cochleáris implantációs műtétet követő hallás-beszéd re/habilitáció.

Cél: a hallássérülésből eredő hátrányok csökkentése a szurdopedagógiai habilitációs módszerek széles skálájával, a sikeres integráció érdekében.

A hallás és a kommunikációs képesség fejlesztése, szinten tartása.

Hallás: hallókészülékhez szoktatás, az auditív figyelem felkeltése és ébrentartása, az auditív diszkrimináció és differenciáló képesség finomítása.

Kommunikáció:

- A beszéd tartalmi és alaki elemeinek kialakítása, fejlesztése.
- Beszédindítás, szókincsépítés/fejlesztés, beszédértés fejlesztése, szövegértés fejlesztése,
- Szóbeli - és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, az agrammatikus kifejezőmód mérséklése,

Középiskolás tanulónál a beszéd tartalmi és alaki elemeinek szinten tartása.

Szövegértés fejlesztése, szóbeli - és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, az agrammatikus kifejezőmód mérséklése.

A gyermek folyamatos fejlődésének érdekében partneri kapcsolatot alakít ki a szülőkkel, esetenként és igény szerint tanácsot ad a szülőknek és konzultációt biztosít a többségi intézmények pedagógusainak.

Az utazó gyógypedagógus :

- Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait.
- Alapos, átfogó (innovatív, életszerű) szaktárgyi tudással rendelkezik, és alkalmazza a gyógypedagógia/pedagógia módszereit. Ismeri és megfelelően alkalmazza az általános és speciális módszereket.
- A szakértői bizottság által kiadott szakvélemények alapján megismeri és felméri a tanulók/gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Az intézményben használt speciális tanuló- megismerési technikákat (dokumentumelemzés, a tanuló megfigyelése, interjú technikák, kérdőíves módszerek) alkalmazza. Konzultál az osztályfőnökkel, az osztályban tanító tanárokkal.
- Az életkori sajátosságok és a tanulók/gyerekek adottságainak figyelembevételével választja meg az órán/foglalkozáson alkalmazott módszereket, tevékenységi formákat.
- Előre elkészített terv alapján dolgozik, figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését szükség esetén korrekciót végez az elkészített tervben.
- A gyógypedagógus, pedagógus rendszeresen fejleszti szakmai, gyógypedagógiai felkészültségét. Ennek érdekében felhasználja az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait.

- Az utazó gyógypedagógusi munkacsoport esetmegbeszélésein részt vesz.

A fejlesztés tartalmi keretét a

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Hallásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye (1141 Budapest, Mogyoródi út 128.) szakértői véleménye szolgáltatja.

Az utazó gyógypedagógust a munkájában segíti:

- A munkaközösség, amelynek foglalkozásai többnyire a hallássérültek társintézményeiben kerülnek megrendezésre. Az utazó gyógypedagógus részt vesz e munkacsoportok esetmegbeszélésein.

Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az utazó gyógypedagógusi szolgáltatás körébe tartozó területeken.

- Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolai Kar Hallássérültek Pedagógiája tanszéke

- A hallássérült gyermekek ellátását végző testvér intézmények (Eger, Szeged, Budapest, Vác, Kaposvár, Sopron)

A Tanszék és a társintézmények szervezésében történő továbbképzéseken, szakmai konferenciákon lehetősége szerint részt vesz az utazó gyógypedagógus.

Rendszeresen fejleszti szakmai, gyógypedagógiai felkészültségét. Ennek érdekében felhasználja az önképzés és a szervezett továbbképzés alkalmait.

A hallássérült gyermekek fejlesztése

A megfelelő audiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtét (cochleáris implantáció) mellett, a szurdopedagógiai ráhatás eredményeként a hallássérült gyermek esélyt kap az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére.

A fejlesztés következményeként megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése, az egyéni adottságok ütemében fejlődik a gyermek auditív-verbális kommunikációs képessége. Mindez a szülők folyamatos együttműködését és közreműködését is igényli.

Az utazó gyógypedagógus a fejlesztés során a speciális szükségleteknek megfelelően alkalmazza az auditív-verbális interakció módszerét.

Fejlesztéskor a pedagógus a hallássérült és beszédzavarral küzdő tanulók speciális oktatási módszereinek megfelelően, szükségszerűen használja a rendelkezésre álló tananyagokat, eszközöket, speciális eszközöket/ képességfejlesztési segédanyagokat, – a digitális anyagokat és eszközöket. Ismeri a rendelkezésre álló tananyagot, melyre a tanulási folyamatot építi. A speciális szükségleteknek megfelelően alkalmazza az auditív-verbális interakció módszerét.

A gyermekek közötti együttműködés elősegítésére értékteremtő ismereteket ad át, követendő mintát mutat az etikus közösségi kommunikáció kialakításához, a tanulók képességeitől függően. Mintát mutat alkalmanként a gyermekek és a szülők számára a digitális eszközök használatára.

A rendelkezésre álló dokumentumok (anamnézis, személyi adatok, szakértői vélemény) és év eleji szint-és állapotfelmérések, megfigyelések alapján a tanulói/gyermeki személyiség sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel/speciális foglalkozásokkal és játék tevékenységekkel.

Az intézmény gyógypedagógiai jellegéből adódó célok tudatosításából indul ki.(A tantárgyi, célok meghatározásakor figyelembe veszi a NAT nevelési, oktatási céljait, és az Országos Óvodai Nevelési Alapprogramot, a fejlesztendő kompetenciákat, továbbá az SNI-s tanulók iskolai oktatására vonatkozó irányelveket, valamint az ezek alapján készült pedagógiai programot). A fejlesztési célok meghatározásakor figyelembe veszi a gyermek aktuális hallás-beszédállapotát.

A fejlesztési célok meghatározásakor figyelembe veszi a gyermek aktuális hallás-beszédállapotát.

Tanulást támogató környezetet teremt, például a csoportszoba elrendezésével, berendezésével, a szemléltető eszközök használatával, a mindennapi természetes élethelyzetekben adódó auditív-verbális interakciókra készítő szituációk modellezésével.

A hangzóbeszéd és az auditív-verbális interakció prioritását figyelembe véve alkalmazza az IKT eszközöket.

A hallásukat műtéti úton helyreállított, cochlea implantált hallássérült gyermekeknél fizikai értelemben közel ép hallás érhető el.

Szurdopedagógiai fejlesztésük módszere: auditív-verbális interakció.

Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Hallási és kommunikációs szintjük döntően függ a műtét időpontjától, családi és szociokulturális környezetüktől és a szurdopedagógiai ellátás folyamatosságától.

A hallássérüléshez esetenként társuló nyelvi fejlődési zavar (diszfázia) külön odafigyelést igényel pedagógustól, szurdopedagógustól, szülőktől egyaránt.

Az utazó gyógypedagógus jól ismeri

- a tanulók/gyermekek életkori sajátosságait,
- a gyermeki hallás-beszédfejlődés pszichológiai, fiziológiai folyamatát, amit a hallássérült gyermek/tanuló fejlesztése során használ,
- illetve a habilitációs, rehabilitációs tevékenységének tartalmát és célját.

Az utazó gyógypedagógusi szolgáltatást nyújtó intézmények, és a sajátos nevelési igényű gyermekeket befogadó intézmények, együttműködési megállapodás alapján végzik a munkájukat.

A HALLÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK SZURDOPEDAGÓGIAI ELLÁTÁSÁNAK ELJÁRÁSRENDJE:

1. Az érvényes szakértői véleménnyel rendelkező gyermek/tanuló szülei/gondviselői jelentkeznek az általuk kiválasztott, ill. a szakértői véleményben kijelölt többségi intézménybe.
2. A többségi intézmény vezetője felveszi a kapcsolatot az utazó gyógypedagógusi szolgáltatást nyújtó intézmény vezetőjével. /szándéknyilatkozat, utazó gyógypedagógusi szolgáltatást igénylő lap, egyéb/
Elküldi a gyermek/tanuló érvényes szakértői véleményét, valamint a szülői kérelmet/nyilatkozatot az utazó gyógypedagógusi szolgáltatás igénybevételéről.

A szurdopedagógiai ellátás igénybevételének rendje:

Minden tanítási/nevelési év

- augusztus 31-ig / első félév/
- január 31-ig / második félév/.

Az ellátási igényt a többségi intézménynek kell jeleznie.

Az ettől eltérő jelentkezések egyéni elbírálás alapján történnek, a kapacitás erejéig.

3. Az utazó gyógypedagógusi szolgáltatást nyújtó intézmény vezetője a beérkező igények alapján dönt a hallássérült gyermekek/tanulók ellátásáról, ill. az ellátást végző szurdopedagógus személyéről.
4. A befogadó intézmény együttműködési megállapodást köt az utazó gyógypedagógusi szolgáltatást nyújtó intézménnyel.

Az együttnevelés dokumentumai:

1. Szándéknyilatkozat utazó gyógypedagógusi szolgáltatás igénybevételéhez - többségi intézmény tölti ki.
2. Utazó gyógypedagógusi szolgáltatást igénylő lap – többségi intézmény tölti ki.
3. Szakértői vélemény – Ezt a dokumentumot a befogadó intézmény megküldi, az utazó gyógypedagógusi szolgáltatást nyújtó intézmény számára.
4. Együttműködési megállapodás - A befogadó intézmény köti az utazó gyógypedagógusi szolgáltatást nyújtó intézménnyel.
5. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció egyéni fejlődési lap -
betétív - /A.Tü.357.r.sz./ - Az utazó gyógypedagógus vezeti.
külív - /A.Tü.356.r.sz./ és betétív - /A.Tü.357.r.sz./ - A befogadó intézmény sajátos nevelési igényű gyermekkel foglalkozó pedagógusa vezeti.
6. Egyéni fejlesztési terv – A gyermek szakértői véleménye alapján készül.
7. Értékelő lap – félévenként készül.

18. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA (Pedagógiai program 1. sz. melléklete)

1.Gyermekkép, óvodakép, a nevelés célja, alapelvei

Óvodába járási kötelezettség

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév május 25. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja.

Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodakép

A sajátos nevelési igényű óvodások, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi (hallássérült), beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek különböző időt töltenek szegregált

óvodánkban. A családi nevelést óvodánkban is kiegészítik az óvoda általános funkciói: az óvó-védő, szociális és nevelő, személyiségfejlesztő funkció.

A hallás-beszédfejlesztés és beszédjavítás kiemelt szerepet kap óvodánkban. Általános és gyógypedagógiai módszerek segítik a gyerekek egyéni képességeinek kibontakoztatását. Óvodánk szegregáltságából és a gyerekek heterogenitásából adódóan kiemelt fontosságú a mozgásfejlesztés, érzelmi nevelés és a differenciált, személyre szabott személyiségfejlesztés. Minden történés mozgatórugója a játék. A gyerekek harmonikus fejlődését a gyerekek apró eredményeit is értékelő, elfogadó környezet segíti.

Az óvoda nevelési célja

A sajátos nevelési igényű, hallássérült, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek személyiségének sokoldalú fejlesztése általános és gyógypedagógiai feladatok megoldásával.

Alapelveink a cél érdekében

A gyermekközpontúság szemléletének, az egész napos hallás – beszédnevelés, differenciált fejlesztés, kis lépések, motiváció, szemléletesség, egyéni bánásmód, a mozgás és a példamutatás fontosságának elvei.

2. A program megvalósításának feltételrendszere

A pedagógus pedagógiai munkáját (tanmenetét) egyéni fejlesztési tervét éves szinten az intézmény céljaival összhangban a Helyi tanterv, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a Kollégiumi Pedagógiai Program alapján készíti el, amely a NAT-ra és az SNI-s tanulók iskolai/óvodai oktatásának /nevelésének irányelvére épül. Az éves tervet háromhavi ciklusra bontva, előre megadott téma szerint készíti el. Fejlesztési tervét fejlesztési területekre bontva, félévre tervezve, havonkénti bontásban jeleníti meg.

Személyi feltételek

Fontos, hogy a gyermekekkel kellő számú, megfelelően képzett szakemberek foglalkozzanak szurdopedagógus, logopédus és óvodapedagógus végzettséggel.

Jellemző legyen rájuk az empátia, tolerancia, türelem, tudatosság és gyermekszeretet. az oktató-nevelő munkát segítő gyógypedagógiai asszisztens, gyermekfelügyelők és dajkák segítik, akik egyaránt felelősök a gyerekek jó közérzetéért és a családi, nyugodt légkörért.

Tárgyi feltételek

Programunk átlagos felszereltség és speciális tárgyi eszközök mellett valósítható meg. Elengedhetetlen a kellő mennyiségű és fajtájú jó minőségű játékeszköz, a nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök. A pedagógus szükség szerint alkalmazza különböző tevékenységek során az IKT-eszközöket.

Az óvoda különböző helységeinek berendezése praktikusán segítse a napirend sikeres megvalósítását. A speciális eszközök használata elengedhetetlen a cél sikeres megvalósításához.

3. A nevelés feladatai

Egészséges életmódra nevelés

Célja: Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az egészséges életmódra nevelés feladatai:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

Egészségnevelés elvei:

- Egész nap folyamán biztosítva legyen a gondozási, ápolási, higiéniai szokások kialakítása, elsajátítása, gyakorlása, korrekciója. A testi épség védelme kiemelendő szempont.
- A gyerekek szerezzenek ismereteket az egészség megóvásáról és a betegségek esetleges elkerüléséről.
- Váljon bennük tudatossá az egészséges táplálkozás fontossága.
- „Fehér köpeny” szindróma leküzdése, az orvosokhoz való bizalommal teli hozzáállás kialakítása.
- A gyermeket egész nap folyamán elfogadó, megértő, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Célja: a pozitív érzelmek, szokások és szabályok kialakítása nyugodt, kiegyensúlyozott, családi környezetben. Az érzelmi nevelés kiemelt szerepű óvodánkban a meghatározó fogyatékoság mellé társuló egyéb problémák enyhítése miatt is. A pozitív emberi kapcsolatok, valamint az egyéni bánásmód folyamatos alkalmazása elengedhetetlen. A gyermek a másikkal szemben elfogadó, megértő, segítőkész és empatikus személyiség legyen

Anyanvelvi és értelmi fejlesztés-nevelés megvalósítása

Kiemelt jelentőségű a gyermekek spontán szerzett, eltérő tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése és bővítése, az értelmi képességek egyénre szabott, differenciált fejlesztése. Az észlelés, érzékelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet és kreativitás fejlesztéséhez változatos tevékenységet, sok élményt kell biztosítani.

4. Az óvodai élet megszervezése

Napirend

Az óvoda a gyermekek életének céltudatos megszervezését igényli. Mindezt a napirend szolgálja, mely a gyerekek életrendjét, időbeosztását tartalmazza. A napirend járuljon hozzá a gyermekek egészséges fejlődéséhez és teremtsen meg az ehhez szükséges feltételeket. Fontos a kellő játékidő biztosítása, a rugalmasság, a kötött és kötetlen tevékenységek aránya és a családi hangulat. A napirend fő kereteinek megtartása a gyerekek biztonságérzete szempontjából elengedhetetlen.

Hetirend

A hetirend a rendszerességet biztosítja és a kialakított szokásrendszer segítségével lehetővé teszi az óvodások napi életének megszervezését.

Fontos a gazdag tartalom, a rugalmasság, a visszatérő elemek, az elegendő játék és mozgásigény kielégítésének biztosítása.

Befogadás

A befogadáshoz gyerekenként meg kell találni az utat. Ez az első próbája a család és óvoda együttműködésének. A differenciálás ezen a téren is igen fontos. A lépcsőzetes beszoktatás lehetősége, az anya aktív szerepe segítheti a gyermeknek megszokni új környezetét. Elengedhetetlen a türelem és odafigyelés minden óvodai dolgozó részéről.

5.Az óvodai élet tevékenységrendszere

Az óvodai játéktevékenység

Célja: A játékkal, mint a személyiségfejlesztés alapvető eszközével a gyermekek képességeinek fejlesztése, testileg-lelkileg egészséges, érdeklődő, kezdeményező, aktív, kreatív határozott jellemű, egyéni vonásokban gazdag, segítőkész személyiség kialakítása.

A játék speciális óvodánkban is a személyiségfejlesztés alapvető eszköze. Fejlesztő foglalkozások mellett a játék segítségével valósítható meg a gyermekek képességeinek fejlesztése. Kellő időt kell a játékra biztosítani, valamint megfelelő légkört és helyet. Olyan játékszerek szükségesek, mely motiválóak, fejlesztő hatásúak. Törekedni kell a változatos élményszerzés lehetőségeinek biztosítására a játékhoz.

A játékirányítást végző óvodapedagógusok biztosítják a feltételeket a különböző játékfajtákhoz.

Munkajellegű tevékenységek

Célja: A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok alakítása.

Feladata: A gyermekek életkorához, egyéni képességéhez, személyiségéhez kapcsolódó munkalehetőségek biztosítása.

A naposi munka, alkalmoszerű munka, kerti munka által a gyerekek rendszeretőbbé, kitartóbbá válhatnak. Nő az önfegyelme, a munkavégzéshez szükséges alapvető készségek, tulajdonságok.

Tanulás

Célja a sajátos nevelési igényű gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

A hallássérült és beszédzavarral küzdő gyermekek speciális módszereinek megfelelően, szükségszerűen használja a rendelkezésére álló tananyagokat, eszközöket, speciális eszközöket/képességfejlesztési segédanyagokat, – a digitális anyagokat és eszközöket. Ismeri a rendelkezésére álló tananyagot, melyre a tanulási folyamatot építi.

A sajátos nevelési igényű gyermekeket is a tevékenységi vágy ösztönzi tapasztalatszerzésre, cselekvésre. Az óvoda erre építi a tanulás folyamatát.

Fontos az élmények nyújtása és az érzékszervek bevonása. A gyerekek minél többet ismerjenek meg az őket körülvevő világból. Építeni kell a természetes gyermeki kíváncsiságra. Az ismeretszerzés mindig feleljen meg az életkori sajátosságoknak, a foglalkozások legyenek érdekesek, vonzóak a gyerekek számára. A kommunikációs képesség fejlesztése valamennyi foglalkozáson legyen hangsúlyos.

Minden gyermek habilitációs, rehabilitációs fejlesztése a cél elérése érdekében kötelező foglalkozások keretében történik. A különleges gondozási igény a tanulásszervezésben is megmutatkozik. A csoportos, félcsoportos, mikrocsoportos és egyéni foglalkozások váltják egymást.

I. Kötelező foglalkozások rendszere a hallássérült gyermekeknél

- Anyanyelv

Célja a sajátos nevelési igényű, dominánsan hallássérült gyermekek nyelvi kommunikációjának megindítása, továbbfejlesztése különböző témakörök feldolgozásával, és foglalkozástípusokkal.

➤ **Hallás-ritmus-mozgásnevelés**

Célja a nagyothalló és súlyosan hallássérült gyermekek hallási figyelmének, ritmusérzékének és mozgásának differenciált fejlesztése. A gyerekek számára egyre inkább tudatosodjon a hangok világa, ismerkedjenek meg változatos hangingerekkel, zenével, mozgásuk váljon harmonikusabbá.

➤ **Egyéni anyanyelvi foglalkozás**

Célja a nyelvi kommunikáció előkészítése, a természetes beszéd alapjainak lerakása és differenciált továbbfejlesztése a gyermekek egyéni hallásmaradványának, képességeinek megfelelően - az optimális audiológiai alap biztosítása mellett.

➤ **Megismerő tevékenységek**

Célja: A gyermekek jussanak olyan tudás, tapasztalat birtokába, amelyek a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi világban való eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Tevékenységek:

a., Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célja: A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fejlessze a gyermek személyiségét.

b., A külső világ tevékeny megismerése- matematikai tapasztalatszerzés

Célja: fejlessze a gyerekek logikus gondolkodását, problémamegoldó képességét a közvetlen és tágabb valóság megismerése során. Az óvodai élet valamennyi színterét fel kell használni matematikai változatos tapasztalatok szerzésére.

➤ **Mozgásfejlesztés**

Célja: fejlessze a gyermek mozgató funkcióit, valamint az észlelés és a mozgás térbeli és időbeli integrációját, ezáltal javítva a gyermek mozgásos ismeretszerzésének lehetőségeit, és megteremtve a beszédterápiához szükséges mozgásos készségek alapjait.

➤ **Játékos mozgás**

A foglalkozások a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a természetes, harmonikus mozgás kialakítását szolgálják. Megjelenési színterei: heti egy kötelező foglalkozás délelőtt.

A tanköteles hallássérült gyermekek lehetőségei

A tanköteles gyermekek vizsgálaton vesznek részt a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Hallásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Központ Szakértői Bizottságnál.

A vizsgálat eredményétől függően:

- hallássérült előkészítő osztályba történő beiskolázásra kapnak javaslatot;
- megkezdhetik tanulmányaikat az általános iskola 1. osztályában;
- További óvodai nevelés mellett, egy nevelési évre felmentést kapnak az iskolába járás alól, iskolaéretlenségük miatt.

II. Kötelező foglalkozások rendszere a logopédiai gyermekeknél

1. Mozgásfejlesztés

Célja: fejlessze a gyermek mozgató funkcióit, valamint az észlelés és a mozgás térbeli és időbeli integrációját, ezáltal javítva a gyermek mozgásos ismeretszerzésének lehetőségeit, és megteremtve a beszédterápiához szükséges mozgásos készségek alapjait.

2. Logopédiai ritmika

Célja: a mozgás, a beszéd és a gondolkodás ritmusának kialakítása, összerendezése, valamint – a mozgás és a zene emocionális hatásán keresztül az önkifejező készség és a kreativitás fejlesztése, versek, dalok elsajátítása, az éneklési kedv felkeltése.

3. Anyanyelv

Célja: a nyelvi elmaradás korrekciója: a beszédészlelés, a beszédmegértés és kifejezőkészség fejlesztése; a környezet megismerése: az analízáló, szintetizáló, lényegkiemelő képességek fejlesztése; a nyelvtani szabályok kialakítása, tudatosítása

4. Egyéni logopédiai fejlesztés

Célja a kialakult beszédhiba javítása, az aktív, passzív szókincs bővítése és a grammatikailag helyes kifejező, összefüggő beszéd tanítása.

5. Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés

Célja: a logopédiai csoportba járó gyermekek képességeinek sokoldalú fejlesztése egyénre szabottan.

6. Vizuomotoros készség fejlesztés

Célja: az olvasás-írás-számolás elsajátítását megalapozó vizuális készség fejlesztése.

7. Grafomotoros készség fejlesztés

Célja: az írástanuláshoz szükséges finommozgások kialakítása, a vizuális megfigyelő- és elemző képesség fejlesztése.

8. Diszlexia prevenció

Célja: az olvasáshoz szükséges készségek kialakítása.

9. Diszkalkulia prevenció

Célja: a nyelvi és a matematikai képességek, készségek az egyéb részterületekkel együtt való fejlesztése.

10. Megismerő tevékenységek

Célja: A gyermekek jussanak olyan tudás, tapasztalat birtokába, amelyek a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi világban való eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Tevékenységek:

a. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célja: a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fejlessze a gyermek személyiségét.

b. A külső világ tevékeny megismerése- matematikai tapasztalatszerzés

Célja: fejlessze a gyerekek logikus gondolkodását, problémamegoldó képességét a közvetlen és tágabb valóság megismerése során. Az óvodai élet valamennyi színterét fel kell használni matematikai változatos tapasztalatok szerzésére.

12. Játékos mozgás

A foglalkozások a gyermekek mozgásigényének kielégítését, a természetes, harmonikus mozgás kialakítását szolgálják. Megjelenési szinterei: heti egy kötelező foglalkozás délelőtt.

A tanköteles logopédiai gyermekek lehetőségei

A tanköteles gyermekek vizsgálaton vesznek részt a Beszédvizsgáló Országos Szakértői Bizottságnál, vagy a megyei illetékes szakértői bizottságok egyikénél. A vizsgálat eredményétől függően:

- megkezdhetik tanulmányaikat az általános iskola 1. osztályában;
- logopédiai előkészítő osztályba történő beiskolázásra kapnak javaslatot;
- további logopédiai óvodai nevelés mellett, 1 nevelési évre felmentést kapnak az iskolába járás alól, iskolaéretlenségük miatt.

Környezeti nevelés

Célja a környezetét megismerő, a természet értékeit szerető, a növény és állatvilágról gondoskodó, biztonságát védő gyermekek nevelése, a környező világ megismertetése, tudatosítása a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően.

Elveink:

- A gyermeki tudat kialakulását, az egész személyiséget, gondolkodási képességek kialakulását, cselekvéseit, viselkedési formáit nagymértékben meghatározzák a külvilágról kapott vagy szerzett ismeretek, tapasztalatok.
- A gyermekre jellemző egyfajta természetes kíváncsiság, „MINDENT TUDNI AKARÁS”. Erre a természetes kíváncsiságra kell támaszkodnunk akkor, amikor a környezeti kultúra kialakítását tervezzük.
- A gyermeket nevelő felnőttek példaadása elengedhetetlen.
- A környezetvédelem, környezettudatosság a különböző tevékenységekben jelenjen meg. Tárgyi környezet: védelme szintén a feladataink közé tartozik: a tárgyak, játékok, felszerelések, munkaeszközök óvása, védelme, balesetmentes használata.
- Szenzomotoros torna biztosítása igény szerint: célja a vestibuláris rendszer sokoldalú ingerlése, mely során a gyerekeknek alkalmuk nyílik arra, hogy a hibás mintázatú neurofiziológias rendszereiket kijavíthassák.

A gyerekek megismerése, értékelése

Fontos a gyermekek fejlettségi szintjének, a bekövetkezett változások folyamatos megismerése, az óvoda által meghatározott elvárható és aktuális fejlettségi szintek összehasonlítása. Ajánlott módszerek a feltáró és feldolgozó módszerek.

Óvodánk kapcsolatai

Fontosnak tartjuk a folyamatos, tartalmas kapcsolatot a családokkal, az iskolai egységgel. Elengedhetetlen a kölcsönös nyitottság, a bizalom és a kapcsolatok folyamatos erősítése.

Várható fejlettségi szint meghatározói óvodáskor végére

- az óvodában eltöltött idő
- a gyermek mentális szintje
- a fogyatékoság mértéke
- a család hozzáállása fejlesztéshez,
- valamint a társuló egyéb problémák.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Célunk: A gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Elveink:

- Mindennek előtt a családok tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése a rászoruló körében.
- Szoros kapcsolatot alakítunk ki a segítséget kérő családokkal.

Az óvodai egységvezető feladatai:

- a gyermek mindenképp felett álló érdekeinek érvényesítése,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárása,
- a káros hatások megelőzése és ellensúlyozása,
- az indokolatlan hiányzások okainak feltárása
- az ebbe a körbe tartozó gyermekek személyiségéhez illeszkedő differenciált és egyéni fejlesztése,
- a gyermekek és a szülők jelzéseinek fogadása,
- a szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolat kialakítása,
- szükség szerint családok látogatása, beszélgetések a fogadó órák keretében,
- folyamatos kapcsolattartás a Családsegítő Szolgálatokkal és az intézményi Gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátránnyal érkező gyermekek fokozottabb odafigyelést, gondozást, gondoskodást igényelnek.

Célunk: A szociális hátrányokkal küzdő gyermekek feltérképezése, problémáik megismerése.

Feladataink:

- A gyermek érezze biztonságban magát az óvodában, legyen tudatában annak, hogy az óvoda dolgozói minden tőlük telhetőt megtesznek érte.
- A gyermek egyéni szükségletekhez alkalmazkodó fejlesztése, egyéni bánásmód érvényesülése.
- Az anyagi gondokkal küzdő családok felvilágosítása az igényelhető támogatásokról, segítség nyújtása a dokumentumok kitöltéséhez.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések az intézményi esélyegyenlőségi tervben foglaltaknak megfelelően történnek.

(A részletes helyi tantervet a pedagógiai program 2-3. sz. melléklete tartalmazza)

Tankötelezettség teljesítése

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnek a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel.

Jogszámban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

Az általános iskola célja az intézmény céljával összhangban:

A tanulók képességeinek kibontakoztatásával, tehetséggondozással, a kommunikációs hátrányok csökkentésével, lehetőséget biztosítani az általános műveltség alapjainak az elsajátításához, közben olyan magatartási formák és személyiségjegyek kialakítása, melynek birtokában képesek lesznek érdekeik felismerésére és érvényesítésére.

Kiemelt cél:

- megfelelő kommunikációs készség kialakítása,
- az önállóságra, öntevékenységre nevelés,
- reális önértékelés, önellfogadás kialakítása.
- a kulcskompetenciák fejlesztése.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

A kulcskompetenciák:

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- A matematikai gondolkodási kompetencia
- Digitális kompetencia
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciái

Alapvető feladat:

- a tanuló számára biztosítani az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés, az egyénre szabott tanulás lehetőségét
- az alapkészségek elsajátítását a társadalomba való beilleszkedéshez és a további ismeretszerzéshez;

a helyi tantervnek biztosítania kell:

- hogy a tanulók az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva elsajátíthassák
 - az egészségfejlesztéssel,
 - a fogyasztóvédelemmel,
 - a környezetvédelemmel,
 - a közlekedésre neveléssel,
 - a társadalmi bűnmegelőzéssel,
 - az áldozattá válással,
 - az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkalösszefüggő ismereteket, és felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával.
- hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a korszerű, a XXI. századnak megfelelő természettudományos ismereteket.
- hogy az alapfokú nevelés-oktatás pedagógiai szakaszában a bevezető és a kezdő szakaszban a tanítás-tanulás szervezése játékos formában, a tanulói együttműködésen alapulva, a tanulói közreműködésre építve, az érdeklődés felkeltésére, a problémák felvetésére, a megoldáskeresésre, és a tanulói képességek fejlesztését szolgáló ismeretek elsajátítására irányuljon. Az alapozó és a fejlesztő szakaszban a tanulói terhelésnek a tanulói képességekhez igazodva kell növekednie.
- a tanulók világszemléletének formálása úgy, hogy eligazodjanak a szűkebb illetve tágabb környezetükben;
- segítséget nyújtani a pályaválasztáshoz - mindenki a képességeinek megfelelően tudjon választani a tovább tanulási lehetőségek közül;
- az egészséges életmód igényeinek kialakítása.
- a tanulók művészeti képességfejlesztő nevelése, melynek során az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában.”

Kiemelt feladata:

- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, nyelvi formáinak az elsajátítása;
- a nyelvi elmaradás hatékony csökkentése, a beszédmegértés fejlesztése;
- az egyéni hallási képesség hasznosításának maximális fejlesztése.
- a Nemzeti alaptanterv kulcskompetenciákra épülő kiemelt fejlesztési feladatainak megvalósítása:
 - Az erkölcsi nevelés
 - Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
 - Állampolgárságra, demokráciára nevelés
 - Az önismeret és társas kultúra fejlesztése
 - A családi életre nevelés
 - A testi és lelki egészségre nevelés
 - Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
 - Fenntarthatóság, környezettudatosság
 - Pályaorientáció
 - Gazdasági és pénzügyi nevelés
 - Médiatudatosságra nevelés
 - A tanulás tanítása

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni.

Ennek során a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell a munkát megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van;
- szükség esetén sajátos, a fogyatékosságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése;
- az iskola segítő megkülönböztetéssel, differenciált tanulásszervezési eljárásokkal, egyénileg is segítse a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
- az önálló tanulás és ismeretszerzés igényének kialakítása. Ehhez az intézmény pedagógiai programjával összhangban lévő nevelési, oktatási módszerek és eljárások alkalmazása:
 - multidiszciplináris óra megszervezése
 - teamtanítás
 - digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása

Tantervek

- Az Oktatási Hivatal honlapján közzétett „Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához” című utasítás szabályozza a sajátos nevelési igényű tanköteles korú gyermekek nevelését-oktatását.
- A helyi tantervek a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet és az Oktatási Hivatal honlapján közzétett kerettantervek alapján készültek:
 - Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
 - Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára
 - Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

Az intézmény nevelőtestülete a Pedagógiai Program létrehozásánál és korrekciójánál a Nemzeti Alaptantervben foglaltaknak való megfelelést kiemelten kezeli.

1. A hallássérült és a beszéd fogyatékos tanulók tanterve

(Pedagógiai program 2. sz. melléklete)

A hallássérült és a beszéd fogyatékos tanulók oktatása alapvetően közös tanterv alapján történik.

A tanulók mindkét csoportjára jellemző a nyelvi kommunikáció akadályozottsága, mely az oktatási folyamatot jelentős mértékben befolyásolja.

Az alapfokú oktatás időtartama kilenc év, mivel az első évfolyam elvégzéséhez két tanév (Előkészítő 1., 1. osztály) áll rendelkezésre.

A tantervi óraszámok mindkét csoportnál megegyeznek.

Jelentős eltérés a következőkben mutatkozik:

- A magyar nyelv és irodalom tantárgy tartalmában. Az eltérés mértéke miatt külön-külön tantervként jelenik meg.
- A hallássérült tanulóknál hallás-zenei nevelés, a beszéd fogyatékos tanulóknál ének tantárgy van.
- A hallássérült tanulóknál egyéni anyanyelvi nevelés, a beszéd fogyatékos tanulóknál egyéni fejlesztés néven folyik a rehabilitációs tevékenység.

Fenti tantárgyak esetében külön-külön tantervek, a többi tantárgynál a hallássérült és a beszéd fogyatékos tanulók számára közös tantervek tartalmazzák a tantervi anyagot.

A kisebb mértékű eltéréseket a két csoportnál az egyes tanterveken belül a „Sajátosságok” című szerkezeti elemek tartalmazzák.

A hallássérült és a logopédiai osztályokba járó tanulók oktatására felhasználható órakeret:

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

<i>Tantárgy</i>	<i>1. évfolyam</i>		<i>2. évf.</i>	<i>3. évf.</i>	<i>4. évf.</i>	<i>5. évf.</i>	<i>6. évf.</i>	<i>7. évf.</i>	<i>8. évf.</i>
	<i>Ek.1.</i>	<i>1.o.</i>							
Nkt. 6. mell. Óraszám	24	24	24	24	25	28	28	30	30
Nkt. 27.§ (8) 6. mell. Rehabilitáció	8	8	8	8	8	9	9	10	10
Nkt. 27.§ (5) (6) Tehetséggondozás, felzárkóztatás	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Nkt. 27.§ (4) délutáni foglalkozások	25	25	25	25	26	21	21	23	23
Felhasználható heti időkeret összesen:	59	59	59	59	61	60	60	65	65

A hallássérült és a beszéd fogyatékos tanulók helyi tantervének óraterve

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1	1.o.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	7	5	5	4	5
Angol					2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem						2	2	2	2
Hon- és népismeret							1		
Állampolgári ismeretek									1
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret				1	1				
Természettudomány						2	2		
Biológia								2	1
Fizika								2	1
Kémia								1	2
Földrajz								1	2
Hallás – zenei nevelés Ének	2	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház								1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	2	2	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés						1	1	1	1
Összesen:	24	24	24	24	25	28	28	30	30

- A hallássérült és a beszédjavító osztályok egy tantervvel, egy óratervvel rendelkeznek.
- A hallássérült osztályba járó siket tanuló az Ek. vagy az 1. osztály végén az egyéni teljesítményének függvényében a nevelőtestület döntése alapján ismétli az előző tanévet.
- A tantervhez az egyes osztálytípusoknál szükség szerint kiegészítéseket lehet fűzni.

2.1. A hallássérült tanulók tanterve

A hallássérült gyermekek alapfokú iskolai tanterve nyolc évfolyamot tartalmaz, melyen belül az első évfolyam elvégzéséhez két tanévre (Előkészítő 1., 1. osztály) van szükség.

A helyi tanterv középpontjában a társas-társadalmi kommunikációhoz és integrációhoz szükséges anyanyelvi képességek megszerzése, tehát a gyermekek soktényezős, kommunikációs fejlesztés áll, de ugyanolyan jelentőséggel bír a műveltségi területek mentén

kialakított tantárgyak által közvetített ismeretrendszer átadása, elsajátíttatása, valamint a rehabilitációra - integrációra irányuló célzott fejlesztő - korrigáló tevékenység.

A tanterv kompatibilis a NAT-tal, ennek révén biztosítja a bármely évfolyamról való integrációt. Emellett megfelel a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatása irányelveinek. Megvalósítani törekszik a beszédtanulási olvasástanulási, írástanulási nehézséggel küzdő (diszfáziás, diszlexiás, diszgráfiás) és a szociálisan sérült, adaptációs nehézségeket mutató gyermekek korrekcióját, terápiáját.

Ugyanakkor gondoskodik az anyanyelvi szintben, szocializációs képességben megfelelő gyermekek minél korábbi integrációjáról.

Ennek értelmében a helyi tanterv

- teljes mértékben hallássérült-specifikus tantárgyakból (Egyéni anyanyelvi nevelés 1-8., Hallás és zenei nevelés 1-8.);
- az általános cél- és feladatrendszer mellett jelentős mértékben hallássérült-specifikus tananyag-tömbökből (Magyar nyelv és irodalom 1-8.);
- az alapfokú iskolák tantárgyaival szinte teljesen megegyező cél- és feladatrendszerre épülő, mindössze néhány hallássérült-speciális elemet megfogalmazó tartalmi - követelménybeli kiegészítést illetve enyhe módosítást megkívánó tantárgyból épül fel.

Jellegzetessége mindezen túl:

- a Magyar nyelv és irodalom műveltségi területen kialakított tantárgyban (Magyar nyelv és irodalom 1-8.) a beszéd tartalmi és szintaktikai fejlesztés meghatározó szerepe, dominanciája;
- a tantárgyi óraszámok speciális meghatározottsága, igénybevéve a törvény adta lehetőségeket (rehabilitációs órák, egyéni órák);
- a frontális és individualizált tanítási egységek (órák, foglalkozások) rendszerének speciális, rugalmas kezelése (különösen az Egyéni anyanyelvi nevelés tantárgy esetében);
- a kommunikációs alaptantárgyknál a szintaktikai nyelvépítő - korrigáló feladatrendszernek a nyelvi fejlődést modelláló felépítése miatt az általános grammatikai feladatoktól való tartalmi - időbeli - évfolyambéli elkülönítése;
- a köznapi helyes ejtés feladatköréből a hangképzés, a kiejtésjavítás meghatározó feladatainak az Egyéni anyanyelvi nevelés individualizált feladatkörébe való utalása, függetlenül a kiejtés, a nyelvhelyesség, a mondatfonetikai és metakommunikatív eszközök alkalmazásának minden tanítási órán való figyelemmel kísérésétől, eseti korrigálásától.

MŰVELTSÉGI TERÜLETEK:

A Magyar nyelv és irodalom

- Magyar nyelv és irodalom 1-8. évfolyam

A Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület speciális fejlesztési területei valamennyi évfolyamon:

- Hallás és zenei nevelés
- Egyéni anyanyelvi nevelés

A hallássérült tanulók oktatására felhasználható órakeret:

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1.	1.o.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.
Nkt. 6. mell. Óraszám	24	24	24	24	25	28	28	30	30
Nkt. 27.§ (8) 6. mell. Rehabilitáció	8	8	8	8	8	9	9	10	10
Nkt. 27.§ (5) (6) Tehetséggondozás, felzárkóztatás	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Nkt. 27.§ (4) délutáni foglalkozások	25	25	25	25	26	21	21	23	23
Felhasználható heti időkeret összesen:	59	59	59	59	61	60	60	65	65

A fenti órakeret felhasználható az óratervi órák, tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök, szabadidős tevékenysége, sportfoglalkozások, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások szervezésére.

A hallássérült tanulók helyi tantervének óraterve

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1	1.o.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	7	5	5	4	5
Angol					2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem						2	2	2	2
Hon- és népismeret							1		
Állampolgári ismeretek									1
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret				1	1				
Természettudomány						2	2		
Biológia								2	1
Fizika								2	1
Kémia								1	2
Földrajz								1	2
Hallás – zenei nevelés	2	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház								1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	2	2	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Közösségi nevelés						1	1	1	1
Összesen:	24	24	24	24	25	28	28	30	30

2.2. A beszéd fogyatékos tanulók tanterve

A beszédjavító tagozatra a tanulók a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, illetve az illetékes megyei szakértői bizottságok javaslata alapján nyernek felvételt. A beszédjavító általános iskola az ép értelmű, a beszélt és/vagy az olvasott- írott nyelv, illetve a számolási zavarral küzdő tanulók nevelésére, oktatására és beszédjavítására létrehozott alapfokú intézmény. Átmeneti szegregált oktatás után fő cél az integrált oktathatóság mielőbbi megvalósítása, a társadalmi integráció mielőbbi elősegítése.

A tanulók számára a kerettanterv követelményei csak a beszéd és nyelvi zavarok kompenzálása és megszüntetése érdekében végzett folyamatos korrekciós rehabilitációs és sérülés-specifikus egyéni fejlesztő programok segítségével teljesíthetők.

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.

A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.

A módszerek megválasztásakor az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges.

A fejlesztésben meghatározó a sokoldalú percepció fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással.

A beszéd fogyatékos tanulók alapfokú iskolai tanterve nyolc évfolyamot tartalmaz, melyen belül az első évfolyam elvégzéséhez két tanévre (előkészítő 1. osztály, 1. osztály) van szükség.

Erre a 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról” biztosít lehetőséget. („A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése - általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával - indokolt lehet.”)

A NAT alkalmazása

A beszéd fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat

A NAT és a helyi tanterv

A helyi tantervben a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők.

Ha a tanulót állapota akadályozza, akkor az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tantervben foglaltak megvalósítása.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyag tartalmát, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja.

Néhány általánosítható szempont:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszéd fogyatékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs olvasástanítási módszer ajánlott;
- a súlyos beszéd fogyatékos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés és egészségfejlesztés

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Idégen nyelv

A beszéd fogyatékoság típusához igazodó módszerek - pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek - elsőbbségét szükséges biztosítani.

Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció

A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

- Logopédiai egyéni és csoportos terápia.
- Kognitív funkciók fejlesztése.
- Kommunikációs tréningek.
- Bábterápia.
- Drámaterápiás foglalkozások.

Az egészségügyi rehabilitáció formái

- Foniátriai vizsgálat és ellátás.
- Gyermek-neurológiai vizsgálat és ellátás.
- Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia.

- Gyógyúszás.
- Gyógytorna.
- Relaxációs tréningek.

Logopédiai egyéni és csoportos terápia

A beszéd fogyatékos tanuló - függetlenül attól, hogy az iskolai nevelésben, oktatásban integráltan vagy szegregáltan részesül-e - az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszéd fogyatékos eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

A beszéd fogyatékos tanulók oktatására felhasználható órakeret

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1.	1.o.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.
Nkt. 6. mell. Óraszám	24	24	24	24	25	28	28	30	30
Nkt. 27.§ (8) 6. mell. Rehabilitáció	8	8	8	8	8	9	9	10	10
Nkt. 27.§ (5) (6) Tehetséggondozás, felzárkóztatás	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Nkt. 27.§ (4) délutáni foglalkozások	25	25	25	25	26	21	21	23	23
Felhasználható heti időkeret összesen:	59	59	59	59	61	60	60	65	65

A beszéd fogyatékos tanulók helyi tantervének óraterve

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1	1.o.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	7	5	5	4	5
Angol					2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem						2	2	2	2
Hon- és népismeret							1		
Állampolgári ismeretek									1
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret				1	1				
Természettudomány						2	2		
Biológia								2	1
Fizika								2	1

Kémia								1	2
Földrajz								1	2
Ének	2	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház								1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	2	2	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés						1	1	1	1
Összesen:	24	24	24	24	25	28	28	30	30

3. Halmazottan sérült (hallássérült és értelmi fogyatékos) tanulók tanterve

(Pedagógiai program 3. sz. melléklete)”

A súlyos fokban hallássérült gyermekek oktatásában különös jelentőséggel bír a hallás, beszédhallás fejlesztése. A hangos beszéd auditív úton történő felfogása szempontjából sikert gyermekek, ha nem részesülnek korszerű medicinális és szakszerű pedagógiai ellátásban, akkor súlyos károsodást szenvednek. Ennek legfeltűnőbb megnyilvánulási formái a hangos beszéd megértésében és aktív használatában, következményeiben pedig az egész nyelvhasználat nagymértékű gátoltságában jelennek meg.

A nyelvi kommunikáció súlyos akadályozottsága kedvezőtlenül befolyásolja azon személyiségjegyek kialakulását, melyek a hallássérült embereknek mind szűkebb, mind tágabb környezetbe történő harmonikus beilleszkedését, együttélését lehetővé teszi.

A korszerű audiológiai ellátásra épített szurdopedagógiai módszerekkel a nyelvelsajátítás alapjául szolgáló akusztikus differenciáló készség fejleszthető.

A beszédhallás fejlesztésével - a nyelvi kommunikációt segítő fejlesztőterületek (szájról olvasás, jelkommunikáció, ujj-abc) szükséges mértékű bevonásával együtt - alapozható meg, majd érhető el a hangos beszéd megértése, az érthető kiejtés, nyelvi kommunikációs szint elmaradása mértékének csökkentése.

Az értelmi fogyatékos hallássérült tanulók értelmi képességei az átlag populáció értelmi képességeitől jelentős mértékben eltérnek. A gondolkodási folyamatok sérülnek: az észlelés, a megismerési folyamatok, az analógiás gondolkodás, az ok-okozati összefüggések felismerésének képessége, az emlékezet.

A különböző részképességek nem azonos mértékben sérülnek.

A halmazottan sérült tanulók fejlesztésében és oktatásában különösen fontos a sérült részképességek feltérképezése, ezek célzott fejlesztése, korrekciója.

Feladatunk a nem, vagy kevésbé sérült funkciók továbbfejlesztése.

A nyelvi kommunikáció kialakításának folyamatában központi szerepe van: a természetes beszédtanulás előtt már halláskárosodott gyermekek hallásnevelésének, a hangos beszéd elsajátítása után halláscsökkenést szenvedettek hallástréningjének valamennyi tantárgyban és külön tantárgyanként nem megjelenített fejlesztési területen. Uniszenzoros jelleggel beépül a

nyelvtanítás, nyelvelsajátítás rendszerébe, nem korlátozódik meghatározott óraszámokra, tantárgyakra, témákra.

A célzott hallás-, beszédhallás nevelés céljai, tartalma, az életkorhoz rendelt kívánatos fejlettségi szint a Magyar nyelv és irodalom, az Egyéni anyanyelvi nevelés, és a Hallás-ritmus-mozgásnevelés tantárgyak anyagában jelenik meg. A teljesítményt nagy mértékben befolyásolja a hallásmaradvány, az intelligencia, az általános nyelvi készség.

A teljesítmény diagnosztikai jellegű értékelése azt a célt szolgálja, hogy a pedagógus a mindenkori fejlettségi szintre alapozva határozza meg a fejlesztés további menetét. A formatív értékelés folyamatában pedig kellő mennyiségű információt kell kapnia a fejlesztés folyamatáról - annak esetleges korrekciójához -, eredményéről. A felsőbb évfolyamba lépésnek a teljesítmény nem feltétele.

Az eredményes hallásnevelés feltétele a korszerű audiológiai ellátás biztosítása, mely a rendszeres hallásvizsgálatokból, a hallókészülékek megfelelő kiválasztásából, beállításából, kontrolljából, a jó minőségű illesztékek alkalmazásából, megfelelő akusztikai környezet biztosításából áll. A gyermeknek - életkorához elvárható szinten - kell tudnia hallásjavító készülékét kezelni, működésének esetleges zavarait jelezni. Az oktatási intézménynek biztosítani kell a szükséges és rendszeres otológiai, pedoaudiológiai ellátást.

A nyelvi kommunikáció kialakítása során a hallás intenzív fejlesztésén túl nagymértékben támaszkodunk az egyéb kommunikációs lehetőségekre. Fontos szerepet kap a szájról-olvasás, az ujj-abc jeleinek használata, a jelkommunikáció, a gesztus. Kiemelt jelentőségű a sokoldalú szemléltetés.

A súlyos fokban hallássérült gyermekek életkorhoz rendelt fejlesztési szakaszai

Korai fejlesztés	Óvodai nevelés	Általános iskolai fejlesztés		
		1. évfolyam Intenzív nyelvi kommunikációs fejlesztő szakasz 6-9 éves korig	2-4 évfolyam 9-12 éves korig	5-8. évfolyam 12 éves kortól
0-3 éves korig	3-6 éves korig			

A helyi tanterv nyelvi kommunikációt fejlesztő koncepciója a siket tanulók valamennyi tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának elvi és gyakorlati alapjául szolgál, tekintettel arra, hogy a fejlesztés formáinak szinterei, módjai egymástól eltérő, szervezési keretekben jelenhetnek meg (kollégium stb.).

MŰVELTSÉGI TERÜLETEK:

1.1. Magyar nyelv és irodalom

– Magyar nyelv és irodalom 1-8. évfolyam

A legtöbb speciális jegyet mutató első pedagógiai szakasz tantervi programja: a nyelvi kommunikáció olyan szintű megalapozása, hogy a kultúrtechnikák biztonságos alkalmazása fokozatosan az ismeretszerzés eszközévé váljon.

A fejlesztési feladatok két, egymással szoros kapcsolatban álló csoportba sorolhatók.

- Szóbeli értés és közlés
- Írásbeli értés és közlés

Ebben a fejlesztési szakaszban kitüntetett jelentőséggel bír az első évfolyam speciális, a nyelvi kommunikáció intenzív fejlesztését szolgáló funkciója, melynek követelményeit a súlyosan hallássérült gyermekek általában három tanév alatt teljesíti.

Az intenzív nyelvi kommunikációs szakaszban a halmozottan sérült tanulók esetében a kommunikáció megalapozása történik. El kell érünk, hogy a tanuló megértse a hangos beszéd szerepét a másokkal való kommunikációban. Törekednünk kell arra, hogy a tanuló a hangos beszédet – egyéni képességeihez mérten – természetes eszközként használja, kiegészítve ezt a jelkommunikáció, valamint az ujj-abc jeleinek használatával.

Ezeknél a tanulóknál kifejezettebb a tanári irányítás és segítségnyújtás. Fontos azonban az önállóság fejlesztése is. Arra törekszünk, hogy a gyermek tanulmányai befejeztével képes legyen a társadalomba beilleszkedni, önálló életvitelt folytatni.

Az intenzív nyelvi kommunikációs szakaszban döntően az életkornak megfelelő ismereteken történik a nyelvi rendszer építése. Ennek következtében a súlyosan hallássérült gyermek nyelvi kommunikációs irányultsága megszilárdul, a szóbeli értés és közlés, valamint az írásbeli értés és közlés szókincse számottevően bővül, grammatikai alapjai pedig körvonalazhatóan kialakulnak.

A Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület második képzési szakaszának fejlesztési célja arra irányul, hogy a nyelvi fejlettség olyan fokára jussanak el a tanulók, mely alkalmassá teszi őket az önálló ismeretszerzésre.

A Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület speciális fejlesztési területei:

- Hallás-ritmus-mozgásnevelés 1-8. évfolyam tartalma főleg a művészetek (zene, tánc, dráma) műveltségi terület elemeit tartalmazza az alábbi feladatkörökkel:
 - Hangérzékelés
 - Mozgásfejlesztés
 - Ritmusérzék fejlesztése
 - A beszéd akusztikus összetevőinek fejlesztése
 - A nyelv szuprasegmentális elemeinek fejlesztése
- Egyéni anyanyelvi nevelés 1-8. évfolyam tantárgy tartalma döntően a komplex anyanyelvi készségek egyéni differenciált fejlesztése.
Fejlesztési területei:
 - A beszédhallás fejlesztése
 - Légző gyakorlatok
 - Artikulációs mozgás fejlesztése
 - Érthető beszéd kialakítása
 - Ujj-abc tanulása
- Jelkommunikáció 5-8. évfolyam a nyelvi kommunikációs alapozó szakaszt követően jelenik meg, oktatása a nyelvi és jelnyelvi közlések kölcsönös tolmácsolásának célját

szolgálja. (Azokban a legsúlyosabb esetekben, amikor a nyelvi kommunikáció oktatása és alkalmazása nem vezet kellő eredményre, szakértői vélemény alapján igénybe vehető a jelnyelvi kommunikáció, mint vezető információszerzési-közlési mód és oktatási módszer.)

1.2. Matematika

Matematika 1-8. évfolyam

1.3. Történelem és állampolgári ismeretek

Történelem 5-8. évfolyam

Hon- és népismeret 5. évfolyam

Állampolgári ismeretek 8. évfolyam

Etika/Hit-és erkölcstan 1-8. évfolyam

1.4. Természettudomány és földrajz

Környezetismeret 3-4. évfolyam

Földrajz 7-8. évfolyam

Természettudomány 5-8. évfolyam

1.6. Művészetek

Vizuális kultúra 1-8. évfolyam

1.7. Technológia

Digitális kultúra 3-8.évfolyam

Technika és tervezés 1-8. évfolyam

1.9. Testnevelés és egészségfejlesztés

Testnevelés 1-8. évfolyam

Közösségi nevelés 5-8. évfolyam

Halmazottan sérült (hallássérült és értelmi fogyatékos) tanulók oktatására felhasználható órakeret:

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam			2	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1.	Ek.2.	1.o.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.
Nkt. 6. mell. Óraszám	24	24	24	24	24	25	28	28	30	30
Nkt. 27.§ (8) 6. mell. Rehabilitáció	10	10	10	10	10	11	11	11	12	12
Nkt. 27.§ (5) (6) Tehetséggondozás, felzárkóztatás	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Nkt. 27.§ (4) délutáni foglalkozások	25	25	25	25	25	26	21	21	23	23
Felhasználható heti időkeret összesen:	61	61	61	61	61	64	62	62	67	67

A fenti órakeret felhasználható az óratervi órák, tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök, szabadidős tevékenységek, sportfoglalkozások, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások szervezésére.

A helyi tanterv halmozottan sérült (hallássérült és értelmi fogyatékos) tanulók óraterve

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam			2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1	Ek.2	1.o.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8	6	7	5	5	5	5
Angol									2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem							2	2	2	1
Állampolgári ismeretek										1
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret					1	1				
Természettudomány							2	3	5	5
Hallás- , ritmus-, mozgásnevelés	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Hon- és népismeret							1			
Digitális kultúra					1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés							1	1	1	1
Összesen:	24	24	24	24	24	25	28	28	30	30

20. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, ELJÁRÁSAI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI

20.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, eljárásai:

A megfelelő módszertani eljárás megválasztása során a következő **alapelveket** vesszük figyelembe:

- Minden esetben az adott gyermek státuszának ismeretében kell dönteni arról, hogy mely módszer alkalmazásától várható jobb eredmény elérése.

- Lehetőség szerint a halló társadalom kommunikációjához, azaz a hangos beszéd elsajátításához kell közelíteni a hallássérült gyermekeket.
- A beszéd megértésében a hallásmaradvány maximális kihasználása illetve a szájról olvasás fejlesztése a legfontosabb feladat.
- Az alpműveltség megalapozása során a tantárgypedagógiai eljárásoknak a kommunikációs akadályozottságból fakadó sajátosságokhoz történő adaptálása vezethet eredményre.
- A pedagógus munkájában figyelembe veszi a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális helyzetét, sajátos szükségleteit, illetve eltérő társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.
- A pedagógus a gyermekek közötti együttműködés elősegítéséhez értékteremtő ismereteket ad át, követendő mintát mutat az etikus közösségi kommunikáció kialakításához, a tanulók képességeitől függően. Alkalmanként mintát mutat a gyermekek és a szülők számára a digitális eszközök használatára.

Az intézményben alkalmazott **eljárások** jelentősebb csoportjai a fejlesztés irányultsága szerint :

- A cochleáris implantáción átesett gyermekek intenzív hallás és beszéd fejlesztése.
- A nagyothalló gyermekek hallásmaradványának maximális kihasználása mellett intenzív beszédfejlesztés.
- A siket gyermekek hallásmaradványának hasznosítása mellett a beszéd és a szájról olvasás fejlesztése.
- A beszédzavarral és további problémákkal küzdő hallássérült gyermekek nyelvi fejlesztése a hangos beszéd, a grafikus információtovábbítás és szükség esetén a jelnyelv, ujj abc segítségével.
- A beszédfogatókos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók intenzív logopédiai terápiája és egyéni fejlesztése.

A fejlesztési irányok megválasztásában a szakértői bizottság véleménye mellett figyelembe kell venni azt, hogy miként hozható szinkronba a gyermek egyéni fejlesztési terve és az adott csoport fejlesztése.

20.2. A nevelő-oktató munka célja:

A főigazgató biztosítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek koherenciáját, a különböző területek közötti egyeztetéseket. Figyelemmel kíséri a tervek megvalósítását, részt vesz azok értékelésében és továbbfejlesztésében.

A stratégiai célok elérése érdekében szakszerű helyzetelemzésre építve teljesíthető feladatokat határoz meg, amelyeket közérthetően kommunikál.

Vezetői tevékenységében következetesen törekszik a vezetői programjában megfogalmazott célok elérésére.

A vezetői programjában leírtakat rugalmasan értelmezi, az intézményi célok megvalósulása érdekében szükség szerint felülvizsgálja, korrigálja. A változásokról teljes körűen tájékoztatja az érintetteket.

Cél

- a hallássérült és beszédzavarral küzdő tanulók speciális oktatási módszereinek megfelelően, szükségszerűen használni a rendelkezésre álló tananyagokat, eszközöket, speciális eszközöket/ képességfejlesztési segédanyagokat, – a digitális anyagokat és eszközöket.

- ismerni a rendelkezésre álló tananyagot, melyre a tanulási folyamatot építi a pedagógus.
- a speciális szükségleteknek megfelelően alkalmazni az auditív-verbális interakció módszerét.
- törekedni a hátrányos helyzetű, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és a magatartási problémával küzdő gyermekeket egymás elfogadására, tiszteletére nevelni.
- a kollégiumi, csoporton belüli konfliktusok megelőzése, a gyermekek aktív közreműködésével közös szabályok megfogalmazása, melynek célja az iskolai, osztálytermi, kollégiumi konfliktusok megelőzése.
- következetesen alkalmazni a P.P.-ben és a KPP-ben meghatározott kiszámítható értékelést.
- az együttnevelésben részesülő hallássérült gyermekek beilleszkedésének segítése érzékenyítéssel.
- egységben kezelni a sajátos nevelési igényű tanulók/gyerekek pedagógiai célrendszerét és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

20.3. A nevelő-oktató munka feladatai:

Az intézményben minden ellátott gyermek, tanuló kiemelt figyelmet igényel. Sajátos nevelési igényükből fakadóan speciális gyógypedagógiai fejlesztésben kell részesülniük.

Az intézmény pedagógusai tanítványait önálló gondolkodásra, a tanult ismeretek - képességük és sérülésük súlyosságának megfelelő alkalmazására nevelik. Lehetőséget biztosítanak a cselekedtetésben tanulásra. Gyógypedagógiai szemlélettel választják meg azokat a módszertani eszközöket, eljárásokat, amelyek a hallássérült gyermekek hatékony fejlesztésére nyújtanak reményt.

A szakértői bizottságok által kiadott szakvélemények alapján a pedagógus megismeri és felméri a tanulók/gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Az intézményben használt speciális tanuló-megismerési technikákat (dokumentumelemzés, a tanuló megfigyelése, interjú technikák, kérdőíves módszerek) alkalmazza. Konzultál az osztályfőnökkel, az osztályban tanító tanárokkal.

20.4. Módszerek, eszközök:

A pedagógus által alkalmazott gyógypedagógiai és általános pedagógiai módszerek támogatják az SNI-s tanulók kompetenciafejlesztését.

- Az intézmény pedagógusa tervező munkája során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és az intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott egyének és csoportok fejlesztési céljait és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni adottságait.
- A pedagógus előre elkészített terv alapján dolgozik, figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, szükség esetén korrekciót végez az elkészített tervben.
- Megtervezi a gyermekek, a tanulók és nevelt, oktatott csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
- A csoport/gyerek sajátosságainak és lehetőségeinek megfelelően használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. A tanulói személyiség megismerése és fejlesztése érdekében törekszik a tanulók meglévő szociális kompetenciáinak a feltárására, későbbi erősítésére, fejlesztésére.
- Tudatos érték közvetítő tevékenysége során együttműködő, elfogadó magatartást tanúsít más kultúrák, társadalmi rétegek tekintetében. Megfelelő időt biztosít és példát mutat a hatékony

kommunikációra a játékban. Arra törekszik, hogy a gyermekek hallgassák meg a másik fél mondanivalóját.

- A pedagógus ismeri és figyelembe veszi pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott gyermekek, tanulók életkorukból következő fejlődés-lélektani jellemzőit, valamint az adott fogvatékossági területet.

-A tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét ösztönzi. Fejleszti a tanulók vitakultúráját a speciális gyógypedagógiai/ pedagógiai eszközrendszer alkalmazásával.

- Az osztálylétszámnak/fejlesztési csoportnak és a tanulók/gyerekek képességeinek, egyéni fejlődési ütemének megfelelő differenciálási módot, formát alkalmaz.
- A differenciálás alapja a szakvélemények és a teljesítménymérések alapján elkészített egyéni fejlesztési tervek, melyeket a pedagógusok év elején elkészítenek, év közben értékelnek és korrigálnak.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a hatékony tanulás, ismeretsajátítás érdekében megválasztja a differenciálás módját, formáját, a tananyag mennyiségében, minőségében, időben, témában, a tanulás módjában, szóban, írásban és a tanulás eszközeiben.
- A rendelkezésre álló dokumentumok (anamnézis, személyi adatok, szakértői vélemény) és év eleji szint-és állapotfelmérések, megfigyelések alapján a tanulói/gyermeki személyiség sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel/speciális foglalkozásokkal és játék tevékenységekkel.
- A tanórai vagy egyéni foglalkozásokon figyel az egyéni szükségletekre és az egyéni képességeket figyelembe véve testreszabott, differenciált képességfejlesztést valósít meg megfelelő stratégiák alkalmazásával.
- Az intézményi pedagógiai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismerteti a szülőkkel, ahol lehetséges a gyermekekkel, a tanulókkal is.

A Pedagógusok feladatai:

- Minden tanuló számára fejlesztési tervet készít a szakértői bizottság véleménye által megjelölt fejlesztési területek és az év eleji állapotfelmérések alapján. Ennek figyelembevételével szervezi meg a tanulási folyamatot, a délutáni tanulásra felkészítő foglalkozást és az egyéni gyógypedagógiai fejlesztést.
- Terveiben szerepet kap a gyermekek, tanulók motiválása, motivációjuk fejlesztése.
- Tervező tevékenysége során a tanulási folyamatba illeszti a foglalkozáson, a tanórán kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket.
- Megismerteti a gyermekekkel, a tanulókkal – egyéni képességük lehetőségének figyelembe vételével – az érintett korosztályra a tantervi, tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket, és azok tiszteletére neveli őket. Az egyéni bánásmód folyamatosan megvalósul pedagógiai gyakorlatában.
- A tanulók/gyerekek egyéni szükségleteire, céljaira alapozva igyekszik felkelteni és folyamatosan fenntartani a tanulók/gyerekek figyelmét, érdeklődését.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, egyéni képességeit, a hallássérülés fokát, képezhetőségük határát, a súlyos tanulási zavart, figyelemzavart, magatartászavart,

beszéd és nyelvi fejlődési zavart, motiváltságot, életkori sajátosságot, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait, szociális hátterét.

- Jól ismeri a szaktárgy tantervi /a KPP követelményeit, a tanulók életkori sajátosságait, a gyermeki hallás-beszéd fejlődés pszichológiai, fiziológiai folyamatát, amit a hallássérült gyermek fejlesztése során használ, illetve a rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységének tartalmát és célját. A tanulócsoporth/tanuló státuszának ismeretében képes pontosan körülhatárolni, következetesen alkalmazni követelményeit. A gyermek sérüléséből adódó specifikus és életkori sajátosságainak figyelembe vételéhez igazítja az értékelési eszköztárát.
- Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását.
- Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait.
- Fogalomhasználata az adott tanulócsoporth /gyerek nyelvi kompetenciájának megfelelően pontos, következetes.
- Kihasználja a tananyag adta, valamint az életkornak, hallás-beszéd állapotnak megfelelő lehetőségeket az ismeretek elsajátítására és alkalmazására, a tanulók egyéni képességeihez alkalmazkodva. Egész nap lehetőséget biztosít a megismerő funkciók és az önálló felfedezés gyakorlására.
- Feltárja és szakszerűen kezeli a tanulási folyamat során tapasztalt megértési, együttműködési nehézségeket.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkör kialakítására törekszik, elfogadja, hogy a tanulók/gyerekek hibázhatnak, biztosítja a javítási lehetőségeket.
- Törekszik a hátrányos helyzetű, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és a magatartási problémával küzdő tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére nevelni.
- Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a gyermekeket, a tanulókat – képességüknek megfelelően.
- Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés módszereit a hallássérült, beszéd fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek tekintetében.
- Támogatja a gyermekek, a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.
- Felismeri a gyermekekben, a tanulóknál a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakoztatását.
- Pedagógiai munkájában olyan, a gyermekek speciális igényeihez igazodó munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók reális önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.
- A gyermekekkel, a tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai program és az intézményi dokumentumok keretei között a gyermekek, a tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
- A tanulók optimális fejlődése érdekében együttműködik a kollégákkal, szoros kapcsolatot alakít ki a szakmai partnerekkel, szülőkkel.
- Törekszik a tanmenetek, az egyéni fejlesztési tervek, a csoport- és osztálynaplók, valamint a tanulói produktumok összhangjára.
- A különböző tanulásszervezési eljárásokban aktívan részt vesz.
- A gyógypedagógus, pedagógus részt vesz szakmai munkaközössége foglalkozásain, ahol megosztja kollégáival önképzésben szerzett ismereteit és a munkaközösségi feladatokban aktívan közreműködik; részt vesz az intézményi dokumentációk kidolgozásában, valamint a szakterületével összefüggő helyi-, megyei és felmenő rendszerű versenyek szervezésében.
- Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.

- Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
- Félévente értékelő beszámolót készít.
- Munkakapcsolatban a pedagógus és a vezető egyaránt törekszik az infokommunikációs eszközök és a különböző online csatornák használatára.
- A vezető biztosítja a széleskörű információáramlást. A helyben szokásos módon tájékoztatást nyújt az intézmény tevékenységét, működését érintő változásokról. A változások kezelése érdekében lehetőséget biztosít konferenciákon, előadásokon, továbbképzéseken történő részvételre.
- A gyógypedagógus, pedagógus rendszeresen fejleszti szakmai, gyógypedagógiai felkészültségét. Ennek érdekében felhasználja az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait.
- Rendszeresen tájékozódik a szaktárgyára és a pedagógia/óvodapedagógia/gyógypedagógia tudományára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.
- A vezető a továbbképzési program és beiskolázási terv összeállításánál egyaránt figyelembe veszi az intézmény szakmai céljait és a munkatársak egyéni elképzeléseit, illetve belső továbbképzéseket szervez a nevelőtestület tagjainak.

Osztályfőnök feladatai:

- Az osztályfőnök tanulást támogató környezetet teremt, például a tanterem, csoportszoba elrendezésével, berendezésével, a taneszközök, szemléltető eszközök használatával, a mindennapi természetes élethelyzetekben adódó auditív-verbális interakciókra készítető szituációk modellezésével.
- Felismeri a tanulók/gyerekek eltérő tanulási, kommunikációs vagy személyiségfejlődési nehézségeit és akadályozottságukat. Képes számukra gyógypedagógiai vagy más speciális fejlesztő módszerekkel segítséget nyújtani, a problémákat kezelni. Segíti a szülőket. Szükség esetén jelzi vezetője felé az igényt egyéb szakember segítségére.
- Határozott, következetes, egyértelmű, kiszámítható szabályokat alakít ki a gyermekkel közösen. A gyermek viselkedésére vonatkozó elvárások - a jutalmazás és büntetés - során az okok pontos megfogalmazására törekszik.
- A tanulók optimális fejlődése érdekében együttműködik a kollégákkal, szoros kapcsolatot alakít ki a szakmai partnerekkel, szülőkkel.
- Félévente értékelő beszámolót készít.

Az osztályfőnök feladatai a mindennapos munkavégzés során

- Kréta rendszerben az iskolai dokumentumok vezetése
- Papír alapú iskolai dokumentumok vezetése
- E-naplóvezetés (haladási, értékelő)
- Statisztikák készítése (tanév eleje, félévzárás, tanév vége)
- Iskolai statisztika elkészítéséhez adatokat szolgáltat (október 01.)
- Törzslapok kiállítása (első-negyedik és ötödikes osztályfőnökök, októberben);
- A gyerek érdemjegyeinek beíratása, annak ellenőrzése, hogy aláírást-e a tájékoztató füzetbe került jegyeket és bejegyzéseket;
- Tanulói késések, mulasztások folyamatos vezetése, ellenőrzése
- A haladási napló beírásainak ellenőrzése, szaktárgyi osztályzatok számának ellenőrzése
- Szaktárgyi óraszámok ellenőrzése
- A szöveges értékelés dokumentumainak elkészítése (alsós osztályfőnökök)
- Félévzáráskor naplók lezárása, tájékoztatók kitöltése
- Bizonyítványok, törzslapok, oklevelek kitöltése a tanév végén

- Egyéni konzultáció a továbbtanulási szándék felmérésére minden egyes nyolcadikos tanuló szüleiivel
- Osztály szülői értekezletek tartása valamennyi tanulócsoportban
- Hátrányos helyzetű, gondozást, támogatást igénylő tanulók felmérése a tanév elején
- Kapcsolattartás, konzultáció a segítségre, támogatásra szoruló gyermekek szüleiivel
- Iskolai ünnepek, rendezvények szervezése az iskola hagyományai szerint
- Tankönyvrendelés előkészítése
- Elsős beiskolázást megelőző nyílt foglalkozások, játékos ismerkedés, illetve azok előkészítése (alsós osztályfőnökök)
- Kirándulások szervezése, lebonyolítása (levelezés, járműrendelés, egyéb adminisztráció)
- Az osztály szaktárgyi óráinak látogatása
- Egyéni fejlesztési tervek elkészítése
- Éves osztályprogramok, munkaterv készítése.

ALKALMAZOTT TEVÉKENYSÉGI FORMÁK:

1. Iskolai

a.) Kötelező tanórai foglalkozások

b.) Habilitációs, rehabilitációs foglalkozások

Szervezeti keretei:

- egyéni anyanyelvi nevelés,
- egyéni fejlesztés
- logopédiai fejlesztés
- részképesség-kieséses tanulók egyéni és kiscsoportos fejlesztése.

Habilitációs, rehabilitációs foglalkozások időkerete:

Siket tanulók	1. évfolyam			2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1	Ek.2	1.o.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.
Habilitáció, rehabilitáció	10	10	10	10	10	11	11	11	12	12

Nagyothalló, beszédfogyatékos tanulók	1. évfolyam		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1	1.o.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.
Habilitáció, rehabilitáció	8	8	8	8	8	9	9	10	10

c.) Egyéb foglalkozások:

(Tanórán kívüli foglalkozások)

Jellegük:

- önfejlesztő, magatartásformáló;
- önkiszolgálást fejlesztő;
- manipulációs tevékenység fejlesztése;
- kommunikációs foglalkozások;
- pályaaorientációt segítő;
- egészséges életmódra nevelés.

Szervezeti keretei:

- általános iskolai nevelés-oktatás délutáni időszakának foglalkozásai (napközi)
- szakkör (képzőművészeti, színjátszó, számítástechnika, ének-zene, stb.)
- sportkör
- fakultációs foglalkozás (siket tanulók számára 7-8. évfolyamon jelkommunikáció)
- felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozásokon történő részvétel a tanulók jelentkezése alapján lehetséges. Az iskolának minden év május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló

- melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy – az állami általános iskolában – kötelező etika órán kíván-e részt venni.

A benyújtott jelentkezések alapján, a tényleges igényeknek megfelelően szerveződnek a tanórán kívüli foglalkozások.

A felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások időkerete:

	1. évfolyam		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1	1.o.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.	év.f.
Felzárkóztatás, tehetséggondozás	2	2	2	2	2	2	2	2	2

2. Iskolán kívüli

- közös tevékenységek a többségi iskolák tanulóival;
- iskolán kívüli szakkör, tanulmányi illetve sportverseny;
- közös programok (gyár illetve üzemlátogatás, stb.)

Tanulói szervezetek a tanulási alapidőre

Az iskolában hagyományos évfolyamokra épített osztályok működnek, amelyek szervezése a fogyatékosági típus, illetve a hallásállapot (siket, nagyothalló) alapján történik. Az osztálystruktúra esetenként felbomlik.

A csoportbontás (amennyiben a fenntartó engedélyezi) illetve összevonás során létrejövő tanulói szervezetek:

- kiscsoportos bontás a részképesség-kieséses, halmozottan sérült tanulók fejlesztése, tanulásban akadályozott, gyenge vagy tehetséges tanulók fejlesztésére;
- összevont tanulócsoportok a testnevelés órákon (két tanulócsoport összevonása) az osztályok létszáma miatt;
- összevont tanulócsoportok az angol órákon (azonos évfolyamon nagyothalló és siket osztályokból), ha az osztályokban nagy létszámban vannak tanulásban akadályozott tanulók.
- individualizált foglalkozás a tanulók teljesítménye alapján - egyéni foglalkozási terv felhasználásával.

Az iskola az első évfolyamban kialakított osztályközösségek megszilárdítását nevelési hatása miatt fontosnak tartja, ezért a differenciált, kiscsoportos foglalkozásokra több osztály tanulóiból szervezett kiscsoportok csak a tanulók szempontjából meghatározott illetve kiemelt

órák idejére jönnek létre. Az egyéni anyanyelvi és egyéni fejlesztő foglalkozások a tanítási órákkal párhuzamosan szerveződnek.

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető.

Ebben az esetben a tanuló egyéni munkarend szerint teljesíti tankötelezettségét, a főigazgató által meghatározott foglalkozásokon vesz részt.

Az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók számára heti 10 óra időkeret biztosított.

21. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Az általános iskola a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatására többirányú lehetőséget biztosít.

A tanórai foglalkozásokon – az alacsony osztálylétszámok miatt – lehetőség nyílik arra, hogy a pedagógus az egyéni képességeket figyelembe véve testreszabott, differenciált képességfejlesztést valósíthasson meg. A pedagógus a jobb képességű tanulóknak /gyerekeknek tájékoztatást nyújt az interneten való további ismeretszerzés lehetőségeiről. A hangzóbeszéd és az auditív-verbális interakció prioritását figyelembe véve használja az IKT eszközöket.

Szükség szerint alkalmazza a tanulási folyamatban az IKT-eszközöket, és felső tagozatban igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés, kutatás igényét. Ösztönzi a tanulókat az IKT-eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában, a tanulók képességeinek megfelelően, és indokolt esetben használja a szókincs- és a szövegértelmezés fejlesztésére.

A tanórán kívüli tevékenységek során több olyan szakköri foglalkozás, rendszeres szabadidős tevékenységi forma áll a tanulók rendelkezésére, amelyek az adott tanuló képességeinek fejlesztésére alkalmas. A pedagógus ösztönző, bátorító magatartása elősegíti, hogy a tehetséges tanulók a számukra leginkább alkalmas tevékenységi-körökben fejlődhessenek.

Az egyéni anyanyelvi foglalkozások szintén lehetőséget biztosítanak – bizonyos keretek között – a képességek kibontakoztatására.

➤ Az általános iskolai nevelés-oktatás délutáni időszakának foglalkozásai (napközi) és kollégiumi foglalkozások az általános iskola által megkezdett képességfejlesztést folytatják a saját eszközrendszerükkel.

A tehetséges tanulók képességfejlesztésében igen lényeges a szülők és a pedagógusok megfelelő együttműködése.

Az iskolának és a szülői háznak egymás hatásait erősítve kell együttműködniük.

21.1. Képességkibontakoztató program

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyteremtését, a hátrányok ellensúlyozását szolgálja a képességkibontakoztató felkészítés, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

A képességkibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a Gyvt. 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ban foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősül.

A felkészítés alapelvei:

- a tanulók iskolai sikerességének elősegítése,
- a tanulói előrehaladást, a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését támogató korszerű módszerek, segítő pedagógiai tevékenység alkalmazása,
- a tanulói közösségfejlesztés,
- a család bevonása és támogatása.

A képességkibontakoztató felkészítés megvalósításához kapcsolódó programok olyan pedagógiai eszközrendszer alkotnak, amelyek inkluzív tanulási-tanítási környezet megerősítésével támogatják a Nemzeti alaptanterv és a helyi tanterv követelményeinek minél eredményesebb átadását, elsajátítását.

A képességkibontakoztató felkészítés keretében – a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva – biztosítja az iskola

- a) a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- d) a habilitációs órakeretet,
- e) a tehetséggondozás - felzárkóztatást, mely foglalkozásokra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményük alapján a tanítók, szaktanárok jelölik ki.

A képességkibontakoztató felkészítés célja a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése és a tanulási hátrányok csökkentése. A felkészítésnek differenciáltan kell történnie, figyelembe véve a tanulók egyéni szükségleteit és adottságait. A fejlesztési célokat az egyéni szükségletek és képességek alapján kell meghatározni, melyeket a tanulók egyéni fejlesztési terve részletesen tartalmazza.

Intézményünkben biztosítottak a személyi feltételek a képességkibontakoztató felkészítés eredményes megvalósításához. Szakos ellátottságunk jó, a pedagógusok nagy gondot fordítanak az önképzésre és a továbbképzésre. A pedagógusok évente 10 alkalommal (fél évente 5 alkalom) tanórai hospitáláson vesznek részt, tapasztalataikat felhasználják a mindennapi pedagógiai tevékenységben. A hospitálásokról hospitálási naplót készítenek, melyeket a félévi, tanév végi értékelő beszámolók elkészítésével párhuzamosan leadnak a közvetlen szakmai vezetőnek.

Az intézmény gyógypedagógusai (hallássérültek pedagógiája, logopédia, TANAK szakirány, fejlesztő pedagógia) támogatják a pedagógusok szakmai-módszertani ismereteinek fejlődését. A főigazgatói mesterprogram megvalósításának célja a tanári, tanítói szakképesítéssel rendelkező pedagógusok gyógypedagógiai alapismeretekhez juttatása annak érdekében, hogy az intézményben ellátott tanulók oktatása-nevelése szakszerűbben és hatékonyabban valósuljon meg. Segíti a pedagógusokat a súlyos magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében, kezelésében, a hatékony eljárások, módszerek alkalmazásában.

A pedagógusok egy munkacsoportja bekapcsolódott a Komplex alapprogram módszertani megújulást nyújtó képzésbe. A program elemei belső tudásmegosztás, munkaközösségi foglalkozások keretein belül megosztásra kerülnek a nevelőtestületben. A pedagógusok megismerik és alkalmazzák a kompetencia alapú oktatást és a differenciált tanulásszervezés módszereit is.

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében a pedagógusok feladata:

- Egyéni fejlesztési terv készítése tanév elején és félévkor. Az egyéni fejlesztési tervek elkészítésénél a pedagógusok figyelembe veszik:
 - a tanulók szakvéleményében, a szakértői bizottság által meghatározott fejlesztési irányokat és területeket
 - a helyi mérések eredményeit
 - az országos mérések eredményeit (akiknél ez releváns)
 - a tanulók megfigyelésének eredményeit
 - az egyéni tantárgyi teljesítményeket
- Összegző értékelés készítése a tanév végén.
- Kompetenciafejlesztés, önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés.
- Az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon.

- A tanulói teljesítmény értékelése. A tanuló haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább három havonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.
- Értékelő esetmegbeszéléseken – évi három alkalom - történő részvétel.
- A tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

Az intézmény vezetésének feladata:

A képességbontakoztató felkészítés keretében a főigazgató és az intézmény vezetőségének feladata az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése, valamint a megvalósítás folyamatos figyelemmel kísérése, ellenőrzése.

A program alkalmazásához az intézmény évi két alkalommal igénybe vesz pedagógiai szakmai szolgáltatást, szaktanácsadást, melynek biztosításáról a szakmai vezetés gondoskodik.

Az intézmény munkatervében szerepelteti a program eredményességéről készült szakmai beszámoló megismertetésének lehetőségét a nevelőtestülettel. (felelősök, határidők megjelölésével)

A képességbontakoztató program eredményességéhez biztosítja a pedagógusok számára a Komplex Alapprogramba kapcsolódás lehetőségét és a tanult módszertani eljárások alkalmazását.

21.2. Komplex alapprogram

21.2.1. Az alapprogram céljai:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenció célú beavatkozásainak megalapozása
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájárulás a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához.
- A szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakításának segítése.
- A továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségek, az önművelés képességének biztosítása.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőképeség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése)
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas, eredményes tanulásra

21.2.2. A Komplex alapprogram alapelvei:

- adaptivitás
- komplexitás
- közösségiség
- tanulástámogatás
- méltányosság

Megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, megalapozva ezzel az alprogramok egységes rendszerét, a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítása érdekében.

Az élményalapú tanulási program eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

21.2.3. Speciális módszerek és eljárások a Komplex alapprogram megvalósítása során:

- A Komplex alapprogramban modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra

alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlat meghonosítása életszerű helyzetek teremtésével, konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésével.

- A tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányának növelése (megfigyelés,

kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).

- A DFHT módszer, a kooperatív tanulási-tanítási technikák és eljárások beépítése a pedagógiai folyamatba.

22. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ INTÉZMÉNYBEN

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Tervében leírtak megvalósítása biztosítja intézményünkben az esélyegyenlőséget.

Az intézkedési terv célrendszere

A közoktatási intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv alapvető célja, hogy a szegregált intézményen belül biztosítsa a szegregációmentességet (a halmozottan sérült gyermekek integrálását az ép értelmű hallássérült és a beszéd fogyatékos gyermekek közé), és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését:

- Az intézmény pedagógusai alapos, átfogó (innovatív, életszerű) szaktárgyi tudással rendelkeznek, és alkalmazzák a gyógypedagógia/pedagógia módszereit. Ismerik és megfelelően használják az általános és speciális módszereket.
- Az egyéni bánásmód folyamatosan megvalósul pedagógiai gyakorlatukban.
- A gyermekek optimális fejlődése érdekében együttműködnek a kollégák, szoros kapcsolatot alakítva ki a szakmai partnerekkel, szülőkkel.
- Az intézmény célul tűzi ki az esélyteremtést, támogatja a hátrányok kompenzálását, és az esélyegyenlőség előmozdítását.
- Fontos, hogy zökkenőmentes legyen az óvodából az iskolába való átmenet.
- Intézményünk minden nevelője felvállalja az intézményen belüli integrált szemléletű oktatást. A tananyag kiválasztásában és alkalmazásában is érvényre juttatja ezt.
- Cél, hogy növekedjen az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Minden nevelő figyelembe veszi a tanulók/gyerekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát, érdeklődési körét, szociális háttérét, és szükség esetén ehhez alkalmazkodva igyekszik változtatni előzetes tanítási, foglalkozási tervein.
- Szem előtt tartják a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális helyzetét, sajátos szükségleteit, illetve eltérő társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.
- Cél, hogy az Európai Unió integrációs stratégia folyamatát figyelembe véve, azon tanulók, akiknek problémája valószínűleg végighúzódik egész tanulási időszakukon, szakszerű megsegítésben részesüljenek, haladásukat folyamatosan figyelemmel kísérjük, pályaaorientációjukat, továbbtanulásukat kiemelten kezeljük.
- Intézményünk nem kíván sem pozitív, sem negatív diszkriminációt alkalmazni a HHH tanulókkal szemben, ezért az értékelés, fegyelmezés, büntetés gyakorlatában a Pedagógiai Programban megfogalmazott célokat és módszereket alkalmazzuk.
- A többségi tanulók toleranciájának kialakítása, a másság természetes elfogadása.

- Az intézményünkkel partnerségi viszonyban lévők ismerjék, és magukra nézve kövessék az intézményi esélyegyenlőségi tervet.

Az intézkedési terv

Az intézmény pedagógusai a rendelkezésre álló dokumentumok (anamnézis, személyi adatok, szakértői vélemény) és év eleji szint-és állapotfelmérések, megfigyelések alapján a tanulói/gyermeki személyiség sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárják fel/speciális foglalkozásokkal és játéktevékenységekkel.

Az intézmény a nevelési és tanulási eredmények alapján felülvizsgálja a pedagógiai folyamat terveit és a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes fejlesztése érdekében szükség szerint módosítja azokat.

Feladat

- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek bővítése – képzéseken, programokon való részvétel (korszerű pedagógia alkalmazása)
- javítani az eszközellátottságot, informatikai hálózat fejlesztése – pályázatok
- a pedagógusok szakmai továbbképzése – a továbbtanulás segítése
- mentálhigiéniai programok szervezése
- a hiányzások számának csökkentése – a családi együttműködések segítése, családtámogatások szervezése
- évfolyamismétlők arányának csökkentése – segítő, felzárkóztató programok szervezése
- a tanulói teljesítmények reális mérése
- a továbbtanulók „nyomon követése” – továbbtanulási felkészítés
- a továbbtanulók további eredményeinek felhasználása az intézményi tevékenység hatékonyságának növelésében.

Az intézkedési terv megvalósítása, ellenőrzése

- Az intézmény vezetése a munkatársakat folyamatosan tájékoztatja a gyermekek, tanulók fejlettségi szintjéről és tanulási eredményességéről.
- A nevelőtestület félévente elemzi és értékeli az elért eredményeket, levonja a szakmai konzekvenciákat. A belső és külső mérési eredmények értékelését követően meghatározza az erősségeket és a fejlesztendő területeket.
- Az intézkedési terv megvalósításának érdekében minden érintettnek szorosan együtt kell működnie.
- A gyógypedagógusok, pedagógusok a lehetőségeikhez mérten olyan szervezett továbbképzéseken, szakmai vitákon, előadásokon vesznek részt, amelyek biztosítják felkészültségüket az intézkedési tervben végrehajtandó feladatokra.
- A tervben leírtak megvalósítása évente értékelésre kerül beszámoló, pedagógus önértékelés, dokumentumelemzés révén.
- Az intézkedési terv ellenőrzése és értékelése során szerzett tapasztalatokat értékeljük.
- Az évenkénti értékeléskor feltárt hiányosságok felszámolására külön intézkedési tervet kell készíteni, amelyben meghatározásra kerülnek a célkitűzések, tevékenységek, határidők, sikerkritériumok.

Az intézkedési terv megvalósulása érdekében szükséges minden elérhető eszközt, médiumot, intézményi honlapot bevonni a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében. Ezért évente tájékoztatjuk az intézkedési terv megvalósításában elért

eredményekről a fenntartó, szülők és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereink képviselőit.

23. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

Az intézményünkben tanuló sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének értékelésénél – az írásbeli felelet, beszámoltatás mellett – a szóbeli feleltetés, számonkérés módszere is alkalmazható.

Az írásbeli beszámoltatást a tanulók pszichikus sajátosságait figyelembe véve kell megszervezni és a tanulók teljesítményének értékelési, számonkérési lehetőségeinél – főleg felső tagozaton – domináns tényezőként kell figyelembe venni. A tanulók tudásáról visszajelzést kapunk a szóbeli feleltetéssel is. A szóbeli feleltetés személyiségfejlesztő hatása mellett elősegíti a hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók kommunikációs képességének fejlesztését is.

Az írásbeli és szóbeli beszámoltatás alkalmazható formáit meghatározza a csoportban lévő tanulók hallás-, beszéd értelmi sérüléseinek súlyossága, a tanulók életkora, a beszámoltatás célja (diagnosztikus, formatív vagy szummatív típusú értékelés-e a cél).

A pedagógus az értékeléseivel, a visszajelzéseivel segíti a tanulók/gyermekek fejlődését egyéni sajátosságait figyelembe véve.

Visszajelzései egyénre szabottak, értékelései világosak egyértelműek, tárgyyszerűek a tanulók és a szülők számára egyaránt. Értékeléskor mindig szem előtt tartja az egyértelműséget és a konkrét teljesítményt.

Az egyéni munkarenddel rendelkező tanulónak félévenként kell osztályozó vizsgát tennie.

Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az intézmény vezetője értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

1. A szóbeli beszámoltatás alkalmazható formái iskolánkban:

- az otthon történt „élmények” visszaadása
- meseképsorhoz közösen alkotott mondatok reprodukálása
- szó – kép egyeztetése hangoztatással, megneveztetéssel
- szerepjáték szerepeinek eljátszása szóbeli megnyilatkozással
- a szereplők jellemzése
- képről szó- és mondatgyűjtés
- kérdés – felelet
- tartalommondás kérdések segítségével, később önállóan
- véleménynyilvánítás (néhány mondat önálló megfogalmazása)
- memoriter visszaadása
- beszámoló

2. Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

a., Az írásbeli beszámoltatás alkalmazható formái iskolánkban:

- röpdolgozat
- feladatlap
- tantárgyi tesztek: - témazáró

- félévi mérés
- tanév végi mérés
- fogalmazás (írásbeli kifejezőképesség mérése)

b., A feladatkijelölés típusai

- kérdés
- problémafelvetés
- közlés
- felszólítás
- csoportosítás
- rajz

c., A feladatadás módja:

- szöveges
- táblázat
- rajz
- kombinált

d., Alkalmazható feladattípusok:

- o feleletválasztásos (zárt végű) feladatok:
 - alternatív választás
 - többszörös választás
 - illesztéses feladatok
 - sorképzés
 - o feleletalkotó (nyílt végű) feladatok:
 - kiegészítéses feladatok
 - rövid válasz
 - hosszú válasz
 - esszé típusú feladatok
- } ritkán, differenciáltan alkalmazva

e., Az írásbeli beszámoltatás kiértékelésének módját az írásbeli beszámoltatás célja határozza meg és figyelembe kell venni a tanulócsoporthat életkorát, összetételét, az értelmi képesség és hallássérülés mértékét, az iskola értékelési alapelveit, rendszerét, és a követelményeket. A

A kiértékelés módjai:

- szimbólummal
- pontozással
- százalékos arányok meghatározásával
- osztályzattal
- szöveges minősítéssel, értékeléssel (szóban a gyereket életkorának megfelelően tájékoztatjuk)

f., Mentessülnek az írásbeli beszámoltatás alól:

- A tanulásban akadályozott tanulóknál a diszgráfias, dislexiás, diskalkuliás, dispháziás tanulók.
- Halmozottan sérült (súlyos értelmi fogyatékos, mozgássérült) tanulók
- Akiknél nagyfokú grafomotoros képességbeli elmaradás tapasztalható.

Az írásbeli beszámoltatás alóli mentesítést javasolhatja:

- tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság
- szakorvos (ideggyógyász, gyermek pszichiáter, ortopéd szakorvos)
- tantárgyat tanító gyógypedagógus(ok)

Az írásbeli beszámoltatás alóli mentesítésről a javaslatok alapján az intézmény vezetője határozatban dönt.

g., Az írásbeli beszámoltatás korlátai:

- ❑ Írásbeli beszámoltatást nem lehet alkalmazni a következő esetekben:
 - a tanítási szünetet követő első tanítási napon
 - a tanuló legalább egyhetes hiányzását követő első tanítási napon
- ❑ Egy nap csak két írásbeli beszámoltatást (témazáró tantárgyteszt, feladatlap) lehet alkalmazni.
- ❑ A tanuló félévi, év végi teljesítményének értékelését, minősítését az írásbeli beszámoltatás eredménye befolyásolhatja, de elsősorban a tanuló folyamatos teljesítményét vesszük figyelembe.

24. OTTHONI (NAPKÖZIS, KOLLÉGISTA) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

A pedagógusok az osztálylétszámnak/fejlesztési csoportnak és a tanulók/gyerekek képességeinek, egyéni fejlődési ütemének megfelelő differenciálási módot, formát alkalmaznak. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a hatékony tanulás, ismeretelsajátítás érdekében intézményünk pedagógusai megválasztják a differenciálás módját, formáját, a tananyag mennyiségében, minőségében, időben, témában, a tanulás módjában, szóban, írásban és a tanulás eszközeiben a házi feladatok kiválasztása során is.

A jobb képességű tanulóknak /gyerekeknek tájékoztatást nyújtanak az interneten való további ismeretszerzés lehetőségeiről. A hangzóbeszéd és az auditív-verbális interakció prioritását figyelembe véve alkalmazzák az IKT eszközöket.

A tanórai vagy egyéni foglalkozásokon figyelnek az egyéni szükségletekre és az egyéni képességeket figyelembe véve testreszabott, differenciált képességfejlesztést valósítanak meg megfelelő stratégiák alkalmazásával a házi feladatok kiválasztásában.

Figyelembe veszik a tanulók/gyerekek eltérő tanulási nehézségeit, problémáit, és megfelelő szakmai segítséget kínálnak számukra.

Feltárják és szakszerűen kezelik a tanulási folyamat során tapasztalt megértési, együttműködési nehézségeket. Kihasználják a tananyag adta, valamint az életkornak, hallás-beszéd állapotnak megfelelő lehetőségeket az ismeretek elsajátítására és alkalmazására, a tanulók egyéni képességeihez alkalmazkodva. Egész nap lehetőséget biztosítanak a megismerő funkciók és az önálló felfedezés gyakorlására.

Szem előtt tartják a beszéd fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, a hallás- és halmozottan sérült gyermekek tanulási sajátosságait, tanulási körülményeit, az iskola feltételrendszerét, valamint az egyenletes terhelés elvét. Figyelnek arra, hogy a házi feladat

kapcsolódjon már ismert tananyaghoz, tudja a gyerek kevés segítséggel, vagy önállóan megoldani és vegye figyelembe a többi tantárgy házi feladatainak mennyiségét.

1. Házi feladatot hét közben az iskola minden tanulójának lehet adni. A házi feladatot a kollégista és a napközis oktatásszervezeti formában részesülőknek az intézményben kell elvégezni. Az ebéd után hazajáró tanulóknak otthon kell megoldani a házi feladatot.
2. A házi feladatok típusai a következők lehetnek:
 - írásbeli feladat (tanultak alkalmazása, begyakorlása)
 - tananyagrögzítés ismétléssel (szóbeli házi feladat)
 - memoriter (verstanulás, fogalmak, definíciók)
 - gyűjtőmunka (másnapra, illetve hét végére)
 - otthon történt
 - előzetes felkészülés
4. Házi feladatot hét végére és szünidőkre (téli, tavaszi, őszi) is lehet adni.

25. MÉRÉS

A mérés célja: a hallássérült és beszéd fogyatékos illetve egyéb pszichés rendellenességgel küzdő gyermekek pillanatnyi státuszának felmérése. Ebből következtetni lehet a hozzáadott pedagógiai értékre, illetve meghatározható a további fejlesztés iránya, jellege.

A méréseknél kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a kommunikációs nehézségek ne befolyásolják hátrányosan azokat a mérési eredményeket, amelyek a nyelvi szinttől elvonatkoztatva kívánnak felmérni készségeket, képességeket.

A mérések szerepe egyrészt diagnosztikai jellegű, hiszen a következő fejlesztési szakasz alapjainak lerakásához nyújt fontos információkat; másrészt ugyanezen információk elemzése, értékelése lehetővé teszi az eddigi fejlesztő tevékenység hatékonyságának, eredményességének megállapítását.

A mérések eredményeinek értékelésénél alapelv, hogy a hallássérült és beszéd fogyatékos illetve egyéb pszichés rendellenességgel küzdő gyermek által mutatott fejlődést önmagához viszonyítva kell tekinteni.

E gyógypedagógiai megközelítés mellett másodlagos információként kell értékelni a gyermek által nyújtott teljesítményt a hasonló problémákkal küzdő gyermekek és a halló gyermekek azonos fokon elért eredményeihez viszonyítva.

Az eredmények elemzésekor ezen kívül jelentős tényezőként kell figyelembe venni:

- a gyermek szocio-kulturális környezete;
- előképzettsége (korai gondozás, óvoda)
- személyiségjegyeinek sajátosságai

A mérések elvégzésének feltétele a sajátos nevelési igényű tanulók számára alkalmas mérőeszközök létrehozása, és eszközszintű használatának kialakítása.

A mérések rendszere:

- Iskolaérettségi vizsgálat.
Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Hallásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye, a Hajdú-Bihar megyei Pedagógiai

Szakszolgálat megyei Pedagógiai Szakértői bizottság és az illetékes megyei szakértői bizottságok által végzett vizsgálatok alapján készített szakvélemény javaslatot tartalmaz a hallássérült, a beszédfigyelt és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek „integrált” vagy „szegregált” nevelését illetően, valamint fejlesztésének módjáról, sajátosságairól.

E szakvélemény alapján vehető fel a gyermek a speciális gyógypedagógiai intézménybe.

A hallássérült (eltérő- és normál tantervvel haladó) tanulók mérése az iskolai tagozaton a számukra kidolgozott helyi mérőrendszer alkalmazásával történik, minden tanév áprilisában és májusában.

A mérések a 4., 6. és 8. évfolyamokon tanuló diákok matematikai eszköztudását és nyelvi kommunikációs tudásszintjének fejlettségét vizsgálják, a tantervben meghatározott tartalmak és követelmények alapján.

A HELYI MÉRÉS RENDSZERE		
<u>A mérés célcsoportja</u>	<u>A mérés tartalma</u>	<u>A mérés időpontja</u>
<u>4. évfolyam</u>	<u>Nyelvi kommunikációs szint mérése:</u> • <u>szövegértési képesség</u> • <u>nyelvi szerkezetalkotási szint</u> • <u>szájról olvasási készség</u> • <u>íráskészség</u> <u>Matematikai eszköztudás mérése</u>	<u>Tanév vége(április)</u>
<u>6. évfolyam</u>	<u>Nyelvi kommunikációs szint mérése:</u> • <u>szövegértési képesség</u> • <u>nyelvi szerkezetalkotási szint</u> • <u>szájról olvasási készség</u> <u>Matematikai eszköztudás mérése</u>	<u>Tanév vége (április)</u>
<u>8. évfolyam</u>	<u>Nyelvi kommunikációs szint mérése:</u> • <u>szövegértési képesség</u> • <u>nyelvi szerkezetalkotási szint</u> • <u>szájról olvasási készség</u> <u>Az elsajátított ismeretek alkalmazásának eredményessége</u> <u>Matematikai eszköztudás mérése</u>	<u>Tanév vége (április)</u>

A nevelő- oktató munka alapja a tanulók képességvizsgálatának eredményeit tartalmazó szakértői vélemények és az évenként sorra kerülő helyi mérések eredményei.

DIGITÁLIS ORSZÁGOS KOMPETENCIAMÉRÉS

A tanév során az országos mérést az alábbi évfolyamokon és mérési területeken kell lebonyolítani:

4. évfolyamon szövegértés és matematika egy mérési napon;
5. évfolyamon szövegértés, matematika, digitális kultúra és történelem két mérési napon;
- 6-8. évfolyamon szövegértés, matematika, digitális kultúra, történelem,

természettudomány, idegen nyelv, célnyelv három mérési napon.

Az idegen nyelvi mérést az angol nyelvet első idegen nyelvként tanulók körében kell lebonyolítani.

Mivel a központi mérés nem a hallássérült, a beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók számára készült, nem veszi figyelembe beszédük és gondolkodásuk fejlődésének sajátosságait, így mérőeszköze nem alkalmas tanulóink teljesítményszintjének mérésére, ezért alkalmazzuk a belső helyi mérőeszközt.

Idegen nyelvi mérés a 6. és 8. évfolyamokon a tanulók idegen nyelvi készségét méri. A hallássérült tanulók esetében csak az olvasott szövegértési készség mérésére kerül sor, beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében a hallott szöveg értését is méri.

26. ÉRTÉKELÉS

A főigazgató az intézményi tevékenység szervezésében, irányításában és fejlesztésében figyelembe veszi a különböző forrásokból származó adatokat, mérési eredményeket.

Az intézmény dolgozóit folyamatosan tájékoztatja a gyermekek fejlettségi szintjét és tanulási eredményességét érintő információkról. Félévkor és év végén elemzi az elért eredményeket és levonja a szükséges szakmai tanulságot.

Félévkor és év végén beszámolót kér az egyéni fejlesztési tervek alapján történő fejlesztés eredményeiről. Ellenőrzi a fejlesztés eredményeire épülő korrigált egyéni fejlesztési terveket. Ösztönzi munkatársait, hogy a gyermek, a tanuló értékelésének alapja az önmagához mért fejlődés legyen - a sajátos nevelési igényből fakadó egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

Az iskola a tanuló teljesítményét, előmenetelét a nemzeti köznevelési törvény 54. §-ában foglaltaknak megfelelően értékeli, minősíti.

Az intézményben a tanulók teljesítményének értékelése egyéni fejlesztési terv alapján, képességeik figyelembe vételével történik. Az értékelés eredményeit az értékelő napló tartalmazza.

A pedagógusok az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általuk megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején megismertetik a szülőkkel és a tanulókkal – ahol ez lehetséges.

A tanulók teljesítményének értékelése folyamatosan történik. Félévkor és év végén a tanulói tevékenységek összehasonlító elemzése után- szükség esetén- tantárgyi és egyéni fejlesztések kerülnek bevezetésre.

A pedagógusok értékeléseikkel, visszajelzéseikkel a tanulók/gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve segítik a diákok fejlődését.

I. Alkalmazott értékelési formák

A: Szöveges minősítő értékelés

A nemzeti köznevelési törvény 54. § (3) bekezdés értelmében első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor a tanuló teljesítményének értékelése szöveges minősítéssel és értékeléssel történik.

Év közben (tanévenként kétszer) november végén és március végén szöveges minősítéssel értékelünk:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul.

Félévkor és év végén tantárgyanként, mondatokban megfogalmazva és szöveges minősítéssel lezárva értékelünk:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul

Az osztályfőnök félévkor a tájékoztató füzetbe és az elektronikus osztálynaplóba, év végén a bizonyítvány pótlapra, az elektronikus osztálynaplóba és törzslapra rögzíti a szöveges értékelést és minősítést.

A tanuló magatartását és szorgalmát havonta, félévkor, illetve év végén minősítéssel értékeljük.

- Az 1. évfolyamon és a 2. évfolyamon I. félévében:
 - a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél a példás, jó, változó, rossz;
 - a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás, jó, változó, hanyag minősítéseket alkalmazzuk.
- A 2. évfolyam II. félévétől 8. évfolyamig:
 - a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)
 - a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) minősítéseket alkalmazzuk.

A szöveges értékelés mondatbankjait a Pedagógiai Program Függeléke tartalmazza.

B: Numerikus értékelés

A 2. évfolyam év végétől 8. évfolyam végéig a nemzeti köznevelési törvény 54. § (2) bekezdésében foglalt jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) ötfokozatú skála alapján történik az értékelés.

Az értékelés formái:

- érdemjeggyel (havonta a tájékoztató füzetben és az elektronikus osztálynaplóban)
- osztályzattal (félévkor: a tájékoztató füzetben és az elektronikus osztálynaplóban)

év végén : (bizonyítványban, az elektronikus osztálynaplóban és az törzslapon)

Évfolyam	1. (Ek.1-1.)	2. I. félév	2. II.félév	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Értékelés	Szöveges értékelés		Numerikus értékelés						

C: Érdemjeggyel nem értékelt tantárgyak

Az alábbi tantárgyak esetében a tanügyigazgatási dokumentumokba a következő bejegyzéseket kell bevezetni: „részt vett”, illetve „nem vett részt”.

- Egyéni anyanyelvi nevelés
- Logopédia
- Hallás-zenei nevelés
- Etika/ Hit- és erkölcstan

Év közben ezekből a tantárgyakból érdemjegyeket nem adunk.

Az oktatási-képzési tevékenységben az iskolában használt értékelési típusok:

diagnosztikus: a tanítási folyamat kezdetén történő értékelés, a megfelelő tanítási módszerek kiválasztásának érdekében.

formatív, vagy segítő: a tanítási folyamat során végzett értékelés. Célja a hibák feltárása, javítása.

szummatív: lezáró vagy minősítő értékelés a tanév vagy egy iskolai szakasz végén.

A tanulók munkáját minden tantárgyból (2. osztály II. félévétől 8. osztályig) legalább havonta egyszer, illetve a témák lezárásakor érdemjeggyel kell értékelni. A gyenge illetve felzárkóztatásra szoruló tanulók teljesítményéről a tanulók szüleit szóban vagy írásban a félévi, illetve év végi értékelés előtt egy hónappal tájékoztatni kell.

II. A magatartás értékelése

Kialakításakor a következő szempontokat tartjuk szem előtt:

Elemi	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
Közösségi munkában való részvétel	kezdemenyező, élen jár	becsülettel, aktívan részt vesz	ingadozó, közömbös, vonakodva vesz részt	érdektelen
Hatása a közösségre	pozitív, könnyen beilleszkedik, mások beilleszkedését segíti	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív, a közösséget bomlasztja
Aktivitás, példamutatás	igen magas fokú, kitűnik	kismértékben jellemző rá	nem jellemző, gyenge	negatív, rossz példát mutat, mások munkáját zavarja
Házirend betartása	betartja, és annak betartására ösztönöz	betartja	részben betartja	súlyosan megsérti többször is
Viselkedés, hangnem	kifogástalan, udvarias, tapintatos, őszinte, segítőkész, figyelmes, mások iránt tiszteletet tanúsít	udvarias, néha kívánni valót hagy maga után	nyegle, udvariatlan	durva, goromba, tiszteletlen
Törődés a társaival (segítőkészség)	gondos, segítőkész, toleráns, nagyfokú felelősségérzet jellemzi	segítőkész	ingadozó	közömbös, felelőtlen, gátló
Környezet rendben tartása	rendben tartja és másokat is erre ösztönöz	rendben tartja saját környezetét	kívánnivalót hagy maga után	rendetlen, trehány

Önismeret, belső harmónia, önnevelés	Önmaga megismerésére törekszik. Célokat tűz ki maga elé és ezt próbálja megvalósítani. Ismeri saját hibáit és azt megpróbálja kijavítani. Kiegyensúlyozott. Fogyatékoságával tisztában van.	Önmaga megismerésére törekszik. Célokat tűz ki maga elé, de ezt maradéktalanul nem tudja teljesíteni.	Önmaga megismerésére törekszik, célokat tűz ki maga elé, de ezek közül keveset tud megvalósítani. Néha igyekezet is tapasztalható a hibák kijavítására.	Önismerete irreális. Kritikátlan. Célokat nem tűz ki maga elé. Viselkedése nem tükröz belső harmóniát.
--------------------------------------	---	---	---	--

Magatartásból a tanulók havonta kapnak minősítést. A megítélésben össze kell hangolni az egyén, az osztályközösség, a szaktanárok és az osztályfőnök véleményét.

A félévi és év végi osztályozó értekezleten az osztályfőnök tesz javaslatot az egyes tanulók minősítési fokozatára a szaktanárok véleményének figyelembevételével. A végleges minősítés a nevelőtestület döntése nyomán alakul ki.

III. A szorgalom értékelése

Kialakításakor a következő szempontokat tartjuk szem előtt:

Elemei	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
Tanulmányi munka, érdeklődés, órai aktivitás	kifogástalan, sokirányú érdeklődés, igényes, állhatatos, aktív	figyelmes, érdeklődő	ingadozó, közönyös	megbízhatatlan, érdektelen és igénytelen
Munkavégzés, feladattudat	kitartó, pontos, önálló, megbízható, jó idő és munkabeosztás	rendszeres, néha lankadó a szorgalma, megfelelő munka és időbeosztás	rendszertelen, nem megfelelő idő és munkabeosztás	megbízhatatlan, lusta, pontatlan, rossz idő és munkabeosztás
Általános tantárgyi munkavégzés, munkatempó	mindent elvégez, munkatempója lendületes	ösztönzésre dolgozik, munkatempója jó ütemű	önállótlan, pontatlan, munkatempója lassú	feladatait nem végzi el, munkatempója nehézkes
Többletek: többféle feladatot vállal-e?	igen kötelességtudó	esetenként, keveset kötelességtudó	ritkán megbízhatatlan	nem felelőtlen
Önállóság, önellenőrzés	nagyfokú, igen jó	jó	közepes segítségre ösztönzésre szorul	gyenge, vagy nincs

Szorgalomból a tanulók havonta kapnak minősítést. A megítélésben össze kell hangolni az egyén, az osztályközösség, a szaktanárok és az osztályfőnök véleményét.

A félévi és év végi osztályozó értekezleten az osztályfőnök tesz javaslatot az egyes tanulók minősítési fokozatára a szaktanárok véleményének figyelembevételével. A végleges minősítés a nevelőtestület döntése nyomán alakul ki.

IV. Értékelési alapelveink

- Segítse a reális önértékelés kialakítását.
- Differenciált, egyéni vonatkozású normaorientált értékelés kapjon prioritást.
- Legyen sokoldalú, folyamatos és kiszámítható.
- Igazodjon a tanulók értelmi képességeihez, pszichés állapotához, életkorához, a tantárgy jellegéhez.
- Diagnosztikus és formatív értékelési módok kerüljenek túlsúlyba.
- Nyújtson segítséget a hibajavításhoz, lemaradás esetén a felzárkózáshoz.
- Minimalizálja a tanári szubjektivitás lehetőségét.
- Az értékelés alapjául szolgáló mérések legyenek megbízhatóak, érvényesek (tartalmilag, fogalmilag prognosztikusak).
- Segítse az iskola nevelési, oktatási céljainak elérését.
- Az értékelési szempontok egyértelműek legyenek.
- Az adott nevelési helyzetnek és a tanuló sajátosságainak megfelelő ellenőrzési, értékelési módszereket használjanak a pedagógusok.
- Az adott korcsoport és egyéni sajátosságok figyelembevételével a Pp-ben/KPP-ben meghatározottak alapján a különböző értékelési módszerek, eszközök megválasztása körültekintő legyen.
- A gyermekek, a tanulók számára adott visszajelzések rendszerek, egyértelműek, tárgyilagosak legyenek.
- Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe kell venni azok várható hatását a gyermekek, a tanulók személyiségének fejlődésére.

V. A szöveges értékelés szempontjai

- Alapja a tanuló folyamatos megfigyelése.
- A tanulók érdeklődése, aktivitása, figyelme a tanítási órán, órán kívül.
- Fogalmakat, tényeket ismeri-e?
- A követelményeknek megfelelően tudja-e az ismereteit alkalmazni?
- Milyen az önálló ismeretszerzés szintje?
- Egyenletes-e a teljesítménye?
- Mennyire igényes a munkájában?”
- Hogyan tudja ismereteit, gondolatait szóban megfogalmazni?

27. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA **MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI**

- Az általános iskola első évfolyamának előkészítő első osztályába azokat a gyermekeket fogadja az intézmény, akiket az iskolaérettségi vizsgálat alapján az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság gyógypedagógiai intézménybe irányít, és a szülő ezen intézménybe kéri gyermeke felvételét.
- Az iskolába történő átiratkozás feltételei:
 - az átiratkozni kívánó tanuló az intézmény tevékenységi körébe tartozik;
 - az előző évfolyam követelményeinek teljesítését tanúsító általános iskolai bizonyítvány;
 - az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye, mely javaslatot tartalmaz a tanuló ezen általános iskolában történő fejlesztésére.
- Ha az átjelentkező tanuló más tanterv szerint haladt korábban, és jelentős eltérést mutat a fejlettségi szintje, akkor felzárkóztató programmal segíti az iskola a beilleszkedésben.
- Az iskolából más intézménybe történő átjelentkezésre az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján van lehetőség.
- A vezető figyelemmel kíséri a tanulói teljesítményeket, intézményelhagyás kockázatának felmerülése esetén egyeztet a szülőkkel, pedagógusokkal, érintett gyermekvédelmi intézményekkel. Felzárkóztató foglalkozások biztosításával törekszik a hátrányok enyhítésére.
- Az általános iskola biztosítja az átjárhatóságot a hallássérült és a beszédjavító osztályok között. Ezt a két helyi tanterv minimális követelményeinek egyezősége teszi lehetővé. (Kivétel a speciális tantárgyak.)
Az átjárhatóságot segíti a tanulók részére készített felzárkóztató-fejlesztő program, (egyéni fejlesztési tervek) ami biztosítja az esetleges hiányosságok pótlását.
- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
A tanuló az első évfolyamon abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni vagy tanulmányi teljesítménye, fejleszthetősége jelentősen elmarad társaiéhoz képest.
- Amennyiben a tanuló teljesítménye oly mértékben alatta marad az elvárhatónak, hogy indokoltá válik az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság általi felülvizsgálata, ezt a szülő egyetértésével lehet kezdeményezni.
- A tanuló a főigazgató engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
- A javítóvizsga, az osztályozóvizsga, a vizsgabizottság előtt történő vizsgázás és az évismétlés szabályait jogszabályban előírtak szerint kell betartani.

28. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A speciális gyógypedagógiai oktató-nevelő munka hatékonyságának egyik alapfeltétele a megfelelő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök alkalmazása. Részben speciális tankönyvekre, segédanyagokra és taneszközökre van szükség, valamint olyan tankönyvcsaládokra, amelyek a kommunikációs akadályozottság mellett biztosítják az általános műveltség alapjainak lerakásához szükséges tartalmakat. Intézményünkben a tankönyvek kiválasztása az oktatáspolitikai irányelveknek és lehetőségeknek a keretein belül a sajátos nevelési igényű tanulók hatékony fejlesztését figyelembe véve történik.

A köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

Tankönyvek, segédanyagok, taneszközök:

Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

Tankönyvek:

- Feleljenek meg a NAT és a Kerettanterv alapján készített helyi tanterv által előírt tananyagnak és követelménynek.
- Feleljenek meg a tanulók anyanyelvi szintjének, illetve emeljék azt.
- Olyan képanyagot és szemléltető ábrákat tartalmazzanak, amelyek elősegítik a szövegértést vizuális percepció segítségével.
- Több éven át használható, tartós tankönyvek, a hozzájuk írt munkafüzetekkel és feladatlapokkal.
- Ne sugalmazzon világnézeti irányultságot!

Taneszközök, segédanyagok:

- Hallássérült tanulóink számára a meglévő hallásmaradvány maximális kihasználása érdekében sokféle hangkeltő, hangutánzó eszköz (CD lemez, hangkazetta, hangszer). Ez szorosan összefügg a mozgásneveléssel, az észlelési és mozgásos funkciók zavarának prevenciójával. (Speciális sporteszközök és játékok).
- Segédeszközök az élethez közelálló szituációk teremtéséhez, ezáltal a kommunikációs igény kialakítása és emelése. (Játékok, gyakorló konyha berendezése, varrógépek, számítógéppark, a közlekedési ismeretek elsajátíttatásához szükséges eszközök, kerékpár, jelzőtáblák, sporteszközök, képsorozatok, ismeretterjesztő filmek.)
- A szaktárgyak esetében megfelelően berendezett szaktantermek, kísérleti eszközök, szemléltető eszközök, vegyi anyagok, ismeretterjesztő filmek, felvilágosító filmek.
- A tankönyvek kiválasztása - az évfolyamok közötti folyamatosság biztosítása érdekében - nevelőtestületi hatáskör.
- Rendelkezésre álló IKT eszközök.

29. A KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM

(A részletes programot a pedagógiai program 4. sz. melléklete tartalmazza.)

1. Bevezető

Kollégiumunk a Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye Óvoda, Általános Iskola és Kollégium intézményegységeként működik.

A felvehető kollégisták maximális létszáma 90 fő.

A kollégiumi intézményegység székhelye a Debrecen, Széchenyi u. 60 szám alatt található.

Kollégiumunk az alapellátást - lakhatás, étkezés, szociális és érzelmi védettség, tanulási biztonság és nyugalom, segítő pedagógiai környezet - minden felvett kollégista számára biztosítja.

Kollégiumunk szerepe: megfelelő feltételeket teremteni azon alapfokú és középfokú oktatásban résztvevő tanulók számára, akiknek – hallássérülésük, vagy beszéd fogyatékosságuk miatt – lakóhelyükön nincs lehetőségük tankötelezettségük teljesítésére, illetve a szülő nem tudja biztosítani a szükséges körülményeket.

Kollégiumunk lakói sajátos nevelési igényű hallássérült és beszéd fogyatékos gyermekek lehetnek.

2. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

2.1. A kollégium szerepe:

Kollégiumunk szerepe: megfelelő feltételeket teremteni azon alapfokú oktatásban résztvevő tanulók számára, akiknek – hallássérülésük, vagy beszéd fogyatékosságuk miatt – lakóhelyükön nincs lehetőségük tankötelezettségük teljesítésére, illetve a szülő nem tudja biztosítani a szükséges körülményeket.

2.2. A kollégium nevelési célja: a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, sikeres élet pályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

2.3. A kollégiumi nevelés alapelvei:

a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;

b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;

c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;

d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;

e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;

f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;

g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére;

h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;

i) a szülőkkal, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;

j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;

k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteltben tartása, ápolása. (59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet)

3. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók életrendjét az intézményi Házirend tartalmazza.

- figyelembe veszi, hogy a tanulók legfontosabb kötelezettsége a tanulás
- biztosítja az iskola és a kollégium működésének összhangját
- lehetőséget ad a csoportok számára önálló, saját programok kialakítására
- szem előtt tartja a tanulók életkori sajátosságait, egyéni igényeit, érdeklődését
- lehetőséget biztosít a gyermekek egyéniségének, önálló személyiségének kialakulásához

3.1. Kollégiumi foglalkozások

3.1.1. Tanulást segítő foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:

Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- e) tematikus csoportfoglalkozás.

3.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:

Csoportvezetői foglalkozások:

- a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára:

a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése évi 15 alkalom, amelyen a tanulók számára kötelező a részvétel. Ezeken a foglalkozásokon történik a tanulók felkészítése az ünnepi műsorokra, az intézményi hagyományok ápolására.

Aktualitás, közösségi feladatok, hagyomány:

- Hallássérültek Világnapja
- Állatok Világnapja
- Takarékosági Világnap
- Egészségnevelési programsorozat
- Márton napi „lakoma”
- Mikulás
- Csodabazár
- Karácsony
- Farsang
- Húsvéti népszokások
- Házi közlekedési vetélkedő
- Anyák napja
- Gyermeknap

b) tematikus csoportfoglalkozások, évi 22 alkalom **Témakörök:**

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám (heti 1 óra)

TÉMAKÖR	1-8. évfolyam
A tanulás tanítása	4
Az erkölcsi nevelés	2
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1
A családi életre nevelés	1
Testi és lelki egészségre nevelés	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2
Pályaorientáció	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2
Médiatudatosságra nevelés	1
Összesen:	22 óra

3.1.3. Speciális ismereteket adó foglalkozások

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

Ezek a foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

Egyéni törődést biztosító foglalkozások (egyéni és csoportos)

Egyéni problémák megbeszélése (egyéni foglalkozás keretén belül)

Csoportfoglalkozás keretén belül kerül sor a mindennapi élettel kapcsolatos problémák megbeszélésére, prevenciós feladatok ellátására, szociális viselkedés alapvető szabályainak elsajátítására.

3.1.4. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások (heti 1 óra)

A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja a kollégium kötelezettségévé teszi olyan szakkörök, diákkörök és szabadidős foglalkozások meghirdetését minden kollégiumi év kezdetén, amelyből a kollégista választhat, illetve egy foglalkozást köteles választani.

- **Sport, játék**

Az egészséges életmód kialakításának szerves része a mindennapos testnevelés, a szervezett mozgás.

Formái:

- labdajátékok;
- játékos torna
- évszaknak megfelelő szabadtéri játékok;
- erdei séták
- tornatermi játékok
- gyermekeink egészséges mozgásigényének kielégítését a rendszeres, mindennapos testedzésen kívül sportkör is szolgálja.

- **Tevékenységi körök (diákkörök, kollégiumi foglalkozások)**

A szabadidő eltöltésének önként választott formái. A tevékenységi munkáját az adott tevékenységhez megfelelő végzettséggel, érdeklődéssel, elkötelezettséggel rendelkező nevelőtanár irányítja.

- színjátszó kör
- sportkör
- számítástechnika foglalkozás
- kézműves foglalkozás
- vöröskereszt
- kamaszklub
- táncoktatás

A táncfoglalkozások elsődleges célja, hogy a hallássérült tanulók olyan mozgásformákkal, táncelemekkel ismerkedjenek meg, melyek segítik a mozgásfejlesztésüket. Általános mozgásformákat sajátíthatnak el a tánc különböző területeiről: a modern és kortárs tánc, a harmonikus mozgás elemek, magyar és más népek táncainak alaplépései, klasszikus táncok. A táncoktatás egy komplex művészetpedagógiai tevékenység, amely által a tanuló egy sajátos kifejezőeszköz birtokába jut, ezzel jól kiegészítve a nyelvi, zenei és egyéb vizuális kifejezés eszköztárát. A tánc a művészetek oldaláról ismerteti meg és egészíti ki a testnevelés órákon végzett mozgásfejlesztést. A táncfoglalkozások alkalma különleges élményt ad a tanulók számára és sikerélményekhez juttatja őket, mely az intézményünkben tanuló diákok számára külön is nagyon fontos. A diákok a mozgás által egész testükkel képesek érzékelni a zenét, a zene aktív befogadójává válnak a hallássérült, siket illetve nagyothalló diákjaink. A tánc fejleszti a ritmusérzéklet, a térérzékelést, javítja a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely az élet minden területén fontos a tanulók számára. Az iskolában folytatott táncoktatás lehetőséget biztosít a diákok számára, hogy bekapcsolódjon számos kulturális tevékenységbe, hiszen befogadójává válik a különböző tánc és mozgásművészeti előadásokra. Mindezekon felül fejleszti a társas kapcsolatok iránti érzéklet, a másik ember elfogadására és együttműködésre, alkalmazkodásra ösztönöz.

Egyéni szükségleteket kielégítő tevékenység

Szervezése, irányítása kollégiumi nevelők, gyógypedagógiai asszisztensek közös feladata. Ennek keretében ki kell alakítani és az életkornak megfelelően tovább kell fejleszteni:

- a napirend szerinti alapvető önkiszolgálási műveleteket
- a közvetlen környezet – tantermek, ruhásszekrények, hálók rendjét
- a környezet esztétikus formálását
- a hiányos higiénés szokások pótlását
- helyes étkezési szokások kialakítását

Egyéb szabadidős tevékenységek

A kollégium munkarendjének szervezése lehetővé teszi, hogy a foglalkozási rendbe iktatott szabadidős tevékenységek mellett tanulóink egyéb programokban is részt vegyenek.

Minden szerda délután városi sétán vesznek részt tanulóink. A séta alkalmával megismerik szűkebb és tágabb lakókörnyezetük nevezetességeit.

A nevelőtanárok figyelemmel kísérik a város kulturális és sport rendezvényeit, a gyermekek bevonásával választanak azokról.

A programok finanszírozása támogatásokból, illetve tanulói költségtérítéssel történik.

3.2. Téma napok, témahetek

A kollégiumi csoportok az általános iskolai egység által szervezett témahetek tematikájához alkalmazkodva szervezik foglalkozásaikat, dolgozzák fel, mélyítik az ismereteket.

4.A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Témakörök:

- az egészséges táplálkozás
- a testi, lelki, mentális egészség fejlesztése,
- a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése

4.1.1. Bűnmegelőzés az iskolában

Iskolánkban nagy hangsúlyt fektetünk a bűnmegelőzésre, annak érdekében, hogy a tanulók ne váljanak se elkövetővé, se áldozattá. Rendszeresen előkerül a téma a napközis és a kollégiumi foglalkozásokon.

Kisfilmek megtekintésével és feldolgozásával, szituációs játékokkal, előadásokon való részvétellel és beszélgetéssel ismertetjük meg a tanulóinkat a témával. A Hajdú-Bihar Vármegyei Rendőr- főkapitányság munkatársa közreműködésével évi több alkalommal szervezünk bűnmegelőzési előadást a tanulóinknak. A Debreceni Rendőrkapitányság iskolarendőre rendszeresen ellátogat az iskolába aki a közlekedésbiztonság mellett más fontos témákat is érint. Az interaktív előadásoknak nagy sikere van a tanulók körében, mivel közérthető stílusban, konkrét esetek bemutatásával szemléltet és kérdéseikre is választ kapnak.

5. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégium esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

A délutáni felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokon kisebb csoportokban, illetve egyénileg történik a hiányzások miatt lemaradt, illetve a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása, fejlesztése, a hátrányok csökkentése.

6. Hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

Tanulóink speciális helyzetéből adódóan nagy szerepe van a differenciált fejlesztésnek. Az eltérő szociokulturális környezetből érkező tanulók hátrányának csökkentése egyéni fejlesztési terv alapján történik mind az iskolai, mind a kollégiumi tevékenység során.

7.A kollégiumi közösségi életfejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A közösségfejlesztés szinterei a kollégiumban:

- kollégiumi csoport
- diákkörök
- szabadidős foglalkozások
- kötelező foglalkozások
- kollégiumi, iskolai szintű közösségi rendezvények, (ünnepek, kulturális- és sportrendezvények)
- kirándulások, iskolán kívüli programok

7.1.A nevelőtanár feladatai és elvárások a kollégiumi nevelőkkel szemben

- Alapos, átfogó (innovatív, életszerű) szaktárgyi tudással rendelkezzen, és alkalmazza a gyógypedagógia/pedagógia módszereit. Ismerje és megfelelően alkalmazza az általános és speciális módszereket.
- A tanulók optimális fejlődése érdekében együttműködjön a kollégákkal, szoros kapcsolatot alakítson ki a szakmai partnerekkel, szülőkkel.
- Ismerje az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye pedagógiai programjának a saját szakterületére vonatkozó főbb tartalmait.

7.2. A kollégiumi nevelőtanárral szembeni intézményi elvárások

- Az intézményi tevékenység tervezése és megvalósítása a fenntartó elvárásainak megfelelően történik.
- Az intézményi önértékelési ciklust lezáró intézkedési terv és a stratégiai és operatív tervezés dokumentumainak összehangolása megtörténik.
- A munkaközösségek munkaterveiből építkező éves munkaterv a stratégiai dokumentumokban foglalt elveknek megfelelően készül.

- A tervezési és az értékelési folyamatok összhangja biztosított.
- Az éves munkaterv épít az előző tanév tapasztalataira.
- Az intézményi beszámolók elkészítésének alapja az intézményi önértékelés szempontrendszere.
- A tanulók értékelésének alapelveit és követelményeit az intézmény Pedagógiai Programja és Házi rendje tartalmazza.
- Az intézmény a pedagógiai folyamatok eredményessége érdekében nyitott legyen az új módszerek, a jó gyakorlatok megismerésére, alkalmazására és törekedjen a külső és belső erőforrások megismerésére, bővítésére.

8. A gyermek –és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Kollégiumunkban a gyermekvédelmi tevékenység elve, folyamata megegyezik az iskolában folyó gyermekvédelmi tevékenységgel.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Az iskolai gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

Tanulóink között egyre több olyan gyermek található, aki hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett, akinek a szülei munkanélküliek, akinek a szülei elváltak.

Intézményi és kollégiumi szinten a gyermekvédelmi feladatokat a főigazgató-helyettes vagy a főigazgató által megbízott személy látja el.

9. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

Hagyományok kialakulásának és őrzésének célja:

- A közös múltélmény megteremtése
- A kollégium identitásának fejlesztése
- A kollégiumi élet folytonosságának biztosítása
- A kollégium értékrendje elfogadásának elősegítése
- Közösségi élet fejlesztése

10. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Tanulóink megfelelő fejlődése szempontjából kiemelten fontos a kollégium és az iskola hatékony együttműködése

Rendszeresen tájékoztatják egymást a gyermek csoportbeli helyzetéről, az esetleges magatartási, tanulási problémákról, a tanuló életében bekövetkező változásokról

A szülőkkel való kapcsolattartás rendje igazodik az iskolához.

A tanév kezdetekor a szülők írásban kapnak tájékoztatást a kollégiumi élet feltételeiről, a gyermekek és a szülők jogairól és kötelezettségeiről. Szükséges, hogy ismerjék a kollégium napirendjét, tevékenységét. Az ezek megismerését szolgáló dokumentumok a szülők számára elérhetőek, nyilvánosak.

11. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészséges életmódra nevelés feladatai:

- sajátítsák el tanulóink az öltözködés- környezet- és lakáskultúra legfontosabb ismereteit,
- a kollégiumi és a városi környezet ismeretét, rendben tartását,
- a testi-lelki egészség kialakítására, megőrzésére irányuló szokásokat
- a helyes életrendet, a betegségek megelőzését,
- az egészséges táplálkozás alapjait,
- a kulturált szabadidő-eltöltés, az aktív pihenés formáit
- az utazási illetant,
- és készítsük fel őket a balesetek megelőzésére

Környezeti nevelési elvek:

- legyen igényük udvarunk, kertünk, az iskolai park, a kollégium környezetének rendben tartására
- ismerjék a védett növényeket, állatfajtaikat
- ismerjék meg hazánk tájvédelmi körzeteit
- védjék szűkebb és tágabb környezetük tisztaságát
- törekedjenek a szelektív hulladékgyűjtésre
- óvják a környezetükben lévő tárgyak értékét
- esztétikailag alakítsák közvetlen környezetüket

12.A kollégiumi tevékenység ellenőrzése, eredményességének mérése

A tanulói tevékenység ellenőrzése kiterjed:

- a tanulók kollégiumi, és kollégiumon kívüli magatartására,
- a házirend betartására,
- a kollégiumi helyiségek és eszközök rendeltetésszerű használatára,
- tanulmányi munkára,
- szabadidős tevékenységre,
- a kollégium rendjére,
- a kollégium higiénés állapotára.

13. Mellékletek

1. sz. A kollégiumi foglalkozások keretprogram terve csoportfoglalkozások szervezéséhez, tartalmának meghatározásához
2. sz. Diákkörök, kollégiumi foglalkozások terve
3. sz. Kollégiumi értékelő lapok

30. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Az intézményben pedagógus munkakörben történő foglalkoztatás képesítési feltételeit a 2011. évi CXC. törvény 47.§ (9) bekezdése szabályozza:

„(9) A gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben

a) a fogyatékoság típusának megfelelő szakirányon szerzett gyógypedagógusi, gyógypedagógiai tanári, konduktori, konduktor-óvodapedagógusi, konduktor-tanítói, terapeuta szakképzettség kell, ha az óvodai foglalkozás, vagy a tanórai foglalkozás elsődleges célja

aa) a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése,

ab) az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció,

ac) az értelmi fogyatékosággal élő tanuló iskolai nevelés-oktatása a külön e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban történik,

b) az a) pontban meghatározott vagy az általános szabályok szerinti végzettség és szakképzettség kell,

ba) ha az óvodai foglalkozás, a tanórai foglalkozás elsődlegesen nem a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentését, a tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját, rehabilitációját szolgálja,

bb) az egyéb foglalkozáshoz, a kollégiumi foglalkozáshoz,”

Az intézményben folyó pedagógiai tevékenység szervezése a köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei által meghatározott időkeretek felhasználása alapján történik.

Ezek a következők:

1. Óvoda

(A 2011. évi CXC. törvény 6. számú melléklete alapján)

A bejáró és bentlakó óvodások ellátására heti 61 óra. Az óvodai kollégiumi feladatok ellátására (az éjszakai felügyeleten túl) 24 óra/hét.

Az óvodások ellátása, foglalkoztatása az óvoda nevelési programja alapján szerveződik.

2. Általános iskola

/A 2011. évi CXC törvény 27.§-a alapján/

A hallássérült és beszéd fogyatékos tanulók oktatására felhasználható órakeret

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam		2	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1.	1.o.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.
Nkt. 6. mell. Óraszám	24	24	24	24	25	28	28	30	30
Nkt. 27.§ (8) 6. mell. Rehabilitáció	8	8	8	8	8	9	9	10	10

Nkt. 27.§ (5) (6) Tehetséggondozás, felzárkóztatás	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Nkt. 27.§ (4) délutáni foglalkozások	25	25	25	25	26	21	21	23	23
Felhasználható heti időkeret összesen:	59	59	59	59	61	60	60	65	65

**A halmozottan sérült (hallássérült és értelmi fogyatékos) tanulók oktatására
felhasználható órakeret**

Érvényes a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamon kezdve

Tantárgy	1. évfolyam		2	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1.	1.o.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.
Nkt. 6. mell. Óraszám	24	24	24	24	25	28	28	30	30
Nkt. 27.§ (8) 6. mell. Rehabilitáció	10	10	10	10	11	11	11	12	12
Nkt. 27.§ (5) (6) Tehetséggondozás, felzárkóztatás	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Nkt. 27.§ (4) délutáni foglalkozások	25	25	25	25	26	21	21	23	23
Felhasználható heti időkeret összesen:	61	61	61	61	64	62	62	67	67

3. Kollégium
(A 2011. évi CXC törvény 28.§ (1))

Felhasználható órakeretek:

	1. évfolyam			2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Ek.1.	Ek.2.	1.o.	Évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.	évf.
Kollégiumi órakeret	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24

Az általános iskolai nevelés-oktatás délutáni időszaka az utolsó tanítási óra végétől 17.30-ig tart. A kollégiumi órakeret az utolsó tanítási óra végétől 20.00 óráig fedi le a kollégiumi tevékenységeket. A délutáni tevékenységek szervezése során a bentlakó és bejáró tanulókból évfolyam szerint vegyes délutános csoportok szerveződnek.

A kollégiumban alkalmazható pedagógus munkaköréhez kapcsolódó képesítési feltétel: kollégiumi nevelőtanárként alkalmazható:

„kollégiumi nevelőtanár, gyógypedagógus, szociálpedagógus, játék- és szabadidő-szervező tanár, tanulási és pályatanácsadó tanár, tehetségfejlesztő tanár, hittanár-nevelő tanár, a nevelő-oktató munka pedagógiai szakaszának megfelelően tanító, tanár”.

A tanévenként ténylegesen felhasznált órakeretek meghatározása előre nem lehetséges, hiszen az óvodások számának alakulása, valamint az előkészítő osztályok indítása (a tanuló csoportok alakulása) nem prognosztizálható.

31. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ- OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

(20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 160 – 161.§)

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. melléklete határozza meg a kötelező (minimális) eszközöket és felszereléseket, továbbá helyiségeket, amelyekkel a nevelési-oktatási intézményeknek rendelkezniük kell.

32. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

1. A pedagógiai program határozatlan időre szól.
2. A módosított pedagógiai program 2024. szeptember 1. napján lép hatályba.
3. A pedagógiai programmal kapcsolatos korrekciós javaslatait a nevelőtestület évente összesíti.
4. A pedagógiai program felülvizsgálatát - amennyiben jogszabály nem írja elő más időpontban - négy évenként kell elvégezni.
5. A 3. pontban meghatározott időponton túl a pedagógiai program felülvizsgálatát, módosítását javasolhatja:
 - a nevelőtestület egyharmada;
 - a főigazgató
 - a diákönkormányzat;
 - a szülői szervezet;
 - a fenntartó.
6. Felülvizsgálatra, módosításra vonatkozó javaslat esetén a javaslat benyújtását követő 30 napon belül a nevelőtestület dönt a javaslat elfogadásáról illetve elutasításáról.

Az érvényes döntéshez a nevelőtestület kétharmadának egyetértése szükséges.

33. ZÁRADÉK

Nyilatkozatok

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (4031 Debrecen, Széchenyi u. 60. sz.) Szülői Munkaközössége a Pedagógiai Program elfogadásakor véleményezési jogát gyakorolta, a Pedagógiai Programban foglaltakat támogatta.

Debrecen, 2024. augusztus 29.



/:Mándiné Szabó Katalin:/
szülői munkaközösség elnöke

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (4031 Debrecen, Széchenyi u. 60. sz.) Diákönkormányzata a Pedagógiai Program elfogadásakor véleményezési jogát gyakorolta, a Pedagógiai Programban foglaltakat támogatta.

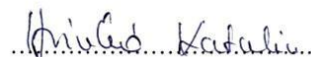
Debrecen, 2024. augusztus 29.



/:Kócsog Viktória:/
diákönkormányzatot segítő tanár

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (4031 Debrecen, Széchenyi u. 60. sz.) anyanyelvi munkaközössége a Pedagógiai Program elfogadásakor véleményezési jogát gyakorolta, a Pedagógiai Programban foglaltakat támogatta.

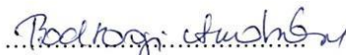
Debrecen, 2024. augusztus 29.



/:Hrinkó Katalin:/
anyanyelvi munkaközösség vezetője

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (4031 Debrecen, Széchenyi u. 60. sz.) természettudományi munkaközössége a Pedagógiai Program elfogadásakor véleményezési jogát gyakorolta, a Pedagógiai Programban foglaltakat támogatta.

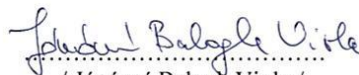
Debrecen, 2024. augusztus 29.


/:Bodrogi Andrásné:/

természettudományi munkaközösség vezetője

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (4031 Debrecen, Széchenyi u. 60. sz.) délutános munkaközössége a Pedagógiai Program elfogadásakor véleményezési jogát gyakorolta, a Pedagógiai Programban foglaltakat támogatta.

Debrecen, 2024. augusztus 29.


/:Jónásné Balogh Viola:/

délutános munkaközösség vezetője

A Hallássérültek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (4031 Debrecen, Széchenyi u. 60. sz.) Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestületi értekezlete

2024. augusztus 29-i ülésén elfogadta.

Debrecen, 2024. augusztus 29.


/: Pásku Tibor :/
főigazgató



34. Mellékletek

- 1. számú melléklet: Az Óvoda Pedagógiai Programja
- 2. számú melléklet: Az általános iskola helyi tanterve a hallássérült és a beszéd fogyatékos tanulók oktatásához
- 3. számú melléklet: Az általános iskola helyi tanterve a halmozottan sérült (hallássérült és értelmi fogyatékos) tanulók oktatásához
- 4. számú melléklet: A Kollégium Pedagógiai Programja

35. Függelék:

1. rész Az intézmény Szakmai Alapdokumentuma
2. rész Intézményi, vezetői és pedagógus elvárások
3. rész Szabályzatok
4. rész Szöveges értékelés mondatbankjai

5. rész Művészeti képességfejlesztő nevelés

A tanulók művészeti képességfejlesztő nevelése, melynek során az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában.